

ZALA

Szerkesztőség:

Fischel Fülöp könyvkereskedő

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bármentetlen levelek csak ismert keretből fogadhatók el.

Készítetnek nem küldetnek vissza.

Kiadóhivatal:

Városház-épület Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	5 ft — kr
Félévre	2 „ 50 „
Negyedévre	1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számítatnak

Nyitlatter pititsora 10 kr.

Előzetések, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésbe intézendők.

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

A szabadelvűség.

Egy szellemes francia hölgy szerint a szavak nem a gondolatok elárulására, hanem azok elpalástolására valók. Ugy látszik ilyen formán van nálunk a szabadelvűséggel. Nem a szabadelvűség eszméjét megvalósítani a törekvés, hanem a szabadelvűség csak köpönyeg. Vagy a szemmel látható reakcióra rá fogják, hogy ez legyen az a bizonyos liberalizmus. A tanulság elég szomorú — de való. Nem az igaz, hanem a talmi liberalizmus korát éljük mi. Az igazat keressük a földön, a levegőben, keressük a politikában a társadalomban, de nem tudok rá akadni. Nincs...! Talán bujdosít játszik velem, vagy a szemeim gyengék, hogy észrevegység? Talán egy alvó tündérhölgy az, ki valamely deli királyfi varázsa sippjára vár, mely álmából felriaszta? Ha a jelek nem csalnak úgy nem talál rá vállalkozót. A szabadelvűség nálunk egy nebuta virág. Nincs törekvés, nincs akarat annak intézményeinkbe, közállapotainkba való beojtására. A liberalizmus hajnala még koránsem virradott meg. De azért a nevével törtenék sok elkeresztelés.

Pedig az egy igazán szabad és demokratikus állami társadalomnak elengedhetlen alkotórésze. E nélkül hosszabb ideig nem existálhat és különösen nem a XIX-ik század végén. A jogokat el lehet törölni, de a liberalizmust soha, azoknak csak elvet-

nek, de ennek nem! Szemeim irigyen és vágyódom tekintenek azon országok felé, melyek büék a szabadelvűség eszméjéhez és nemcsak ők büék, hanem állami és társadalmi intézményeik is azok. É s z o morúnak kell lennem, ha nálunk annak egész ellenkezőjét látom. Okolnom kell érte az államot, okolnom kell a társadalmat. A társadalmat azért, mert nem tudja az államot azon kényszerhelyzetbe hozni, hogy a nélkülözött liberális szellemben működjék, az államot azért mert ezen kényszerhelyzet nélkül nem hajlandó cselekedni. A társadalomban nincs érzék, nincs vágy az iránt, a társadalom érdekhajhászó, a protekcionizmus, klikk és osztályuralom melegágya, — az államban meg nincs akarat.

Hogy hogyan vagyunk mi a liberalizmussal és a liberális intézmények létrehozásával, erre klasszikusan a polgári házasság kérdése; ez az igazán szabadelvű és oly rég nélkülözött társadalmi intézmény, melyre már csak a régi kuszma, zavaros, rendetlen házasság jogunk gyökere rendezése szempontjából is oly égető szükség volna, eltekintve egyéb előnyeitől, csak kísért, kísért de a megoldás stádiumában még ma sincs és holnap sem lesz. Így állunk mi a sokszor hangoztatott szabadelvűség dolgában, így állunk nem csak ezzel az egygyel, hanem a többi liberális dolgokkal is.

Nyugatról pedig fujdogát az állami és társadalmi rendet megbontani akaró socializmus, communismus és ezeknek koro-

nája az anarchia szele. De mi ezektől úgy látszik nem féltünk. Éljük vigan világunkat. Szóval Magyarországon kerestetik egy becsületese megtaláló, ki az elveszett szabadelvűséget megjelölje és a kinek részére még illő jutalom sem biztosított, vagy pedig egy dalias lovag, ki a liberális tündérnőt mély álmából felébressze.

Clandiusz

Mit egyék az ember*).

— A munkabíró ember életrendje. —
Irta: Mihályovits Miklós dr.

Az egészséges embernek a jó friss levegő és testének tisztán tartásán kívül jó, egészséges, friss eledelről is kell gondoskodnia.

Nem elég egyszerűen jól lakni, hanem azt is gondosan meg kell válogatni, hogy mivel lakjunk jól.

Az emberi szervezet sokban hasonlít a kályhához, mely csak akkor melegíti jól be a szobát, ha a tüzelő anyag, mellyel fűtjük, jó minőségű.

Mindnyájunknak volt már alkalma tapasztalni, hogy a jó minőségű fa vagy szén milyen szép lánggal ég, milyen izó paraszt ad és milyen elenyésző osekély hamut hagy hátra.

Az ilyen anyaggal fűtött kályha jól be melegíti a szobát, a rossz fával vagy szénnel fűtött kályhák ellenben éppen semmi, vagy csak alig számbevehető meleget árasztanak és e hibájuk mellett még a szobát is befűstöik, sőt — különösen, ha a silány minőségű szén rosszul is ég, — emellett kellemetlen szag és egy bizonyos lojtó gáz is fejlődik, mely az emberre káros, sőt halált hozó is lehet.

*) Mutatvány a „Jó egészség” című naptárból.

A „ZALA” tárcája.

Vidám ifjak...

Vidám ifjak, jó barátim!
Jertek ide köröm, jertek;
Bám s bajomból kötöttetek
Valamit még had felejtet.

Olyan régen volt a mikor,
Együtt ülte mulatoztunk;
Mikor büt, bajt elfelejtve
Tele pohár volt csak gondunk.

Tele öntöm, jertek, jertek,
Színületig poharatok!
Kötöttetek újra, ismét
Még az egyszer had mulatok...

Úgy is édtünk, újra édtünk
Ki kit elhord mint a szelvény,
Sorsa szét a nagy világba
S ki tudja, el vajjon hol, édes?

Még az egyszer büt felejtve
Iszogassunk, dalolgassunk,
Had légye el a világ, hogy
Bizony most is olyan vagyunk.

Szíven úgy is, mint a pohár
Telistell csordulástig,
Hogy csalahogy ki ne folyjon,
Atig birtom el idétig.

Felejteti, felejteti.

Ez kell nekem, erre edgyom

És a szívem büt felejtve

Olyan nagyon, hogy ne fájjon...

Megszalutott boldogságom
Összetéve — hitván rongya
Kényre, kedvre, szél s viharok
Van eresztve, oda-dobva.

S a ki mind ezt így akarta
Kinjaimat, vergődésem
Csak kacagva nézi nézi
Valjon mi állik belőlem?...

Jertek ide, jöjjetek hát
Jó barátim vig ezimbírdék
Iszogassunk, dalolgassunk,
Bent a mi fáj, hogy ne lássák...

Csordultig van már a pohár,
Eg felé száll föl a gyöngye
Iszom... Ilyenül viharodaltig,
Mig nem áll a büt öcsém.

Ne lássa meg, a ki látni
Egy szerető könnyüimét,
Hanan lássa azok helyett
— Jó kedveim, örömeim...

Herbe Mihály.

Köd.

— Jean Richepin —

— Nos! hány óra van? — Lehetetlen, hogy reggel legyen... Sötét van... S valaki mégis csöngtetett; s most ismét. Teri ogettét, ki zavar fel aimaiból?

Felugrom az' ágyból... Gyufát gyujtok! Egy pillanást vetek az órára! Négy óra reggel.
Újra csengetés hallatszik. Ajtót nyitok. M... baratom lép be.

— Megörülél? vagy tán itas vagy! — kiáltam.

— Sem egyik, sem másik, kedvesem. Rajta, gyorsan, gyorsan, öltözz és menjünk, ha látni s követni akarod.

— De kit?

Megdöbentem s az álom eltűnt szemeimről.
— Brouillard kisasszonyt, mondá.

Emlékszem rá. Másnap, vitakozva beszélünk az irodalmi találmányokról s arról, hogyan mutatkozik nemelykor a valóság. Én azt álltam, hogy a jó rendezett drámában is ritkán, majdnem soha; mert minden műben kell, hogy költemény, a a üvézi képzelet sugara legyen.

Például ezírtam „Homme des foules”-t Péc Edgarról; a „Petites vieilles”-t Baudelairetől.

— Nekem nem ez a véleményem, mondá M... De azt hiszem, nem minden csupán költemény, hanem a való nagyon gyakran találkozik a költeménynyel. Ime láttam egy saeter.

— Beszélj el.

Hasonló szerkezetű az ember teste is. Ha azt akarjuk, hogy testünk a munkát megbirja és jól végezze, jó táplálékkal kell elnünk.

A táplálék bennünk — épen úgy, mint a jó fa vagy szén a kályhában — szétesik, eléz és ezen egész alatt erőt (izmot) és meleget fejleszt, testünket munkaképesé teszi. Az edelenek azt a részét, mely a munkához szükséges erő fejlesztésére többé nem alkalmas, a szervezet kiűri, mint ahogy pl. a kályhából az elégetett tüzelő egy része a kéményen eltavozik, másik része pedig, mint szintén hasznavehetetlen anyag hamu alakjában távolítatik el.

Azonban bármilyen tápláló is valamely edelel, egy bizonyos mennyiségnél többet nem szabad belőle magunkhoz vennünk, — úgy ahogy a kályhát nem szabad túlságosan megraknunk, ha azt akarjuk, hogy a tüzelő jól égjen benne és felesleges anyagot ne égessünk el; és pedig nemcsak azért nem, mert testünk egy bizonyos mértéken túl a bevett táplálékot különben sem veheti és dolgozhatja fel és a fölöslegest kiűri, hanem azért is, mert a nagy mennyiségű táplálék élvezete egészségünkre határozottan káros hatást. A nagytűzűség emésztési zavarokat és ugynevezett gyomortágulást okozhat, sőt ha rutossá teszi gyomrunkat és beleinket és ez a különben jó edelelek felszívódásának a vérbe utját állja.

A felveendő táplálék szükséges mennyisége a testalkat, az életkor, az éghajlati viszonyok, az évszak és foglalkozás szerint változik.

Erősebb testalkatú embernek több eledelre van szüksége, mint a gyengébb alkatúnak, hogy a munka által előidézett fogyatkozást pótolhassa.

A 15—20—25 éves fiatal embernek több eledelre van szüksége, mint az 50—60 éves öregnek.

Hidegebb éghajlat alatt nagyobb mennyiségű eledelt fogyasztanak az emberek, mint melegebb vidékeken, ugyszintén télen többet mint nyáron.

A táplálék minősége is változik a hidegebb világtájak lakóinál. A hidegebb helyen lakó embereknek több meleget fejlesztő táplálékra van szükségük, hogy testük melege az egészségnek megfelelő állandó fokot megmaradjon. Miután pedig testünknek a bevett tápláló anyag szolgáltatja a meleget, olyan tápláló anyagok kell élnünk, melynek aránylag kisebb mennyisége is elegendő meleget képes fejleszteni. Ilyen tápláló anyagok különösen a búzakenyér, hús, a zsír, azután a hüvelyes vetemények, (bab, lencse, borsó).

A tápláló anyagok mennyisége és minősége a munka és pihenés szerint is változik. Az említett melegfejlesztő edelelekből sokat csak hidegebb időben, szabad ég alatt foglalkozó munkás ember képes felemészteni, míg meleg szobában űk és tetlen ember ugyanazokból csak kisebb mennyiséget képes megemészteni.

Épen úgy, ahogy az ember a munka után megpihen, a gyomoroknak is bizonyos pihenőre van szüksége az emésztés után.

A rendetlen és gyakori evés fölötté káros hatása és az egészségre nézve legelőnyösebb, ha a napnak csak egy bizonyos meghatározott órájában — hosszabb időközökben — étkezünk.

A gyomor is kiűrad, ha folytonosan igénybe vesszük és nem emészt olyan jól, mint pihenés után.

Felnőttekre, különösen pedig a gyermekekre nézve káros, ha naponta rendetlen időközökben és nagyon gyakran étkeznek.

A gyermekek csupa unalomból is többször esznek és ezzel elrontják étvágyukat és a rendszer ebédhez és vacsorához e-ak szokásból ülnek.

Az ilyen gyermekek nem fejlődnek jól és idővel vérszegény, csenevész emberekké válnak.

Miután pedig minden józan anyának arra kell törekednie, hogy gyermekeit munkaképes, erőteljes férfiakká és nőkkel nevelje és miután az ember, különösen gyermekkorában fejlődik, a gyermekek rendszeres jó táplálása igen fontos.

Még kevésbé erőteljes szülők gyermekei is erősekké válhatnak, ha rendszeres jó s egészséges táplálásukról gondoskodunk.

Mit értünk jó táplálék alatt?

Az ember teste különösen a következő anyagokból épül, ugyintm tejérnye anyagból (mint pl. a tojásfehérje, zsírtól, keményítő-cukros anyagokból, vízből és sókból).

A bevett táplálékoknak tehát különösen ezeket az anyagokat kell szolgáltatniok, hogy a test a munka folytán keletkező veszteségeket pótolhassa. A leherje-anyagokat különösen a tej, tojás és a hús tartalmazzák; a zsír anyagokat különösen a szalonna, tej, vaj és a zsíros hús szolgáltatják; a keményítő- és cukor-anyagot pedig leginkább a tésztafélék, a különböző főzelékek adják; jöllehet a husban, a tejben is van cukoranyag és zsír és viszont a tészta- és főzelékek is tartalmazznak több-kevesebb fehérjét és zsirt is.

E szerint több-kevesebb mindezekben a táplálékokban együtt találjuk mind azokat a tápláló anyagokat, melyek a test fenntartásához és a veszített erő pótlásához elkerülhetetlenül szükségesek.

Ezek az edelelek azonban korántsem tartalmazzák a tápláló anyagokat olyan arányban, mint amilyenben azokat szervezetünk megkívánja.

Igy a tudósok kiszámították, hogyha tisztán hússal akarnánk táplálkozni, egy embernek naponta két kilógramm húzra volna szüksége, hogy a szenvedett veszteséget pótolhassa; munkás embernek pedig jóval többet kellene elfogyasztania, ha ugyan gyomra ezt a nagy mennyiséget állandóan megemészteni képes volna. Ha tisztán tejjel akarnánk élni, naponta körülbelül négy és fél literre volna szükségünk.

Vagy a többi edelelek közül pl. a zsirtól egy munkás embernek naponta két kilóra volna szüksége ha egyedüli táplálékát ez képezné, vagy két és fél kiló rozskenyérrre, vagy egy és egy negyed kiló búzakenyérrre, vagy fél kiló lencsére, burgonyából pedig tíz kilót kellene elfogyasztania, hogy tápanyag szükségletét pótolhassa.

A zsír, vagy pedig a keményítő- és a cukor-anyagok magokban véve szintén nem képesek testünk tápanyagszükségletét fedezni. Allatokat próbáltak a tudósok csak zsírral etetni s az állat elpusztult.

Egy másik tudós önmagán is tett ilyen kísérletet és azt tapasztalta, hogy saját testének fehérje anyaga ment tönkre, ha csak zsirt vagy keményítő-s cukoranyagot vett magához.

Legelőszertűbben úgy rendezzük be étkezésünket, ha olyan edellel élünk, melyekben ezen különböző anyagok olyan arányban vannak meg, hogy a kiadás és a bevétel közötti egyensúly a legkisebb mennyiség mellett is fenntartható.

Általában véve az ember nem igényel nagy mennyiségű táplálékot és többet inkább csak szokásból eszik.

Kiszámították, hogy nálunk egy felnőtt embernek 24 órára át 12 deka — 120 gramm — fehérje anyagot, valamivel kevesebbet, mint 18 és fél deka — 84 gramm — zsirt és 40 deka — 400 gramm — keményítő- és cukoranyagokat kell elfogyasztania, hogy napi munkáját jól megbirja.

Edeleleink elkészítésekor tehát arra kell figyelniünk, hogy ezeket az anyagokat körülbelül ebben az arányban tartalmazzák. Az edelenek kellemes és izletes elkészítése főzés, sütés, sózás, és fűszerezés által, a szakácsné földadata.

Láttuk, hogy legkevesebb fehérje és zsirra van szükségünk; hogy hús nélkül jól megélhetünk, ha más olyan tápláló anyag áll rendelkezésünkre, mely fehérjét és zsirt tartalmaz, pl. a szalonna; a hüvelyes vetemények pedig a szükséges keményítő- és cukor anyagot szolgáltatják.

Egyék tehát a munkás ember szalonnát — elég ebből 2—3 kr. ára — búzakenyérrrel vagy több rozskenyérrrel, deben főz-levet, melyek közül különösen ajánlhatók a lencse, bab és borsó tésztaleműekkel, ha teheti húst; vacsorára pedig tejet, aludt tejet vagy pedig a déi, maradékokat is celszerűen használhatja fel.

A budapesti viszonyokat tekintve, egy munkás ember, ha táplálékát így válogatja meg, naponta személyenként 10—15—20 krból is megél szegényesen.

A felvidéki munkásnak annyiban kell életrendjén változtatnia, hogy az ott termő burgonyához sajtot, szalonnát kell kevernie, hogy ez a kenyérrrel együtt neki a kellő tápanyagot szolgáltatassa.

— Nem tudom.
— Melyik az tehát?
— Brouillard kisasszony története.

— Teringettél, a cím jó, halljuk a történetet.
— Mondam, hogy nem vagyok képes elmondani. De várj. Egy napon, midőn kedvező alkalom lesz reá, eljövök erted és ekkor saját szemekkel fogod látni. Miután megfigyelted, felföldöm a talány titkát. Biztosítalak, hogy jó elbeszélésnek képezhetné reá is tárgyat.

Az alkalom kinalkozott... M... is megjelent nálam. Gyorsan felöltöztem s kimentünk.

Sűrű kód borult a tájra s alig lehetett látni égő cigarettáink tüzeit.

Háromnegyed ötkor már a „Cité des Fleurs” kapujánál voltunk „Batignolles” ban, épen ott állani akartunk.

Otót ütött, a rács fölnyílt s egy nő halad el közel mellettünk.

— Ó az! azót M... Kövesünk.

A kisasszony nem volt fiatal. Aggász volt, feszes, sovány, illedelmes, piperkőcs s a mellett nagyon szegény. Fején ezíra kalap, nyakán rojtos sál volt, kezében karbantartott tartott. A sűrű kód meggátolá, hogy arczát lássam, de lépéséről mégis felismerhetém korát.

Korai háztára meg gyors volt Brouillard kisasszony. Biztos, hogy határozott tenni válogott volt. Midőn a „Saint-Ouen” felől erősséghez ért, lassítá lépteit.

Sarkában voltunk, hogy a sűrű kód el ne ejtse szemünk előt.

— Csak észre ne vegyen bennünket, sugtam M... fülébe.

— Ne féljünk, mert alvajáró.
A nő előre sietett az árok mellé, hasra feküdt s nagyon mély bangoz kiabálá:
— Bébé! Bébé!
Aztán jó egy percig hallgatott, mintha feleletet várná.

Háromszor ismétlé kiabálását.

— Menjünk, mondá M... a vissza se nézve, ment tovább.

A nő aztán fölkel s visszatért. Ismét a „Cité des Fleurs” fele vette útját, de most nagyon lassan haladt lecsüggesztett fővel és vállal s tántorogva, mintha ittas volna. Csaknem ö-szeroskadt, midőn a rácskapun kilépett. Ép úgy tanyalgot, mint valamely megvert eb. Mintha kísértetet láttam volna. Feltem.

— Nos mondám M... hez, láttam. S a történet?

— Előbb, felelt, azt mondom, hogy a mit most láttal, azt mindig láthatod, ha sűrű kód van.

Ezért nevezik őt „M-lle Brouillard”-nak, kód kisasszonynak.

— Te tehát közelebből ismered?

— Igen.

— Hogyan?

— Erőt nem szólok. Mondjuk véletlenül. Azt mondom...

— Igen, igen, csak rajta?

— Becsületemre, hogy úgy elfogom mondani, a mint történt.

— Jó, elhiszem.
— Ime röviden:

Brouillard kisasszonyt tizenhat éves korában elcsábították. Atyja, becsületére büszke s makacs nyugalmazott tiszt, a fattyt a leenczházba vitette. Két nappal a szülés után, az ifjú anya, ujságot lapozgatva, a különféle hírek között egy csecsemő holtestéről olvasott, melyet a „Saint Ouen”-i ut melett hal feől a vár árkába vetettek. A véletlen úgy hozta, hogy a bűntény ugyanazon napon történt, melyen atyja a fattyt az ő gyermekeit, — leenczházba küldés mely napon sűrű kód homályosítá el a tájat.

Ime ez a történet.

A szegény anya csak azon gondolatnak élt, hogy a talált holtest gyermeke volt. Ez rabolta el esztét. Bárkikor legyen oly nagy kód, mint ma volt, mindig megteszi azt, a mit ma láttal. Ez az egész.

— Teketória nélkül beszéléd el, mondám M... hez. Trics-tracs, magyarázat nélkül. De, hogy retentő eset az igaz. Mily küönös és mily tanulmányt lehetne írni ezen örültségről!

— Írd meg. Beszéléd el a történetet, ha akarod.

— Tan megpróbálom.

Hazudtam. Megpróbáltam. Nem sikerült. Éreztem, hogy a tragediát rosszul fejtettem. S ezért meg kellett elegendnem azzal, hogy ide iktatom, — művészet nélkül, bárkinek megadva a jogot, hogy drámát, vagy költeményt írjon róla, ha e reális tárgy valakinek lebszését megnyerné.

Franciaiból: Ulrich Nándor.

Az építő iparozók téli tanfolyama.
Ezen tanfolyamra a beiratások — a melyeket a kedvezőtlen egészségügyi viszonyok miatt elhalasztottak — megkezdődtek a budapesti állami iparisiskolában (VIII. ker. Népszínház-utca 8. szám) s a vasárnapokon és ünnepnapokon délelőltől 9 órától 12 ig s a köznapokon este 6 órától 7-ig tartanak. A tanfolyam megnyitása későbbben fog közléletetlni. Az állami ipariskola igazgatósága.

Irodalom és művészet.

Lapunk e rovatában ismertett művek, lapunk kiadójánál, Fischer Fülöp könyvvarus üzletében megrendelhetők.

Tiszafüred vidéke a népvándorlástól kezdve. — Irka: Taricsky Endre tiszafüredi plébános a m. tört. társulat tagja. Történelmi és hadászati szempontból, vonatkozóan az ezredéves honfoglalás közeli nagy nemzeti ünnepe, két térképpel: Tiszafüredi és köcsi sziget térképe. Nagy-lyány régi térkép. Ezen érdekes füzet kapható *Milész Béla* régészeti muzeumi őrnél *Tiszafüreden* s 3 kr. utalványozása mellett a megrendelőnek bérmentve küldetik meg.

A Pallas Nagy Lexikona előrajzát mellékeljük lapunk mai számához. Mikor ezt az előrajzot olvasóink figyelmébe ajánljuk, mi is szükségesnek tartjuk néhány szót elmondani erről a nagy munkáról, melynek megjelenése kétségkívül a legkimagaslóbb irodalmi esemény hazánkban a letűnt század utolsó éveiben.

Magyarországra körülbelül hatvanézer idegen nyelvű lexikont hoztak be eddig a külföldről s körülbelül negyedrész, annyi magyar enciklopédia fordult meg a közönség kezébe. A magyar lexikonokról nem szólnunk, ezek sok jóakarattal, törekvéssel és hazaifáson csinált könyvek, melyek azonban már kelfezésük idején se lehettek teljesen megfelelők, egyrészt, mert két-három ember állította össze azokat, s kik természetszerűen nem lehettek az összes tudományok magisterai s minden törekvés és buzgóság mellett se teremthettek teljesen kielégítő munkát, másrészt, mert ezek a lexikonok sokkal szerényebb és igénytelenebb eszközökkel sokkal kisebb tökével és áldozatokkal csinálódtak, semhogy mindent, amit a modern tudás felől, egybe gyűjtettek volna. De lettek legyen ezek a művek, a tökéletesség mintaképei akkor sem felelhetnének meg ma a jogosan támasztható igényeknek. A gőz és a villám korát éljük s ha de seccle tudása a gőz és a villám sebességével gyarapodik, fejlődik, tökélesül. A mi egy évtized előtt még a lexikális tudás teljessége volt, az ma már elavult, túlhaladott dolog; az ma már csak történelmi adat a tudashoz, de legkevésbé sem tudomány.

Az idegen nyelvű lexikonok pedig — nagyjából németek — nem ebbe az országba valók. Nem a kívülről gyarkorta emlegetett „magyar chauvinizmus“ mondhatja ezt velünk, hanem igenis a külföld chauvinizmusa. A német lexikonok nemesak azért ártalmasak ebben az országban, mert az idegen nyelv kultuszát hozzák be, hanem ide plántálják az idegen szellemet is. A tudomány sohase olyan hozzáférhető idegen nyelven, mint a hazaini: sohase olyan közvetlen: sohase keltheti bennünk azokat a pontos képeket; sohase simul olyan közel a mi gondolatvilágunkhoz, hogy a teljes megértés, s határozott tudás járasson a nyomában. De ez még csak a kisebbik hiba: Nagyobb hiba, hogy az az idegen munka nemesak nem tud, hanem nem is akar olyan lenni, hogy a mi jogok igényeinket kielégítse. A mi ért mi lelkesedünk, az őt nem hevíti; ami a mi szívünkhez közel áll, az neki idegen! ami a mi nemzetünknek életérdek, ott ő hidegen megy tovább, ügyet se vetve rá. Alig törődnek azzal, a mi tisztán magyar, ami nekünk legfőbb és legfontosabb, s ha talán nem is egészen rosszakarat, de leg-főbb is kevésbé, nem törődés vezet a tollát, ha kényzszerűségéből valunk foglalkozik. A legkisebb német falu jobban érdekli, mint akármelyik vármegyénk; a legapróbb germanista közelebb áll szívéhez mint a mi nemzeti nagy jaink.

A Pallas Nagy Lexikona — mint a prospektuson olvasható fényes névsor mutatja, — összegyűjtötte a legkiválóbb szakírókat, a kik eddig is apóli és terjesztői voltak a tudományok és kiválóképen a magyar tudományok, hogy velük írassa meg az összes ismeretek enciklopédiáját. Ez száznyolcvan jól ismert név kezesség a mellett hogy a mit csak elért a modern tudás akár az olvont, akár a gyakorlati tudományok terén, azt mind felöleli a nagy mű, mely a kezékből kikerül. A közélet nem adhat fel olyan kérdést, minőre a kiváló tudósok csoportja előre meg ne adta legyen a választ.

S a mit a szó érthetővé tesz, azt még több mint 2000 szövegrajz, 240 fametszetű melléklet, 170 térkép, 64 színes nyomán kép-melléklet hozza közelibb a képzelethez s ezek a képek, a rajzok és festőművészet kiváló alkotásai, csakély kivétellel mind idehaza készültek a legkiválóbb magyar műintézetekben. Nemesak magyarazzák ezek a szöveget, hanem megadják fénylő bizonyítékát annak is, hogy a magyar művészet és magyar ipar teljesen lépést tartott a külföldivel, s talán nem egy tekintetben előtte is jár.

13,000 soros talányomatott oldal lesz a nagy munka, s a „Pallas“ irodalmi és nyomdai részvénytársaság olyan gondtal és műveltséggel állja ki a 19 kötetes művet, a hogy ilyen terjedelmű magyar munkát még nem állítottak ki. Külön e célra készült, teljesen fűmentes papírt használnak a Lexikonhoz, tehát olyan papírt a mely soha meg nem sárgul. A nyomtatáshoz egyenesen erre a célra öntött, teljesen új, kiválóan szép metszésű betűket használnak, hogy ne csak a szellemi tartalom legyen kiváló, hanem egyúttal a szemtel gyönyörködött formában kerüljön a magyar olvasó kezébe.

Az előfizetés feltételeire, valamint minden egyéb felmerülő kérdésre vonatkozólag utalunk a lapunkhoz mellékelj prospektusra, a mely közli a munkatársak névsorát s felsorolja a műhöz csatolandó mellékletek címét is. Megrendelések Fischer Fülöp könyvvarushoz N-Kanizsára intézendők.

Vidéki megrendelések bérmentve küldetnek.

Szerkesztői üzenetek.

N. N. Sopron. Mint látni tetszik, már hoztuk. Az előfizetési díjat nyugtatjuk. Kérünk gyakrabban dolgozati. A mostaniért szives köszönet.

E. K. Sümeg. B. L. L. elküldtük kereszt-kötés alatt. Megtetszett kapni?

K. S. Z. Szt. Gróth. Már megint csak hallgat? A compánia nagyon áhítozik egy pár nyulderék után; igazán tömjé be a szájukat, — mert utóbb még engem falmak fel.

A szerkesztésért felelős:

Fischer Fülöp laptulajdonos

Kánitz Béla vezérszerkesztő

NYILTÉR. *)

Fekete, fehér és színes damaszt selymeket méterenként 1 frt 40 kr-tól 7 frt 75 kr-ig (88 különböző fajtában szállít egyes megrádeli egyes öltönyökre, vagy egész végekben is postabes- és vámentesen **Henneberg G.** (cs. kir. udvar-rzállító) **selyemgyára Zürichben.** Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba czimzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. (8)

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal ma ján a felelősséget a szerkesztőség

HIRDETÉSEK.

4588. tk. 892.

Árverési hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék tkvi osztálya részéről közhírré teszi hogy Zalamegye összesített árvtára végrehajtásának Novák István végrehajtást szenvedő bajcsai lakos elleni 100 frt tőke, ennek 1885. évi január hó 20-tól járó 7% kamatai 30 frt 70 kr per, 13 frt 80 kr végrehajás kérelmi 7 frt 15 kr jelen egy s még felmerülő költségek iránti végrehajtási ügyében a fentvezett kir. tvszék területéhez tartozó a bajcsai 10. sz. tkvben I. 1-5 és 7-9 sor szám alatt foglalt ingatlanoknak Novák Istvánt illető 568 forintra becsült fele része

1892. évi november hó 23-ik napján d. e. 10 órakor

Bajcsa közköz hazánál dr. Tuboty Gyula felpe-revi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatulog.

Kikiáltási ár a lennebb kitett becsár.

Árverezni kívánok tartoznak a becsár 10% at készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

Nagy-Kanizsán, a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságnál 1892. évi június hó 30. napján.

GR. HUGONNAY

kir. törvényszéki bíró.

216 1-1

Gyógyfürdő bérbeadás

HÉVIZ GYÓGYFÜRDŐ

Keszthely mellett.

Budapesttől 4-, Bécstől 8-, Kanizsától 1 órai vasuti távolságban

hosszabb időre bérbeadandó

Ezen 29 R. loknyi természetes melegségű iszapos hőviz kitűnő gyógyhatásának bizonyult csusz-, köszvény, mirigyes bántalmak-, lobos kórok utáni izzadmányok (Exsudate)-, csontszu-, és különféle bőrbetegségek ellen.

A bérbeadási feltételek betekintheők Keszthelyen

gróf Festetics Tassilo ur ö Excellentiája

(Közvetítők kizárva.)

jóságigazgatóságánál.

217

A Pallas Nagy Lexikona

AZ ÖSSZES ISMERETEK ENCIKLOPÉDIÁJA

megjelenik mintegy 13000 kéthasabos oldalazóveggel, több mint 2000 szövegillusztrációval, 240 fametszetű képmelléklettel, 64 színyomatú (chromo-) képpel és 170 térképpel, összesen 16 kötetben, kötetenként 45-50 iv terjedelemben, vagy 240 három-négy ives hetenként megjelenő füzetben. Ára kötetenként díszes félbörkötésben 6 frt = 12 korona; füzetenként 30 kr. = 60 fillér.

A NAGY LEXIKON versenyez a legjobb francia, angol, német, olasz, amerikai lexikonokkal a világ eseményeinek szellemi és anyagi adatainak feldolgozásában; a magyar föld, magyar nép, magyar állam, magyar történelem, magyar közgazdaság, magyar ipar és kereskedelem, magyar tudomány, művészet, irodalom és egyház ismertetésében pedig páratlanul áll irodalmunkban, ugy, hogy nemesak a gyakorlati emberek, de a szakkörekre nézve is nélkülözhetlen forrásmunka.

A NAGY LEXIKONRA megrendeléseket elfogad, valamint részletes előrajzot és mutatónyfüzetet készséggel küldi.

Fischer Fülöp könyvkereskedő Nagy-Kanizsán.

Ahova a megrendelések intézendők. — Vidéki megrendelőknek postán bérmentve küldik meg.

Kötetenként is kapható részletfizetésre.

4549. tkv. 892.

Árverési hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék tkvi osztálya részéről közhírré tételik, hogy Szalay Lajos ügyvéd mint Poczek Péter meghatalmazottjának kérelmi folytán a tennt nevezett kir. törvényszék területéhez tartozó a nagy-kanizsai 46. számú telekkvben 49. hrsz. alatt felvett 604. népsorszámu ház és kertnek Poczek Petert illető s 787 forintra becsült fele része

1892. évi november hó 21-ik napján d. e. 10 órakor

ezen kir. tvszék telekvi helyiségében megtartandó s a végrehajtási árverés jog hatályával bíró önkéntes nyilvános árverésen eladatulog.

Kikiáltási ár a lennebb ki ett becsár.

Árverezni kívánok tartoznak a becsár 10% at készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságnál 1892. évi július hó 7-ik napján.

GR. HUGONNAY.

kir. tszéki bíró.

214. 1-1

5655 tk. 1892.

Arverési hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről közhírrá tétetik, hogy Kovács Lajos s neje Horváth Katalin felpereseknek Horváth Sándor alperes habóti lakos elleni végrehajtási ügyében a n. kanizsai kir. törvényszék 2377 p. 1892. számú végrehajtási végzésével elrendelt vagyonszétosztás megszüntetése folytán a fennnevezett kir. törvényszék területéhez tartozó a habóti 1173. számú telken + 217/6 h. r. sz. alatti 1/2 részben Horváth Sándor 1/2 részben Horváth Kati férjzett Kovács Lajosné és 1/4 részben Kovács Lajos és neje Horváth Katalin tulajdonul felvett s 494 forintra becsült ingatlan.

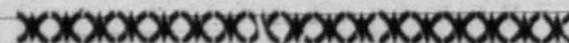
1892. évi november hó 22-ik napján d. e. 10 órakor

Dr. Neusiedler Antal felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen Habót község házában eladatni fog, Kikiáltási ár a tennebb kitett becsár. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10% -át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. tvszék mint telekkönyv-hatóságnál 1892. évi aug. hó 25. napján.

GR. HUGONAY kir. tvszéki bíró

206. 1-1

Legkényelmesebb megtakarítási mód a legnagyobb biztonság mellett!

A **Budapesti Bankegylet r. t.** értékpapirosztálva Budapest, Erzsébet-ter 19. részvénytőke 3.000.000 frt, takarékalap 600.000 frt, a nála létesített következő sorsjegytársaságok sorsjegykönyvecskéinek megvételét ajánlja: „D.” csoport, a mely 100 drb. nagyállamsorsjegy felett rendelkezik. Tagjának száma 50. Havi befizetés 10 frt. „G.” csoport, a mely 216 a legjobb és legbiztosabb állam- és magán-sorsjegyek felett rendelkezik. Tagjainak száma csak 25. Havi befizetés 5 frt. Mind a két csoport tagjai az **1866-as államsorsjegyek a magyar vörös kereszt sorsjegyek és az olasz vörös kereszt sorsjegyek** már november 2-án megtartandó húzásban, melyeknél főnyeremények 350.000 frt értékben kioszoltatnak, valamint a **magyar díj állam- és az osztrák földhitelsorsjegyeknek november hó 15-én** megtartandó húzásában 195.000 frt értékű főnyereményekkel részt vesznek. A sorsjegykönyvecskéik már egy részlet befizetése után kiszolgáltattak. Ügyes képviselők kedvező felvételek mellett felvétetnek. 207

Máriaczei Gyomor-cseppek

nagyszórtan hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehellet, lefogyás, savanyú leibőgés, hasmenés, gyomorgégés, telenteleges nyálkaválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgégés, széklet.

Hathatós gyógyszernek bizonyult lejtájánál, a menyinyben ez a gyomortól származott, gyomortulterheténel étellekkel és italokkal, gilettek, májbajok és hámorhoidáknál.

Említtet bajoknál a **Máriaczei gyomor-cseppek** évek óta kitünőknek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár:
Török József gyógyszerárja
Budapest, Király utca 12 sz.

A vedjegyet és aláírást tözetesen tanak megtekinteni! Csak oly cseppeket tanak elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a kassza aláírással. (Hirdetés és név szavakkal: „Nataliságát ki nyitlom”)

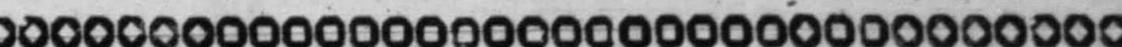
A **Máriaczei gyomor-cseppek** valóban kaphatók.

Kapható Nagy-Kanizsán: Prágor, Béla, Belus Lajos gyógyszerárjában.
Bar son Kohut Lajos gyógyszerárjában. 67

Sternberg Armin és testvére.
hangszer-ípar
BUDAPEST, VII. kerepesi-ut 36.

Saját készítményű, mindennemű hangszerek és azok kellékei és alkatrészei. Mindennemű hangszerek és zenélőművek javítása és hangolása szakszerű pontossággal eszközöltetik. 168

Ajánlható általános érdekű könyvek:

Legújabb Álmoskönyv nagy 40 kr., közép 20 kr., kis 10 kr. Árvay István börtörmelési kézikönyv 50 kr. **Beniczkyne Mártha** regény 2 kötet fűzve 2 frt. 1 köt. diszkötetbe kötve 2 frt 80 kr. **Beniczkyne. Helytartóné** regény fűzve 1 frt 40 kr., diszkötetbe 2 frt 40 kr. **Beniczkyne. Előítélet** regény 3 kötet fűzve 5 frt. 3 kötet diszbe kötve 7 frt 40 kr. **Beniczkyne. A hol a cipő szorít, elbeszélések** fűz. 1 frt 50 kr., diszköt. 2 frt 30 kr. Clement lapót, Néhány szó a lótenyésztésről 30 kr. Einige Worte über die Pferdezucht 30 kr. Katholikus egyházi énekek kötve 40 kr. Erdősy K. Az irva-olvasás tanításmódja 40 kr. Hochwald, Praktische Anleitung in d. Ital. Sprache. geb. 2 frt. Hoffman Mór tanár. A német nyelvtan főbb szabályai 50 kr. Hoffmann Mór tanár. A nemzeti- és a nemz. nyelv II. kötet. 80 kr. Hoffmann Mór tanár. A tulterhelés a népiskolákban 20 kr. Hoffmann Mór tanár. A magy. ifjúság lapja kötve 1 frt 20 kr. Hoffmann Mór tanár. Ein Capital über die Erziehung. 30 kr. Hoffmann Mór tanár. Václatok és tanulmányok 2 frt. Ifjúsági iratok: I. Tell Vilmos, Cart. 40 kr., II. Két gyermek a népből Cart. 40 kr. **Kérdések és feleletek mulattató társalgási játék diszkindás 24 kr. Olcsó kiadás 10 kr. Kolmár J. A magyar költészet gyöngyei diszkötés 2 frt 40 kr. Olcsó kiadás diszkötés 1 frt 40 kr. Kolmár J. Tell Vilmos ifj. szat. kötve 50 kr. König Gyúrom. A bűn útján regény 2 köt. II. olcsó kiadás 2 frt. Lupi bácsi: apró szavalmányok, gyermekversék 80 kr. **Margitai J. Horvát nyelvtan köt. 1 frt 50 kr. Margitai J. Magyar-horvát és horvát-magyar szeszótár 2 rész egybe kötve 1 frt 60 kr. Molnár M. Koszoru, gyermekkönyv díszes kötésben 80 kr. Molnár Gyula: Dramai munka 4 fűzet a 25 kr. Molnár Gyula. Álom és való, elbeszélések 60 kr. **Olcsó és érdekes beszélek: 11 fűzet, a 16 kr. Schiör A. Mentd meg lelkeket. Elmékedések köt 1 frt Szerelmi levelező és a szív dalnok kötve 30 kr. Talabér J. Költemények 2 köt. diszköt. 3 frt. Tersánczy J. A jobb szövművelés 3 frt. Tersánczy J. Szövlőszeti és borászati titkok 60 kr. Tersánczy J. A jó gazdaszonykodás alapelvei III. köt. 40 kr. Tersánczy József. Utvezető a szövlőszetben és boraszatban 30 kr. Tersánczy József. A nép orvosa. kötve, nélkülözhetlen minden családnál 2 frt 80 kr. Tóvári J. Egy ur kastély titkai 2 kötet olcsó kiadás 1 frt 80 kr. Vidortársalgó Cart. 30 kr. Wotiza Italienische Sprachlehre 2-ik kiadás kötve 1 frt 80 kr. — Megrendelhetők kiadónál **Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán. Póstaí rendelések bérmentve** küldetnek az összeg előleges beküldése mellett.******

Hat aranyérem, diszkereszt, és diszoklevelek.

COGNAC

Gróf Esterházy Géza saját gyártmánya.

Orvosi tekintélyek által ajánlva, felette kellemesen ízlik minőség tekintetében bármelyik francia gyártmánynyal versenyezhet, ára pedig sokkal olcsóbb.

Különlegesség:

A * * * * * COGNAC

mely mindenütt kapható.

COGNACUNK tiszta borból, idegen anyagok hozzávegyítése nélkül, francia mód szerint készül ezert **járványos betegségeknel különösen kolera ellen óvószereül** sikerrel használtatik.

A gróf Esterházy-féle Cognac-gyár igazgatósága
Budapest VI. külső-váci-ut 23.

Páris, Eperse, Bordeaux, Nizza, Berlin, Brüsszel.

Ételeink készítésekor különben ha módunkban van — leghelyesebben úgy járunk el, ha a fehérebben bővelkedő sajt, hús vagy tojás mellett zsírokat és csukrokat tartalmazó tápszerekről is gondoskodunk.

A felsorolt tápláló anyagot kellő összetételben tartalmazza az u. n. töltött zsemlye, mely zsemlyére kent vajból és összevagdalt sonkából vagy másféle húsból áll.

A leves táplálék gyanánt nem jöhet számba, miután tápértéke igen csekély, de annál inkább ajánlható, mint élvezeti cikk, melynek hatása leginkább abban nyilvánul, hogy a gyomrot és beleket kellemesen izgatva, a később bevett tápláló anyagok felszívására alkalmassá teszi. Igen helyesen cselekszünk tehát akkor, amidőn ebédünket levessel kezdjük.

Befejezésül a szeszes italok használatáról röviden először is azt kell mondanom, hogy mennyire megengedhetőnek, sőt talán — mint orvos — kívánatosnak is tartom a szeszes italoknak a mértékletes élvezetét, olyan káros és helytelen a szeszes italokkal való visszaélés.

Ki kell jelentenünk, hogy a szeszes italok is csak élvezeti cikkek, mert a bennük előforduló tápláló anyag olyan csekély, hogy tekintetbe sem jöhet.

A szeszes italok közvetlenül a gyomorra és belekre hatnak, a táplálékot megemésztő nedv elválasztását megindítják és fokozzák, miáltal a tápláló anyagnak a vérbe való jutását előmozdítják.

A francziák, igen helyesen, ebéd előtt egy pohárka vörös bort isznak, nálunk némely háznál egy kupica törköly- vagy szilvapálinkát hűrpentenek fel ebéd előtt.

A szeszes italok kissé nagyobb mennyiségben már inkább agyvelőnkre hatnak, idegeinket izgatják és ezeknek a tevékenységét fokozzák.

A meglevő erő ennek folytán könnyebben jut ugyan érvényre és ha az ember pillanatnyira valami nagyobb munkát is képes végezni, azután annál erőlenebb és kimerültebb lesz, mert a szeszes italban nincsen meg az, ami a vesztett erőt pótolhatja.

A szeszes italok nagyobb mértékben való élvezetét az ostorütéshez hasonlíthatom, mely épen úgy korbácsolja fel az állatok idegeit, mint a szeszes ital az emberét, és valaminth az állat a túlságos korbácsolás alatt minden erejét felémesztve összerokkad, úgy roskad, gyengül el végkép az ember is, ha munkaképességét szeszes italokkal akarja fokozni.

Amilyen jótékony lehet a szeszes italok élvezete kis mértékben, épen olyan káros mértékletlen használatuk nemcsak azért, mert munkaképességünket általában megromlítja, hanem azért is, mert a nagy mennyiségű szeszes ital gyomrunkat, beleinket hurutosná teszi és így a szükséges tápláló anyag felhasználását zavarja. A szeszes italoknak túlságos élvezete végre is elgyöngülést, egyes szervek — máj, vese stb. — megbetegedését teszi és szellemi fogyatkozást eredményez.

Ha tehát a munkás ember azt akarja, hogy testi ereje épségben maradjon, ne igyék sok szeszes italt és ha ételét emellett úgy változtatja meg, ahogy azt ajánlottam, munkáját jó kedvvel és kitartással fogja végezni és meg lesz az a haszna is, hogy edzett teste nem egy könnyen leosz fogékony a különféle betegségek iránt mely esetben a palikaköltés is saját erejének fontosságára, jó, egészséges, friss eledei beszerzésére fogja használni.

Az 1848—49-i országos ereklyetár.

„El ne feledd a mezőt,
A hol érted a bátrak elestek“

Ezt a verset dicső Vörösmartyknak fordította angolból és tette közzé az ötvenes évek elején: és akkor mindenki tudta, hogy kinek szól és mit jelent ez?

Olyan sor ez, hogy keretbe kellene foglalni, minden magyar ember szobája falára függessze föl örökös figyelemzetéül.

Mert lehet valaki a fennálló törvények alap börtönös híve, az uralkodó háznak a monarchiának legantiriphatlanabb védője, lelkesedhetik a királyért, hívén, hogy Ferencz József érdemei nagyobbak, mint Mátyás öta bármely előde; de nincsen olyan az a mértékadó, vala földünk a 48-49-i küzdelem emlékéit, mert viszont ez a küzdelem képezi négy század óta lefolyt életünk

— sőt talán egész történelmünk — legdiszrelebbebb korszakait.

Mert illő hála és kegyelet Bethlen, Bocskay, Thököly, Rákóczy nevének de mindezek diadalai nem voltak teljesebb. Egyedül 48-49-i mértékös bizonyította be hogy előbbek vagyunk Ausztriánál.

Es ha, mert ennek el kell következni válmikor, tán közelebb egy nagy nemzetközi háboru után, a monarchiában nemcsak a politikai, de a katonai vezetés is ami kezünkbe kerül, ennek a szerencsés, természetes fordultnak is a 48-iki cselekvés tette le az alapját. Ebből a fölfogásból indulva ki hiszem én, hogy eme fényes korszak emlékének művelése egyáltalában nincs ellentétben az uralkodóház iránt elvált kötelezettségünkkel.

Bizta'ó tünetek tartom annál fogva, hogy az ifjabb nemzedék ez idők kultuszának mint egy állandó templomot ilyezszik emelni, összegyűjtve az erre vonatkozó emléktárgyakat.

Sokszor eszembe jut egy hajdani gazdasági szaklapnak remek jelszava:

„Hozzuk mezőgazdaságunkba helyes arányokat“

Helyes arányokat! Igenis, ez elvet kell szemé előtt tartani a leggazdagabb népeknek, de annál inkább a szegényebeknek. Ne szórjuk ki a mi kevés pénzünk, a fölöslekre vagy a kevésbé sürgőse. Tartsunk helyes egymásutánt abban, mi a leghasznosabb? és ezt szerezzük be legelőbb.

Egyes városok monografiájára, egyes szakmák leírására, a miket senki sem olvas: immár sok ezreket, tán százezeket meghaladó összegeket adtunk ki eddigéig. Illogy a jubbáznak milyen a görbe botja, hogy a halásznak milyen a vorsója, pipája, dohánytartó kosztöke; ez talán mégis oly ága a tudásnak, melynek művelésével még nem vejjük meg nemzeti létünk, függetlenségünk alapját, sem pedig az európai tudományok világát mozgató nagy kérdések megoldásának dicső versenyében részt nem veszünk.

A léért való küzdelem lázas versenyében munkálkodó más és későbbi ivadéknak szüksége lesz arra, hogy lötás-lútása közben olykor megállítsa, a fönnebb idézett fölirat, melyet az állandó országos ereklyetár non.lökzátára vélnék fölvesendőnek, nagy arany betűkkel:

„El ne feledd a mezőt, a hol érted a bátrak elestek“

Es erre épen olyan hely volna legalkalmasabb, a minő épen a kérdés tárgyává is lett, a városiget előtti királyi pavillon. Tavol, a város, fűz zártól, az üdülés, ábrándozás e kedvelt menhelyén a szemlélődő épen a kellő hangulatot és időt nyeri az emlékek fölőtti kegyeletes elmélkedésbe való elmerülésre.

Talán csak fölösleges mondanom, hogy a budapesti városigetet értem?

De talán még se; mert különös az, hogy a természeti törvényekkel merőben ellenkező jelenségekkel találkoznak ez új érában. Hogy a gyöngébb tudja legyőzni az erősebbet, a kisebb a nagyobbba, a személyes helyi érdek az országosat, német Esztergom Budapestet, Arad, Kolozsvár Budapestet.

Mert ez utóbbi két város is gyűjteni kérdi a 48-49-i szabadságharc emléktárgyait. Es ez fölöttebb dicséretes, nemes igyekezet. Minden nagyobb környekkel bíró magyar városnak ezt kellene tennie. Nem azért, hogy a mi ez örök emlékezetes időből fenmaradt, mindent össze gyűjtsenek a összezedett egy azonos tárgyba egész piramisokat állítsanak. Más a személyes, családi, vagy országos ereklyetár. Egy zászló száz darabra tépve, lehet ereklyéje száz csaláknak. Az országos gyűjteményben elég, ha egy tárgyból egy példány van meg. Ha az ország több vidékének nagyobb központján alakul egy-egy gyűjtő szervezet, a siker nagyobb lenne az országos gyűjtemény teljesebb lehet, mintha a gyűjtés csak egy központból indul ki.

Hogy akár egy család, vagy egyes ember, akár egy város kegyeletet tartson falai között szabadságharcunkból fennmaradt és köcségtelenül hiteles néhány darab emléktárgyat, fegyvert vagy ruhadarabot, esetleg egy kis muzeumot effelékkel, amint hogy ez így is van, ez ellen soha senki kifogást nem tehet. De vajjon ki tartana helyes választásnak, ha annak idején az alapítók a nemzeti muzeumot nem a fővárosban, hanem például Brassóban állították fel? Egyedül azon érvre támaszkodva, hogy legyen valamije Brassónak is?

Ugyanezen érv hangoztatása mellett az akadémiát lehetne Pozsonyba, a nemzeti színházat Temesvárra, az országgyűlést Ujvidékre, a műcsarnokot Debreczenbe helyezni. S így tovább Agyatfurt okoskodással lehetne alkalmazni a régi gazdák amaz elméletét, hogy jobb ha szanaszét van a birtok, mert ha a jég elveri egy helyűt a fölbi menten marad. De talán már ma nem szükséges bővebben bizonyítgatni, hogy mi a nagy központ fontossága a nemzetek életében? Német és Olaszországot csak azért lehet századokon át apró darabokra szakadoztatásban és megalázó helyzetben tartani, mivel az egység legerősebb kapcsa — a nagy központ — hiányzott mindegyiknél.

Kiszámíthatlanul szerencsés körülmény, hogy hazánkban van egy oly központja, mely most már nagyságánál fogva is kizár minden versenyt a többi városok részéről. Ez a főváros az egész országé, annak minden egyes lakossa a Kárpá-tóktól az Adriáig ezt a magáénak tekintheti, bűszke lehet rá, csak úgy mint maga a budapesti lakos.

Itt kell tehát központosítani minden, a mi mindnyajunké egyaránt. Mindazt, a mit látói érdemes tanulságos. Ennélfogva természetesen a szabadságharc emléktárgyainak csarnokait is.

Mert a földolg mindenben az, hogy a mi országos közjelmény, a mi oly természetű, hogy egyaránt kell kihatnia mint a nap sugarainak, az ország összes tájaira, a nemzet egész egyetemére: ennek a fővárosban a helye, mert csak itt egyedül e helyen teljesítheti e fönnebb jeltett föladatát. Legyen a vidéki városoké mind az, a minék érteke mivel sem növekednek; ha itt volna a fővárosban; legyenek ott a szorosan helyi érdekű tárgyak. A ranki időszakos szököforrás maradjon Ránkon, a radnai szűz maradjon meg Radnának, Hunyadi Mátyás szűlőháza Kolozsvárnak. De hogy a legsúlyosabb példakkal éljek: mi értelme volna annak, ha például a francziák a nagy Napoleon sírját nem Párisban, de valahol Perpignomban avagy Corsikában építik meg? Hát néhány ember oda is elmenne azt megnézni, de van-e értelme ember a millióból, a ki évenát Párisban megfordulva, megne tekinené annak legnagyobb nevezetességét, legerősebb látványosságát, ha semmi egyébre nem is jut ideje?

A mi jelentőségénél vagy méreteinél fogva kiválik a vidékiesség keretéből a mi közérdekű annak a központban a helye.

Példának okáért az esztergomi bazilika a primás palotája, udvara most csupán csak Esztergomé; ha pedig az Budapesten volna, akkor az egész országé lenne, és pedig meg tisztereződött értékben. A fővárosban ma már egyszer életében a legszegényebb ember is megfordul; nem jobbe ha itt megleti mind azt együtt, a mi a nemzet szellemi, erkölcsi nagyságáról, vagyonosságáról tanuskodik, mintha keresztül kasul, össze-vissza kellene járti az egész magyar birodalmat, hogy ez elszórt mondjuk elásott kincseket feltalálja?

Az 1848—49-i szabadságharcra emlékeztető tárgyak gyűjteménye is tehát eminenter a fővárosba való.

De mi okból most mindezeket elmondani? Egyfelől azért mert mostanság nem egy más kérdésben is előtérbe lép a helyi érdekek követelőzése a központ jogos, ésszerű igényeinek rovására.

Másrészt pedig azért mert a nemzeti érzületre egyenesen káros hatásnak tartanám, ha a szabadságharci emlékek tartalma magán vállalata törpülne. Legyen e becses emlékektára országos intézmény; templom, a hová mint ilyen szentelyre, léphessen be mindenki.

De hiszen mindez oly természetes, világos — ennek mindezekért szót vesztetgetni?

Tajha úgy lenne... Vajha-e fölszólalással ny a ajót törtém volna be!

Vajda János.

H I R E K.

— Tisztelt munkatársainkhoz!
Lapunk karácsonyi számát 40—50 oldal terjedelemben, — díszes keménykötéssel előlta. — szünetelnek megjelentetni! Lapunk ezé száma bármely a sztalnak ékes díszűt fogz képezhetni. Felkérjük ennélfogva lapunkigen tisztelt munkatársait, hogy a karácsoni számba szánt dolgozataikat leg-

5655. tk. 1892.

Arverési hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék telek-könyvi osztálya részéről közhírrá tétetik, hogy Kovács Lajos s neje Horváth Katalin felpereseknek Horváth Sándor alperes habóti lakos elleni végrehajtási ügyében a n. kanizsai kir. törvényszék 2377 p. 1892. számú végrehajtási végzésével elrendelt vagyonközösség megszüntetése folytán a fennnevezetti kir. törvényszék területéhez tartozó a habóti 1173. számú tkvben + 217/6 h. r. sz. alatt 1/4 részben Horváth Sándor 2/4 részben Horváth Kati férjezett Kovács Lejosné és 1/4 részben Kovács Lajos és neje Horváth Katalin tulajdonául felvett s 494 forintra becsült ingatlan

1892. évi november hó 22-ik napján d. e. 10 órakor

Dr. Neusiedler Antal felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen Habóti község házánál eladatni fog,

Kikiáltási ár a lennebb kitett becsár.

Arverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. tvszék mint telekkönyv-hatóságnál 1892. évi aug. hó 25. napján.

GR. HUGONAY
kir. tvszéki bíró

206. 1-1

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Legkényelmesebb megtakarítási mód a legnagyobb biztonság mellett!

A **Budapesti Bankegylet r. t.** értékpa-pirosztálva Budapest, Erzsébet-tér 19. részvénytőke 3.000.000 frt, takarékalap 600.000 frt, a nála létesített következő sorsjegytársaságok sorsjegykönyvecskéinek megvételét ajánlja: „**D.**” csoport, a mely 100 drb. nagyállamsorsjegy felett rendelkezik. Tagjának száma 50. Havi befizetés 10 frt. „**G.**” csoport, a mely 216 a legjobb és legbiztosabb állam- és magán-sorsjegyek felett rendelkezik. Tagjainak száma csak 25. Havi befizetés 5 frt. Mind a két csoport tagjai az **1860-as államsorsjegyek a magyar vörös kereszt sorsjegyek és az olasz vörös kereszt sorsjegyek** már november 2-án megtartandó húzásban, melyeknél tőnyeremények 350.000 frt értékben kioszoltatnak, valamint a **magyar díj állam- és az osztrák földhitelesorsjegyeknek november hó 15-én** megtartandó húzásában 195.000 frt értékű tőnyereményekkel részt vesznek. A sorsjegykönyvecskéik már egy részlet befizetése után kiszolgáltathatnak. Úgyes képviselők kedvező felvételek mellett felvétetnek. 207

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Máriaczei Gyomor-cseppek

nagyszorúen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgöngyöség, bűzös lehellet, felfújtás, savanyú felbőgögés, hasmenés, gyomorfégés, felesleges nyálkakilválás, sárgaság, undor és hanyás, gyomorgörcs, székülés.

Hathatos gyógyszernek bizonyult fejlettségű, a menyinylben és a gyomortól származott: gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal gúsztaták, májbajok és hámorrohdóknál.

Emillett bajoknál a **Máriaczei gyomor-cseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a ml szaz meg száz bizonyítvány tansit. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár:
Török József gyógyszer-tára
Budapest, Király utca 12 sz.

A vedjegyét és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket téssek szívesen, melyeknek burkolatán zöld szalag van rajzoltva a kereszt alapjával (U. Brady) és ezen szalagok: „Valódi gyomor-cseppek”.

A **Máriaczei gyomor-cseppek** va-todtan kaphatók.

Kapható Nagy-Kanizsán: Práger Béla, Bolos Lajos gyógyszer-tárában.
Bar son Kohut Lajos gyógyszer-tárában. 67

Sternberg Armin és testvere.
hangszer-ipar
BUDAPEST, VII. kerepesi-ut 36.

Saját készítményü, mindennemü hangszerek és azok kellekei és alkatrészei. Mindennemü hangszerek és zenélő-művek javítása és bangolása szakszerű pontossággal eszközöltetik. 168

Ezről kifizeti-külön árjegyzék kérendő.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ajántható általános érdekü könyvek:

Legujabb Álmoskönyv nagy 40 kr., közép 20 kr., kis 10-kr. Arvay István bortermelési kézikönyv 50 kr. **Beniczkyé Mártha regény 2 kötet füze 2 frt. 1 köt. diszkötetbe kötve 2 frt 80 kr.** **Beniczkyé. Helytartóné regény füze 1 frt 40 kr., diszkötetbe 2 frt 40 kr.** **Beniczkyé. Előítélet regény 3 kötet füze 5 frt. 3 kötet diszbe kötve 7 frt 40 kr.** **Beniczkyé. A hol a-czipó szorit, elbeszélések fzy. 1 frt 50 kr. diszköt. 2 frt 30 kr.** **Clement lapóf, Néhány szó a lótenyésztésről 30 kr.** **Einige Worte über die Pferdezücht 30 kr.** **Katholikus egyházi énekek kötve 40-kr.** **Erdőgy K. Az irva-olvasás tanításmódja 40 kr.** **Hochwald. Praktische Anleitung in d. ital. Sprache. geb. 2 frt.** **Hoffman Mór tanár. A német nyelvtan főbb szabályai 50 kr.** **Hoffmann Mór tanár. A nemzeti-ég és a neuz. nyelv II. kötet. 80 kr.** **Hoffmann Mór tanár. A tulterhelés a népiskolákban 20 kr.** **Hoffmann Mór tanár. A magy. ifju-ag lapja kötve 1 frt 2) kr.** **Hoffmann Mór tanár. Ein Capitel über die Erziehung 30 kr.** **Hoffmann Mór tanár. Václatok és tanulmányok 2 frt.** **Ijussági iratok: I. Tell Vilmos, Cart. 40 kr., II. Két gyermek a népből Cart. 40 kr.** **Kérdések és feleletek. mulattató társalgási játék diszkindás 24 kr.** **Olesó kiadás 10 kr.** **Kolmár J. A magyar költészet gyöngyfel diszkötés 2 frt 40 kr.** **Olesó kiadás diszkötés 1 frt 40 kr.** **Kolmár J. Tell Vilmos ifj. szat. kötve 50 kr.** **König Gyúrom. A bün útján regény 2 köt. II. olesó kiadás 2 frt.** **Lupi bácsi: apró szavalmányok, gyermekversok 60 kr.** **Margitai J. Horvát nyelvtan kót. 1 frt 50 kr.** **Margitai J. Magyar-horvát és horvát-magyar zsebsztár 2 rész egybe kötve 1 frt 60 kr.** **Molnár M. Koszoru, gyermekkönyv díszes köteben 80 kr.** **Molnár Gyula: Dramai munka 4 füzet á 25 kr.** **Molnár Gyula. Álom és való, elbeszélések 60 kr.** **Olesó és érdekes beszé-lyek: 14 füzet, á 16 kr.** **Schlör A. Mentd meg lelkedet. Elmélkedések kót 1 frt.** **Szerelmi levelező és a szív dalnoká kötve 30 kr.** **Talabér J. Költemények 2 köt. diszköt. 3 frt.** **Tersánczy J. A jobb szőlőművelés 3 frt.** **Tersánczy J. Szőlőszeti és bora-szati titkok 60 kr.** **Tersánczy J. A jó ga-daaszonykodás alapelvei III, kót. 4) kr.** **Tersánczy József. Utvezető a szőlő-sz-tben és bora-szathán 3) kr.** **Tersánczy József: A nép orvosa. kötve; nélkülözhetlen minden családnál 2 frt 60 kr.** **Tóvári J. Egy ur, kastély titkai 2 kötet olesó kiadás 1 frt 80 kr.** **Vidortársalgó Cartonirt 30 kr.** **Wotiz. Italienische Sprach-lehre 2-ik kiadás kötve 1 frt 60 kr.** — **Megrandelhetök kiadónál Fischel Fülöp könyvkereskedésé-ben Nagy-Kanizsán. Póstatl rendelések bérmentve küldetnek az összeg előleges beküldésé mellé.**

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Hat aranyérem, diszkereszt, és diszoklevelek.

„COGNAC”

Gróf Esterházy Géza saját gyártmánya.

Orvosi tekintélyek által ajánlva, felette kellemesen izlik minőség tekintetében bármelyik francia gyártmánnnyal versenyezhet, ára pedig sokkal olcsóbb.

Különlegesség:

A * * * * COGNAC

mely mindenütt kapható.

COGNACUNK tiszta borból, idegen anyagok hozzávegyi-tése nélkül, francia mód szerint készül s ezért **Járványos betegségeknel különösen kolera ellen óvószertül** sikerrel használtatik.

A gróf Esterházy-féle Cognac-gyár igazgatósága

Budapest VI. külső-váci-ut 23.

Páris, Lizee, Bordeaux, Nizza, Berlin, Brüsszel.

Ételeink készítésekor különbben ha módunkban van — leghelyesebben egy járunk el, ha a fehérjében bővelkedő sajt, hús vagy tojás mellett zsírokat és cukrokat tartalmazó tápszerekről is gondoskodunk.

A felsorolt tápláló anyagot kellő összetételben tartalmazza az u. n. töltött zsemlye, mely zsemlyére kent vajból és összevagdalt sonkából vagy másféle húsból áll.

A leves táplálék gyanánt nem jöhet számba, miután tápértéke igen csekély, de annál inkább ajánlható, mint élvezeti czikk, melynek hatása leginkább abban nyilvánul, hogy a gyomrot és beleket kellemesen izgatva, a későbbben bevett tápláló anyagok felszívására alkalmassá teszi. Igen helyesen cselekszünk tehát akkor, amidőn ebédünket levestel kezdjük.

Befejezésül a szeszes italok használatáról röviden először is azt kell mondanom, hogy mennyire megengedhetők, sőt talán — mint orvos — kívánatosnak is tartom a szeszes italoknak a mértéletes élvezetét, olyan káros és helytelen a szesz használatával visszaélni.

Ki kell jelentenünk, hogy a szeszes italok is csak élvezeti czikkek, mert a bennük előforduló tápláló anyag olyan csekély, hogy tekintetbe sem jöhet.

A szeszes italok közvetlenül a gyomorra és belekre hatnak, a táplálékot megemésztő, nedv elválasztást megindítják és fokozzák, miáltal a tápláló anyagnak a vérbe való jutását előmozdítják.

A francziák igen helyesen, ebéd előtt egy pohárka vörös bort isznak, nálunk némely házas egy kupicza törököl- vagy szilvapálinkát hörpentenek fel ebéd előtt.

A szeszes italok kissé nagyobb mennyiségben már inkább agyvelőnkre hatnak, idegeinket izgatják és ezeknek a tevékenységét fokozzák.

A meglevő erő ennek folytán könnyebben jut ugyan érvényre és ha az ember pillanatnyira valami nagyobb munkát is képes végezni, azután annál erőlenebb és kimerültebb lesz, mert a szeszes italban nincsen meg az, ami a vesztett erőt pótolhatná.

A szeszes italok nagyobb mértékben való élvezetét az ostorütéshez hasonlíthatom, mely épen úgy korbácsolja fel az állatok idegeit, mint a szeszes ital az emberét, és valamint az állat a túlságos korbácsolás alatt minden erejét fel-emésztve összeroskad, úgy roskad, gyengül el végkép az ember is, ha munkaképességét szeszes italokkal akarja fokozni.

Amilyen jótékony lehet a szeszes italok élvezete kis mértékben, épen olyan káros mértékletlen használatuk nemcsak azért, mert munkaképességünket általában megromlítja, hanem azért is, mert a nagy mennyiségű szeszes ital gyomrunkat, beleinket harutosá teszi és így a szükséges tápláló anyag felhasználását zavarja. A szeszes italoknak túlságos élvezete végre is elgyöngülést, egyes szervek — máj, vese stb. — megbetegedését testi és szellemi fogyatkozást eredményez.

Ha tehát a munkás ember azt akarja, hogy testi ereje épségben maradjon, ne igyék sok szeszes italt és ha ételeit emellett úgy változtatja meg, ahogy azt ajánlottam, munkáját jó kedvvel és kitartással fogja végezni és meg lesz az a háznias is, hogy edzett teste nem egy könnyen lesz fogékony a különféle betegségek iránt, mely esetben a patikaköltséget is saját erejének fenntartására, jó, egészséges, friss eledli beszerzésére fogja használni.

Az 1848-49-i országos erekljetár.

„El ne feledd a mezőt,
A hol érted a bátrak olték!”

Ezt a verset dicső Vörösmartink fordította angolból és tette közre az ötvenes évek elején: és akkor mindenki tudta, hogy kinek szól és mit jelent ez?

Olyan sor ez, hogy keretbe kellene foglalni, minden magyar ember szobájára-falára függessze föl örökös figyelmeztetéül.

Mert lehet valaki a fönnálló törvényes alap becsületese hiva, az uralkodó hazánk a monarchiának legantortörthatalmasabb védője, leköszedhétik a királyeri, hívének, hogy Ferencz József érdemei sebb arra mint Matyás óta bármely előde; de nincsen olyan ar a miért szabad volna fölöadunk a 48-49-i küzdelem emlékéit, mert viszont ez a küzdelem képezi négy század óta lefolyt életünk

— sőt talán egész történelmünk — legdiszteljesebb korszakát.

Mert illő hála és kegyelet Bethlen, Bocskay, Thököly, Rákóczy neveinek de mindezek diadalai nem voltak teljesek. Egyedül 48-49-i mérközös bizonyította be hogy elősebbek vagyunk Ausztriánál.

Es ha; mert ennek el kell következni va-amikor, tán közelebb egy nagy nemzetközi háboru után, a monarchiában nemcsak a politikai, de a katonai vezetés is ami kezünkbe kerül, ennek a szerencsés, természetes fordulatnak is a 48-iki cselekvés tette le az alapját. Ebből a fölfogásból indulva ki hiszem én, hogy eme fényes korszak emlékének művelése egyáltalában nincs ellentétben az uralkodóház iránt elvállalt kötelezettségünkkel.

Bizta'ó tünetek tartom annál fogva, hogy az ifjabb nemzedék ez idők kuituzsámanal mint egy állandó templomot igyekszik emelni, összegyűjtve az erre vonatkozó emléktárgyakat.

Sokszor eszembe jut egy hajdani gazdasági szaklappnak remek jelszava:

„Hozzunk mezőgazdaságunkba helyes arányokat!”

Helyes arányok! Igenis, ez elvet kell szemelőtt tartani a leggazdagabb népeknek; de annál inkább a szegényebbeknek. Ne szórjuk ki a mi kevés pénzünk, a fölöslegekre vagy a kevésbé sürgőre. Tartsunk helyes egymásutánt abban, mi a leghasznosabb? és ezt szerezzük be legelőbb.

Egyes városok monografiájára, egyes szakmák leírására, a miket senki sem olvas: immár sok ezreket, tán százazreket meghaladó összeget adtunk ki eddigéig. Illog a juhásznak milyen a görbe botja, vagy a halásznak milyen a vorsája, pipája, dohányartó kosúke; ez talán mégis oly ága tudásnak, melynek művelésével még nem veljük meg nemzeti létünk, föggetlenségünk alapját, sem pedig az európai tudománycs világot mozgató nagy kérdések megoldásának dicső versenyében részt nem veszünk.

A léért való küzdelem lázas versenyében munkálkodó más és későbbi ivadéknak szüksége lesz arra, hogy látás-lutára közben elykor megállítva, a fönnbent idézett fölirat, melyet az állandó országos erekljetár nonlokozatára vélnék fölvesendőnek, nagy arany betűkkel:

„El ne feledd a mezőt, a hol érted a bátrak olték!”

Es erre éppen olyan hely volna legalkalmasabb, a minő éppen a kérdés tárgyává is lett, a városliget előtti király pavillon. Távolság, a város, úzer zajától, az üdülés, ábrándozás e kedvelt menhelyén a szemlélődő épen a kellő hangulatot és időt nyeri az emlékek fölötti kegyeletes elmélkedésbe való elmerülésre.

Talán csak fölösleges mondanom, hogy a budapesti városligetet értem?

De talán még se; mert különös az, hogy a természeti törvényekkel merőben ellenkező jelenségekkel találkozunk ez új érában. Hogy a gyöngébb tudja legyőzni az erősebbet, a kisebb a nagyobbat, a személyes helyi érdek az országos, német Esztergom Budapest, Arad, Kolozsvár Budapestet.

Mert ez utóbbi két város is gyűjtene keddi a 48-49-i szabadságharc emléktárgyait. Es ez fölötőbb dicséretes, nemes igyekezet. Minden nagyobb környékkel bíró magyar városnak ezt kellene tennie. Nem azért, hogy a mi ez örökös emlékezetes időből fenmaradt, mindent össze gyűjtésnek s összeszedett egy azonos tárgyú egész piramisokat állítsanak. Más a személyes, családi, vagy országos erekljetár. Egy zászló, száz darabra tépve, lehet erekljéje száz csaláknak. Az országos gyűteményben elég, ha egy tárgyból egy példány van meg. Ha az ország több vidékének nagyobb központján alakul egy-egy gyűjtő szervezet, a siker nagyobb lenne az országos gyűjtemény teljesebb lehet, mintha a gyűjtés csak egy központból indul ki.

Hogy akár egy család, vagy egyes ember, akár egy város kegyeletet tartson falai között szabadságharcunkból fonmaradt és kétségtele nélkül hiteles néhány darab emléktárgyat, fegyvert vagy ruhadarabot, esetleg egy kis műzeumot (lelekekből), amint hogy ez így is van, ez ellen sokja renki kifogást nem tehet. De vajjon ki tartana helyes válasszatnak, ha annak idején az alapítók a nemzeti műzeumot nem a fővárosban, hanem például Brassóban állítják fel? Egyedül azonon érvre támaszkodva, hogy legyen valamije Brassónak is?

Ugyanezen érv hangoztatása mellett az akadémiát lehetne Pozsonyba, a nemzeti színházat Temesvárra, az országgyűlést Újvidékre, a műcsarnokot Debreezenbe helyezni. S így tovább Agyalutit okoskodással lehetne alkalmazni a régi gazdák amaz elméletét, hogy jobb ha szanaszélt van a birtok, mert ha a jég elveri egy helyütt a többi menten marad. De talán már ma nem szükséges bővebben bizonyítgatni, hogy mi a nagy központ fontossága a nemzetek életében? Német és Osztrországot csak azért lehet száadokon át apró darabokra szakadozottságban és megalázó helyzetben tartani, mivel az egyes legerősebb kapcsa — a nagy központ — hiányzott mindegyiknél.

Kiszámíthatatlan szerencsés körülmény, hogy hazánknak van egy oly központja, mely most már nagyságánál fogva is kizár minden versenyt a többi városok részéről. Ez a főváros az egész országé, annak minden egyes lakossa a Kárpátoktól az Adriáig ezt a magáénak tekintheti, büszke lehet rá, csak úgy mint maga a budapesti lakos.

Itt kell tehát központosítani mindent, a mi mindnyájunké egyaránt. Mindazt, a mit látni érdemes, tanulságos. Ennél fogva természetesen a szabadságharc emléktárgyainak csarnokozás is.

Mert a földolog mindenben az, hogy a mi országos közintézmény, a mi oly természetű, hogy egyaránt kell kihatnia mint a nap sugarainak, az ország összes tájaira, a nemzet egész egyetemére: ennek a fővárosban a helye, mert csak itt egyedül e helyen teljesítheti e fönnbent jelzett földadat. Legyen a vidéki városoké mind az, a minék értéke mivel sem növekednek; ha itt volna a fővárosban; legyenek ott a szorosan helyi érdekű tárgyak. A ranki időszakos szükforrás maradjon Ránkon, a radnai szent szűz maradjon meg Radnának, Hunyadi Mátyás szűlőháza Kolozsvárnak. De hogy a legsúlyosabb példákkal éljek; mi értelme volna annak, ha például a francziák a nagy Napoleón sirját nem Párisban, de valahol Perpignomban avagy Cór-sikában építik meg? Hát néhány ember oda is elmenne azt megnézni, de van-e értelmes ember a millióból, a ki évenát Párisban megfordulva, megne tekintene annak legnagyobb nevezetességet, legérdekesebb látványosságát, ha semmi egyébire nem is jut ideje?

A mi jelentőségénél vagy méreteinél fogva kiválék a vidékiesség keretéből a mi közérdekű annak a központban a helye.

Példának okáért az esztergomi bazilika a primás palotája, udvara most csupán csak Esztergomé; ha pedig az Budapesten volna, akkor az egész országé lenne, és pedig meg tisztereződött értékben. A fővárosban ma már egyszer életében a legszegényebb ember is megfordul; nem jobb-e ha itt megéli mind azt együtt, a mi a nemzet szellemi, erkölcsi nagyságáról, vagyonosságáról tanuskodik, mintha keresztül kaual, össze-vissza kellene járni az egész magyar birodalmat, hogy ez elszórt mondjuk elásott kincseket feltalálja?

Az 1848-49-i szabadságharcra emlékeztető tárgyak gyűjteménye is tehát emineren a fővárosba való.

De mi okból most mindezeket elmondani? Egyelőbb azért mert mostanság nem egy más kérdésben is előtérbe lép a helyi érdekek követelőzése a központ jogos, ésszerű igényeinek rovására.

Másrészt pedig azért mert a nemzeti érzületre egyenesen káros hatásának tartanám, ha a szabadságharczi emlékek tárlata magán vállalattá törpülne. Legyen e becses emlékektára országos intézmény; templom, a hová mint ilyen szentelyre, lépésben be mindenki.

De hiszen mindez oly természetes, világos — mek mindezekért szót vesztegetni?

Vajha úgy lenne... Vajha-e fölözölalássalommal nyújtót törtém volna be!

Vajda János.

H I R E K.

Tisztelt munkatársainkhoz!
Lapunk karácsonyi számát 40-50 oldal terjedeleiben, — díszes keménykötéssel ellátva. — szándékunk megjelentetni! Lapunk ezé száma hármely asztalnak éves díszlet fog képezhetni. Felkérjük emnélfogva lapunkigyen tisztelt munkatársait, hogy a karácsonyi számba szánt dolgozataikat leg-

később november hó 30-ig szerkesztőségünkbe megküldeni sziveskedjenek. Vidéki munkatársainkat még bátyák vagyunk felkérni, — hogy azok, kik e számhoz munkáikkal hozzájárulnak, ezen hajlandóságukat, minél előbb egy levélben szerkesztőségünkkel tudatni sziveskedjenek.

— **Sajtóhíra.** Lapunk múlt számában tévesen volt nyomva, hogy a ker. jótékony nőegyletnek thea estéje, jöv. évi január hó 4-én lesz, mert az jöv. évi január hó 5-én fog megtartani.

— **Meghívó.** A nagy-kanizsai Polgári Egylet f. évi november hó 19-én saját helyiségében hangverseny, felolvasás és táncszalag egybekötött teha-estéi rendez. Szépén 50 kr. — Csáljegy 3 személyre 1. frt. Kezdeté fél 9 órákor. Műsor: 1. Magyar dalok. Eneki Boronkai Franciska k. a., zongorán kíséri Ollopp Ernő u. 2. Felolvasás tartja Sümegi Kálmán u. 3. Mendelszoh: Trio Op. 49. Hegedűn, gordonkán és zongorán előadják Uher Ödön, ifj. Wajdics József és Bischitzky Miksa urak. 4. Magyar népdalok. Zongorán előadja Stocker Antal ur.

— **Cikkkek** nagyterjedelme miatt lapunkból a „Csarnok” rovat kimaradt. Szives elnézést kérünk.

— **Villamosvilágítás.** Lapunk zárkór vetjük a hírt, hogy Franz gyáros a város és pénzügyi bizottság által előterjesztett szerződést aláírta. Gratulálunk városunknak az éret sikerhez.

— **Halottak estéje.** Szépén fél volt diszitve és kivilágítva a temetőnek majd minden sírdombja; a közönség pedig nagy tömegekben sietett leróni a kegyeletet a béka, csendes, kedves halottak iránt. — Már a delutáni órákban fekete zászóval ellükön, tanárai társaságában, kivonultak a gymnasium tanulói, hogy Groszmann egykor tanáruk — iránti elévélhetlen szeretetüknek adóját a megemlékezésben, — lefizessék. Ünnepi gyászaltt rengelt a gymnasiuméukarra. — majd szép beszédet tartott egy tanuló, s reá tették a megemlékezés koszorúját az elkölözött jó tanár sírjára. Bucsuzól ismét felzendült a gyászaltt. Fényesen volt feldiszitve és kivilágítva a volt óvodás — Kemény család sírja is, — melyet az óvónék teljesítettek. Ezenkívül Erdősy Biba Engénia sírja. A palini méntéap tisztikara ez évben elhunyt tisztársuknak sírját fényesen kivilágította, — s gyönyörű koszorúkkal diszitette fel. A sírt két katona kivont kardokkal őrizte. Még számos, — nagyon sok sír volna felemlíthető, de hagyjuk az örök béke birodalmának lakóit nyugodni, — pihenjétek csendesen.

— **Meghívó.** A nagy-kanizsai iparos ifjuság képző egyletének vigalom rendező bizottsága f. évi november hó 20-án az „Arany Szarvas” vendéglő dísztermében alapítóje javára jótékony célú zárkórú társaságot rendez. Belpi díj személyenkint 50 kr., család-jegy 3 személyre 1 frt 20 kr. — Feül fizetések közönséggel fogadtatnak s hirlapiag nyugtáztatnak. Kezdeté este 8 órákor.

— **Helyiség változás.** A Szolgabíróság hivatalos helyisége f. évi November hó 1-től kezdve a Zsombor-féle házba helyeztetett át, — s annak összes első emeleti lakosztályait foglalja el.

— **Tornaegylet bankett.** A tornászati idény beálltá bankettel üdvözölték a tornaegylet tagjai, kik közül mintegy 30-an gyülekeztek ezen esteből október hó 31-én a „Hungária” szálloda éttermében, Midőn az egylet választmány, ezen társasestély rendezését elhatározza, az elöllebotott szemé előtt, hogy terített asztal mellett fogja az egylet tagjait a testgyakorlati lényeges művelésére buzdítani és ezért a postaközönség leg többje erre is volt irányozva. Az estély kedélyességét Simon Gábor egy. elnök és Rosenfeld Lajos talpra esett felköszöntői nyabban fokozták és hallottak után reméljük hogy a tornaterem is élénkebb lesz ezental, nőt az utóbbi időben volt.

— **A nagykanizsai Cassinó** vigalom rendező bizottsága ez évre megalakult. Megválasztva lettek, — elnök: Ebenspanger Leo, — jegyző: dr. Rosenberg Mór, — éntársas: Hirschler Sándor, Tagok: Blau Béla Ebenspanger Leo, dr. Engel Sándor, dr. Fied Ödön, Deutsch Lajos, dr. Ollopp Mór, Kartmannorff Ernő, Löwy Arnold, Radó B. Béla, Rosenfeld József, Tripammer Gyula, Weiss Tivadar, Zarkovits Lajos. Az első társas estély f. h. 12-én lesz megtartva.

— **Elnöki látogatás.** Tóth Taszló, a nagy-kanizsai kir. törvényesek elnöke, a múlt hét első napjaiban Keszthelyen időzött s meglátogatta a kir. járásbírósgot, hol az ügykezelést vizsgálta. A tapasztalt rend és pontosság felett elismerését nyilvánította. A törv. elnök tiszteltetére a bíróság tisztviselői és ügyvédek m. hó 26-án bankettet rendeztek.

— **Panasz** vetünk a Keszthely helyi érdekű vasút utasaiól, kik azt állítják, hogy nevezeti vasút kocsijaiban a lámpák sem este, sem éjjel soha meggyujtva nem lesznek, — s így a beszálló utasok egymásnak neki mennek, egymásra üleek a setéségekben. Nem tudjuk ki az oka ezen rendellenességnek, — de hisszük, hogy felszólalásunknak és leges a keüő eredménye, s az utasoknak többé e tekintetben panaszra nem lesz okuk.

— **Típus.** Örömmel értesültünk, hogy városunk hatóságai a típus betegség terjedésének megállítására minden töle telhető intézkedést megtették. — Ha a betegség járványszerűleg lépne fel nálunk, akkor azon házakra, melyekben típus beteg fekszik vörös cédula fog ragasztatni, hogy ezzel a közönség figyelmessé legyen téve. — Azt hisszük azonban, hogy a szigorú intézkedések, betartása mellett ezen nagyon veszélyes vendég nem fog nálunk tartózkodhatni.

— **Szépészeti egyesület.** Már gyakran hallottuk, hogy városunk intelligentiájának egy nagy része erősen dolgozik, hogy a „szépészeti egyesület” városunkba létre jöjjon. — Mint halljuk, most már a legközelebbi hetek egyikén az óhaj teljesülve lesz, meri a szépészeti egyesület pártioi egy gyűlés hívna egybe, a melyen megalakulásukat kimondani fogják, s a már kész alapszabályokat helybenhagyás végett a módos. felterjesztik. Tudunkkal már több mint száz tag iratkozott az egyesületbe. Valóban nagy szüksége van városunknak ezen szép intencióju, nemes célú egyesületre, mely annál is inkább kell, hogy minél előbb megalkudjon, mivel városunk most is pár év alatt rohamosan fog emelkedni, tekintve az építendő gyárakat, — telephont, — villamos világítást, — s akkor kimondhatatlan nagy hasznára lesz a városnak az az egyesület, mely a szépészet, tisztaság és közegészségre lesz hivatva felügyelni, — üdvözöljük a kezdőket, s biztosítjuk őket, hogy a magunk részéről mindent el fogunk követni, hogy minél előbb célhoz jussanak.

— **Gyilkosság.** Filipovic J. perlaki földműves f. hó 2-án délebed közben nejével össze szólalkozott, — mivel már különben is féltékeny-bánította, — nejét az asztalon fekvő késsel sziven szarta, ki azonnal szörnyen halt. A gyilkost letartóztatták.

— **Lólopás.** Hajni József béna koldus, — ki ezen minőségben tán már az egész országot saját kocsijár. lován beutazta, — a múlt héten Kis Kanizsára érkezett, — a város végén az Úr szabad ege alatt vett magának szállást. Lovatábit neghéközva, legelni bocsátotta; — azonban sajnos a nemes tálost reggelre gonosz kezek elemették, A 13 frtos kárt, mert ennyi volt a lónak értéke, — vándorzigányok követték el, — kik a napokban több helyen megkísértették a lopást, — azonban rendőségünk mindannyiszor rájukapta és elzavarta őket. A nyomozás erélyesen folyik.

— **Tolvajlás.** Ugor Antalnak f. hó 3-ról 4-e átmenő reggel zárt szobája az ablak beleszítése után ismeretlen tettes behatolt, — onnét egy telikabátot, — 15 frt. készpénzt s más 50 frt. értékű ruháneműt — ellopott.

— **Város verekedés.** Mihina László kis-kanizsai földműves múlt hó 30-án éjjel a Krausz — féle-néret utcai körösmában néhány kis-kanizsai túzóttalóval összeszólalkozott, — s ennek következtében a túzóttok caákanyakkal annyira összeverték, hogy vértől teljesen elboritva ment a rendőséghez, hol azonnal orvosi segélyben is részesült. Sebei azonban nagyon súlyosak lévén, rögtön leszállították a kórházba. A verekedő túzóttok, mire rendőség a körösmába érkezett, — eltávoztak, — azonban kiletük tudatván, — a rendőség ellenük a teljesentést a törvényesekhez áttette.

— **Kossuth Lajos** véleménye az 1848-49-i országos erekyke muzeumról. A fővárosi vigadó bel 48-as kiállítás rendezősége közt vita támadt az iránt, hogy vidéken vagy Budapesen legyen az 1848-49 erekykének országos muzeuma. A vélemények nagy többsége a főváros jelölte ki, a hol több vidéki és idegen fordult meg napokent, mint a vidéki városok legtöbbjében

egész éven át. E fontos dolog megvitatásánál volt azonban olyan is, a kinek lokál patriotizmusa az ellenkezőt kívánta. Erre gróf Kreith Torinoba írt, mintán megegyeztek, hogy a nagy számúztó véleménye döntő lesz. Kossuth gróf Kreithhoz intézett levelében kijelenti, hogy a 48-49-i erekyké országos muzeuma csak is Budapesten lehet. „Képtelen eszmének” tartja azt, hogy ilyen országos gyűjtemény vidéken legyen. Ezekután a rendezőség folyamodott a fővároszhoz ingyen helyiségért és telekért egy illő épülethez, a mely köztársaságból fog épülni. A nagy bizottság megalakulta után olyan erekykéket is elfogad a rendezőség, a melyek lelébe adatnak.

— **A budapesti állami ipariskolában** az előadások úgy a nappali rendes mint az esteli rendkívüli tanfolyamokon, november hó 7-ik napján hétfőn kezdődnek. Budapest, 1892. október 29. Az állami ipar iskola igazgatósága.

— **Műnevezés.** A keszthelyiek általános örömmel fogadták Sporzsmá Pálnak a gazd. tanintézetnél 23 év óta működő tanár segédnek rendes tanárra történi ki vezetését.

— **Gazdászok estéje.** A keszthelyi gazdászok f. hó 12-én tartják meg ismerkedési estéjüket, a melyen, minthogy holgy közönséggel cseljük az este megismerkedni, láthatólag a város és vidék intelligens női képviselve lesznek.

— **A keszthelyi jótékony műgyűjtés** múlt hó 29-én tartott közgyűlése alkalmával több szegény sornu gyermeket felöltöztetett téli ruhával, — azonkívül 60 szegénysorsot 2-2 frt adományban részesített. — Az egylet legnemesebb iránybani vezetéseért örv. Stocker Antalné és Sporzsmá Pál titkár odaadó, fáradságtalan működését illeti az érdem és dícséret.

— **Tűz.** Német-Szent Miklóson múlt hó 30-án Peszt József házána tűz tört ki, s ez alkalommal elégett 64 kereszt szalma, 24 kereszt zsupp, egy kazal rozs szalma és egyéb gazdasági szerek. Biztosítva nem volt.

— **Híres.** Dr. Kertész S. jegyet váltott Löwy Ida kassaszonnal Bécsben. — Grünfeld Berta kassaszonnat f. hó 15-én d. e. 11 órákor fogja oltárhoz vezetni dr. Schossberger Sándor.

— **Festetics Tassiló** gróf már hosszabb idő óta időzik Keszthelyen, — s naponta több bel és külföldi four társaságában vadászatot rendeznek. Míg a gróf a vadászatokban keres szórakozást, addig fensége neje a grófnő szorgalmasan tanulja a magyar nyelvet, — sőt Molnár János keszthelyi kántortól a magyar zenéből vesz tanórákat.

— **Halottak estéje Keszthelyen.** Mindszeniek estéjén a keszthelyi temető lényesen volt feldiszitva; Kivonultak a túzóttok, s megkoszorúzták elhalt bajtársaik sírjait; az iparos test le nagylelkű pártiojának Unterberger J. nek sírjához vonult ki, hol a gyászdalok elének-lése után koszorút helyezett a sírra; kivonultak a gazdászok is, s hat elhalt társuknak sírját koszorúzták meg, — a sírok felet Sarkózy Andar megható szép gyászbeszédet tartott.

— **A keszthelyi iparos ifjuság** által Kossuth Lajos neve napjának megünneplésére rendezett „mulatság tiszta jövedelméből egy tekintélyes összeg maradt, — a mely összegből f. hó 6-án 12 fu és több leány lesz teli öltözéssel ellátva. — A dícséretre nem szoruló nemes tett körül nagy fáradozást fejtett ki az iparos ifjak egyesültének elnöke Ullmann Jakó.

— **Tanfolyam a helyhez kötött (stabil) gazdálkodás kezelési számára.** Ezen tanfolyamra a beírások — a melyeket a kedvezőtlen egészségügyi viszonyok miatt elhasztottak — az állami ipariskolákban Budapest VIII. ker. Népszínház utca 8 szám l-án megkezdődtek s az ünnepe és vasárnapokon délelőtt 9 órától 12-ig és a hétköznapokon este 6 órától 7-ig tartanak. A tanfolyam megnyitásának napja később n fog közzétetni. Az állami ipariskola igazgatósága.

— **Irányi Dániel** meghalt. A 48-as és függetlenségi párt jeles vezére, a hazai közélet egyik legismertebb és legtisztelendőbb alakja, a puritán hazafi meghalt Nyiregyháza. — Temetésé szombaton délután, a nemzet kegyeletének ritka jeltségével ment végbe. Nyugodjék békében.

— **Tartalékos** és honvédtisztek figyelmébe. A honvédelmi miniszter e hó 28-án kelt rendelete értelmében, tekintettel a kolera veszélyre, az ez évi honvédtisztai értekezlet Budapesten elmarad.

ZALA

Kiadóhivatal:

Városház-épület Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETESI ÁRAK

Egész évre 5 ft — kr
Félévre 2 „ 50 „
Negyedévre 1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számítatnak

Nyilttter petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Szerkesztőség:

Fischel Fülöp könyvkereskedése

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bármentetlen levelek csak ismert csekéből fogadhatók el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

A válság.

Szapáry Gyula gróf és miniszterársai beadták lemondásukat, mely lemondás el is fogadott, s most Szapáry és a miniszterek csak az új kabinet megalakultáig — ideiglenesen — vezetik az ország ügyeit. Ez az ideiglenesség nem tarthat sokáig, — s azt hisszük, hogy már e hét közepéig az új kormánytagok ismerve, s a jövő hét elején már kinevezve is lesznek. Ertesztéseink szerint ugyanis csak a miniszterelnök személyében fog változás történni, a többi miniszterek pedig meg fogják tartani az új kabinetben is tárcájukat, — egyedül Tisza Istvánról hajlatszik, hogy a belügyminiszeri tárcza vezetésével bizatnék meg. — Ez azonban még számos oly körülménytől függ, mely komoly megfontolást igényel, s nem hisszük, hogy Tisza István, nagy és fényes tehetsége, s számos hívei dacára is, — a most megalakulandó kabinetben helyet fog kapni.

A Szapáry kormányt a polgári házasság kérdésében elfoglalt álláspontja buktatta meg. Ő felsége ugyan is a polgári házasságnak törvénybe iktatásához beleegyezését nem hajlandó megadni; s mivel a vallás-felekezetek közt hazánkban elterjedt nagymérvű surlódásokat a kormány egyébként, mint a kötelező polgári házasság behozatalával, — legyőzhetni nem reménylette, — ezen álláspontjához pedig szilárdul ragaszkodott, — Ő felsége határozott akaratával szemben pedig elveit győzelemre nem vihetvén, lemondott.

Ez nagyon is parlamentarizmus volt. Csak hogy a képviselőház nagy többsége, — de még a kormány párt nagytöbbsége is ragaszkodik a kötelező polgári házasság behozatalához, s így biztosra vehető, hogy a többség csak olyan kormányt fog támogatni, a melynek programjában a kötelező polgári házasság behozatala nem csak hogy bennfoglaltatik, — hanem már első fellépése alkalmával is kijelentheti, — hogy ennek keresztül viteléhez Ő felsége beleegyezését is bírja. Ez esetben az újonnan megalakult kabinetet reform terveink keresztül vitelében, az ország minden egyes pártja teljes erejéből támogatni fogja, — ellen esetben azonban, — már előre is jelezhetjük, — hogy az új kormány igen rövid életű fog lenni. Mert a kormánypárt elégtelenségei, — különösen a Tiszapártiak, egyesülni fognak az ellenzékkel, hogy az új kormányt parlamenti többséggel megbuktathassák, — s ekkor a polgári házasság kormányra jutó parlamenti többségnek lévén oka, — parlamenti uton fog diadalmaskodni, — s minden ellenzés dacára is, törvénybe iktattatni. — Csak egy a bökkenő akkor is, — t. i. ha a főrendi házbán is elfogadtatik. Küzdünk, — küzdünk és kormányokat buktatunk, hogy egy nagy fontosságú liberális eszmét hazánkban megvalósíthassunk, — s majd akkor, midőn már a célt elérni véltük, midőn már azt hisszük, hogy nemzetünknek egy szabad szellemű, — igazán liberális eszméktől vezérelt hazát teremtetünk, s részére kapuit meg is

nyitottuk, — majd ekkor fogja, — orrunk előtt a főrendi házból az ajtót betenni, — s mi maradunk a polgári házassággal ott, hol eddig voltunk, — nem a törvénykönyvben, — hanem az utcán.

A számos egymás utáni kormányváltás, megrázódottatja az ország belbékét, s nemzetünknek számos alattomos beállései csak időt és alkalmat nyerne, hogy hazánk belbékéjének megzavarása és megrontására aknamunkáikat zavartalanul folytathassák.

Elégedjünk meg most egyenlőre azzal, mi zavar nélkül is elérhető; — hisz az anyakönyvek polgári kezelése, a vallás-zabadság, a zsidó vallás egyenjogúsítása már magában véve olyan korszakalkotó reform mely keresztülvitel esetében nagy változásokat fog előidézni nemzetünk vallás ügyében. Elégedjünk meg egyenlőre ezekkel, s a megalakulandó kabinetnek engedjük, hogy más tereken is üdvös reform törekvéseit érvényesíthesse. Majd jön ismét egy alkalmasabb idő, midőn a kötelező polgári házasság is, minden megerőltetés nélkül keresztül vihető lesz.

A folytonos zavar és dulakodásban erőnket és időnket fecseréljük el, — pedig ezekre nagy szükségünk van.

Termidor.

Villamosvilágítás.

Miként lapunk múlt számában már jeleztük Franz marburgi lakos, a pénzügyi bizottság és képviselő-testület által kidolgozott szerződést, —

A „ZALA“ tárcája.

Jövő titka.

Oh hát hol van az az angyal?!
Kinek majdan mondhatom:
Edes drága feleségem,
Boldogságom, angyalom!

Oh hol is van az az angyal?!
Aki nekem ezt mondja:
Edes férjem!! Jó Karusom!
Ne menj el ma sehova!

Én meg persze szót fogadok,
Ha az asszony így megkér...
Fejet hajtok, megületem
S forró csók lesz érte bér.

Lesz kis házunk, gazdaságunk
S minden, minden — ami kell:
Állás, béke lesz mi rajtunk,
S nem törölünk senkivel.

S telen majdha hó-zivatar
Csapdossa az ablakunk,
Mi kettőnkön ülkeve
Ezen is csak mulatunk.

Farkas Károly.

A págyi kukoricza-csösz.

— História 1849-ből. —
Írta: Vadnai Károly.

Tíz évvel a forradalom után a págyi paróchia vendége voltam két napig. Az öreg tiszteletes, kit tekintélyeért „nagy tiszteletű urnak“ hívtak a környéken s a ki jó pap és jó gazda volt egyaránt, nagyon szívesen fogadott s nemcsak templomának három régi nagy kincsét mutogatta meg: a harangot, mely a Bocskay István fejedelem ajándéka volt; az Urvasora ódon serlegét, melyet a vajai Vay család készítetteit egy századdal ezelőtt; meg az Ur asztalának ezüsttel himezett fekete bársony terítőjét, mely még mai kopottságában is sokat mutatott, pedig szintén kilenczven esztendőse vala már, réz Istentben boldogult Ibrányi Lászlónának, az eklezsia nagy buzgó pátrónájának sajátkeze munkája; hanem kivitt a gazdaságába is; hol nagy véhesse és szép gyümölcsösse volt, a minő akkoriban nem sok lehetett azon a homokos, napégette nagy rónaságon. Hanem hát kivételes is volt ez a darab föld: vékony vízer futott át a kerten s abból jutott mindig a néheknek is, a szomszédhoz gyümölcsösnek is.

De hegyet, sőt halmoz sem lehetett látni semerre. A napfényes csillámó bádogtornyok, a szürke kutagások, meg a távoli Tisza egy-egy bekanyarodó partjának füzesei nyultak ki magasabbra a síkból.

— Nagyon lelkesedem Petőfiért, — mondtam a tiszteletes urnak a kocsin, — de ezért a vég-

telen alldéért, melynek „se alma se erdeje“ nem tudok lelkesedni vele. Hegyek közt születtem s jól esnek a szememnek, ha legalább egy zöld dombot láthatnék.

— Azt én mutathatok egyet, — felelte mosolygva az öreg pap — Hajts Gyuri a nagy kukoricza felé! Nézzük meg, otthon van-e Muszka Tóth Janos?

— Ki az?

— Hát az bizony csak a mi kukoricza-csöszünk; de azért olyan ember, ki méltó volna hogy bejegyezzék a nevét a historia könyvébe is, mert nagyot és emberit cselekedett.

— Mit?

— Fejével játszva menteti meg egy honvéd zászlóaljat.

— Akkor hát tisztelegjünk nála.

Haladtunk a nagy kukoriczás felé; melynek magasan álló zöld szárai, hosszú egyenes vonalat képeztek mint valami nagy hadi rend, s előre hajló görbe, s széles levelei a lágy szellőben úgy suhogtak, mint valami kirantott zöld kardok.

Ő dalt látszott egy fűvel megéhelesen benőtt domb, tetején ütött kopott kalypával s mellette egy buszlop, két oldalán agasbúgban, hogy látni lehessen rá kapaszkodni és onnan messzire látni. Úgy is hívják az ílyet, hogy a mezzelátó.

— Nos, uram-ocsám, legeltesse a szemét ott a domb. Rajta a Muszka Tóth Janos palotája. Olyan méltóságosan ridekeál ő abban, mint egy kiskirály, kinek nagy a birodalma: ez a rengeteg kukoriczás, melyről azt szokta mondani: „Enyem a még le nem török, mert nekem kell

a villamosvilágítás behozatala tárgyában. — már aláírta. Sőt biztos tudomásunk van arról is, hogy kötelező nyilatkozatot tett arra nézve is, hogy a gőzmalmot a villamosvilágítás behozatalával egyidejűleg üzembe fogja hozni, — s oly terjedelemben vezetni, hogy éventéknél legalább is 1200 vagyon gabnát fog felhasználni.

Grátulálunk városunk hatóságának, — úgy városunk közönégének, azon rendkívüli nagy siker és eredményhez, melyet a szerződés megkötése által elérniök sikerült. Már maga az, hogy a villamosvilágítás által városunk igazán nagyvárosi külsőt nyer, mert nemcsak az utcák — hanem a középületek mind sőt bizony hisszük — hogy a magánépületek legtöbbje is, — villamosvilágítással fog ellátni — s ez által városunk nemcsak külső csinosság és tisztaságában, hanem az egyes épületek belső tisztaságában is fog nagy mérvben nyerni, a mely körülmény nagyban előfoga közegészségi viszonyainkat módítani, mely rendkívül nagy előny egy fejlődésben lévő vidéki város életében.

A vidéki utas szívesebben szakítja meg útját, — s időskor egy-két nappal keleténél is tovább, oly városban, hol jól érzi magát, hol élvezheti a városi kényelmet, és nem akadályozza utjában lépten-nyomon a korom sötétség, — a mely miatt hol egy árokba borul, — hol meg orrát lüti belé egy meg nem gyújtott petróleumlámpának büszkén az égnek magasodó rudjába. — Ilyen, és hasonló évezetektől mentünk meg a városunkat megátogató idegeneket, s akkor rövid idő alatt a legzsebb hírek fognak a vidéken városunkról elterjedni, — s a közéletben dolgozó vagy utasok hozzánk fognak sietni, hogy itt kényelmesen és élvezetesen töltsék el idejüket, — fáradaimukat kinyugodják. — Az idegen forgalom megteremtésével, — elenkülni, s rohamosan fejlődni fog kereskedelmünk és iparunk és ezzel oly sok csapást ért köznépünkön fogunk tetemesen segíteni.

Azon körülmény, hogy a vállalkozó egy nagy terjedelmű gőzmalmot is üzembe fog hozni, s ez által számos szegény embernek megélhetését biztosíthatja, ki számíthatlan fontosságú városunkra nézve, mert nem csak hogy táplálja a foglalkozni akaró szegényeket, hanem adó és közvetvám fejében visszatéríti a városnak azt az összeget, a mennyivel a villamosvilágítás többé fog kerülni, mint a petróleumvilágítás.

Városunk tehát csak nyerni fog a köztől szerződés által, — a mely most Zala Egerszegre fog elküldetni, hogy azt a megye gyűlésen is elfogadják és jóváhagyják. — Nem hisszük, hogy a fent kifejtettük után, de különösen azon alapos és beható információk után, — melyet a előterjesztett iratok mellett fekvő bizottsági jelentések tartalmaznak, — csak egy szót is kérnünk kellene a megye gyűlés tagjait, — hogy városunk érdekeit szem előtt tartva, ne górdítsanak akadályokat a villamosvilágítás

behozatala elé. Midőn ezt feleslegesnek tartjuk, bizva a megyegyűlés minden egyes tagjának bölcs belátásában és nem gondolkodásában csak azt szeretnők még, — ha a felterjesztett iratokat mielőbb átannamanyozná a kijelölendő referens, — a legközelebbi gyűlésen már tárgyalás alá is kerülne, hogy így a szerződés még ez évben a miniszteriumhoz felterjeszhető lenne. Ezt azért óhajtánók, nehogy az ügy elődázásával a vállalkozó jövő évi február—márczius hónapokban a munkálatainak megkezdésében akadályozva legyen.

Bizunk a megyegyűlés tagjainak városunk iránti jó indulatában.

Egy polgár.

Tűzkár és gyufa-monopolium.

Hónapok óta alig telik el nap, hogy az ország valamely vidékéről nagyobb tüzesetet ne ne jelentenek. S a tüzesetek legnagyobb része vagy ismeretlen okból vagy gondatlanságból származónak mondatik, a mi körülbelül egyre megy, mivel az ismeretlen okok túlnyomó számban szintén gondatlanságra vezetnek vissza. 1874. óta amióta statisztikai adatokkal rendelkezünk a magyarországi tűzkárokat nézve, a tüzesetek száma s ezzel az elpusztult javak értéke is aggasztó mérvben növekszik, dacára annak hogy e 15 év alatt a tűzoltói intézmény meglehetősen terjed.

Csak a legutóbbi hivatalos statisztikai adatokból is megítélhető, hogy mily égető szükség van valami oly reformra, mely legalább részben csökkenthetné a tüzesetek számát s a vagyonpusztulás mérvét. A legutóbbi hivatalos adatok 1888-ra vonatkoznak — s ezekben azt találjuk, hogy 5061 község szenvedett, az említett évben tűzkárt; elégett 9.149 ház teljesen, 2792 ház részben 11.972 gazdasági épület teljesen, 1.254 gazdasági épület részben: az elégett háziállatok száma összesen 23.622 s az elégett tárgyak összes értéke 12.974.598 forintba ruggott. Emberélet 98 esett a lángoknak mártalékául.

Ezek az adatok eléggé indokolják azon követelést, hogy valami történjék e téren, a mi az ily mérvű vagyon- és emberpusztulást a jövőben megakadályozza. A tűz nem oly elemi csapás, mint a jégverés, vízáradás, melynél rajtuk kívül eső okok működnek. Az egyetlen villamosapás az, mely mint rajtuk kívül eső ok szerepelhet a tüzeseteknél, de mint a statisztikából látjuk, az ezáltal okozott tüzesetek száma csekély; ugyanis az 1888. évben előfordult 11.419 tüzeset közül csak 232 okoztaott villamosapás által míg a gyújtogatásból 2342, gondatlanságból vagy hanyagágból 1.40, ismeretlen okból 7.475 tüzeset keletkezett. Ez utóbbi szám megröbbször, mert akár gondatlanság, akár gyújtogatás lappang alatta, mindkét esetben vezedelmes tüneteket árul el. Feltéve, hogy az utóbbi számban az említett két ok oly arányban szerepel, mint a kiderített gyújtogatási vagy gondatlansági esetek, még akkor körülbelül 3000 gondatlansági esettel van dolgunk úgy, hogy bátran állítható, hogy az 1888. évi tüzeseteknél a gondatlanság vagy hanyagság 4—5000 esetben szerepel.

A gondatlansági esetek egyik legfőbb tényezője pedig — a gyufa. Közel fekszik tehát az a gondolat, hogy ebben a tekintetben kell valamit tenni, elejét veendő évi 13 millió frt értékű vagyon és közel 100 emberélet elpusztulásának.

Ebből a szempontból érdemesnek találjuk egy szélesebb körökben ismert gazdának alábbi cikkét nemcsak közölni de az illetékes körök figyelmébe is ajánlani.

Íme e cikk:

„Számátlan tüzeset fordul elő az országban, milliókra menő károkat okozó mely a gyufának gondatlan kezeléséből származik. Apró gyermekek játékból, gyönyörködés céljából tüzet gerjesztenek a ház körül, a szertűs kertek mire a gondatlan anya, vagy a távol dolgozó férfiak előkerülnek, elég a gazdaság összes termése lángtengerré válik egy egész város!

Mindezen szomorú esetnek két oka van: a szülők gondatlansága és — a gyufa olcsósága.

A gondatlanságot országoszerző gyökereken meggyógyítani nem lehet, igen távol vagyunk attól a kortól, mikor a köznépi mivolta oly magas fokot fog állni, hogy gyermekeinek nevelésére nagy gondot, viselkedésére éber figyelmet gyakoroljon. De csaknem lehetetlen is e fürge paján jószágokat folyton és sikeresen szemmel tartani. A vesz pedig egy pillanat műve. De a szülők maguk sem forgítanak nagy gondot a gyufa megválasztására. Szerke s-éjjel hever az a köznépnak a szótlan, padkáján, — kemenceje hátán, a gyermeke szemé előtt és keze ügyében és miután a lángnak játéka oly pyönyörű a kandi gyermek könnyen kilési az alkalmát, mikor a gyufát elesenheti a gyermek botorságában magának nagyszerű látványt szerezhet.

Persze, hogy ezt megakadályozni igen nehéz de a gyufához való hozzájutást megnehezíteni és ezzel a károk nagy részének elejét venni igen is lehet és a mód a gyufának megdrágítása.

Nincsen manapság olcsóbb háziszersz a gyufánál. Egy szál, a mely legtöbbször egy gyújtásra elegendő alig 1/100 kr. Ez oly semmiség, hogy valóban egy szál gyufának, a mely pedig óriási kárt okozhat, értékbecse senki előtt sincs és ezért hever a köznépnél tényleg üszítetlenül.

rá vigyázni mint a két szemem fényére. És vigyáz is becsületesen.

— Vajon otthon találjuk-e? — Úgy látom, mert látni a domb alja. Alkalmassint szalonját pirít. Ez az ő luxusa.

Csakugyan ott guggolt a tűsülgő tüzel, szalonnát csöpögtetve egy nagy karelyi kenyérré. De amint észrevette, hogy kocsi közelit, rögtön félbeszakította a lakomát, sőt amint észrevette, hogy a nagyfizeteletű ur is a kocsi ül, szaladt föl a kalyibába, hogy magára vessen a gabát, nem mintha szükségbe lett volna rá, mert hisz augusztusi hónapban az embert és kapás nővényt, hanem mivel úgy hozta magával az illendőség, mert hát nem köszönheti a nagyfizeteletű urat piszkos ingujjban.

Várra vetett gabuát közeledett aztán a kocsi felé és megemelve a kalapját oda köszönt a papjának:

— Isten hozta a tiszteletes urat az én nagy portámon. Hála Istennek rendben van minden. Lesz mit morzsolni a falunk, kivált ha az Isten ő felségének tetszeni fog megajándékozni bennünket egy pár jó esővel, hogy hizzon a szem tőle.

A mint lezártunk, engemet is észrevett a papa mellett s oda szól embereségen:

— Isten hozta a tiszteletes urat! Köszönt nyújtottam, s a minden vonatkozás nélkül, a tőle gátló és jól megszerzett.

Tipikus pásztor ember állt előttem, nap égette barna arca, deresedő hajjal, vaskos hajszál, komoly nézésű szemmel, megviselt kemény kerek kalappal és szárvásson ingo felett pitykes

melle yben, melynek bizonyítalan sötét szürke színét megszüriktette az idő. Lehetett ötven éves s redősödő homlokáról értelmesség, tiszta szürke szeméből őszinteség sugárzott.

— Tessék beszélni az én szegény hajlékomba, — mondta nyájasan — mert egyebül itt nincs árnyék. Pedig a nap nyájasnak sőt s meleg lehet az uraknak.

Bementünk a kalyibába, mely néhány alacsony oszlopra volt erősítve, hogy a szélvész el ne hordja, az oldala fűzde vesszéből fonva, mint a szekérszak, aztán oldala, teteje tele rakva mindenféle száradt fűvel, lombbal, kóróval, hogy nagyon be ne látogathasson az eső. Benn találtuk kukoricaszarzból és szénából csinált nyughely a sarokban, egy löcsa egyszék, pár korsó, egy buxykos, faszöngön ócska rozsdás puska, egy téglára téve pedig fekete kötésű ócska könyv.

Kiváncsian vettem föl, hogy miféle könyv.

— A biblia, — mondta komolyan, — a debreceni püspökünk tisztelet meg vele, mikor a kivánságára elmondtam neki azt a historiat. Tetszik tudni, — fordult a lelkipásztorhoz, — hogy melyiket.

— Szokta a bibliát olvasgatni? — kérdém.

— Minden aldott vasárnap. Egyebet nem is igen olvas a magamfélé pásztor ember, kivéve a levegőgő kiterjesztett bölcsőzetet.

— Abból is olvas.

— Hogyne! Abból olvassuk ki, hogy mire jár az idő. A nap és a csillagok a mi óra mutatónk. De meg onnan olvassuk ki azt is, hogy milyen időt ad nekünk holnapra az Uristen. Miből tudnánk meg másból?

Künn a kutya erősen csaholt s a csősz-kínézett, hogy mit lát „az ő négy lábú segítségére? Aztán mosolyogva tért vissza.

— A boldog! egy kerengő sas árnyékát ugatja. De hát jól tesz vele, mert elriasztja. Van a viskóm mögött egy pár apró csibe. Molnár Julis hozta, hogy mind a két szememmel vigyazzak a veteményére.

Nézegettük a kalyiba elejéről a sik tájat.

— Kar — jejezem meg, — hogy nincs közelebbi árnyas erdő.

— Hogy nincs-e — mordult fel a csősz — hisz itt áll az orunk előtt.

— Hol?

— Ez a nagy kukoricza. Mert hát tetszik tudni, változó jószág ez. Tavasszal mező, nyár végén erdő. Ennek a mezőnek is nagy szemé s ennek az erdőnek is nagy füle van.

— Mit tesz az? — kérdém.

— Azt, hogy tavasszal nagyon messze ellátunk rajta, akár a mezőn; nyár végén meg minden kis neszt jól meghalunk benne, akár az erdőben.

— Derék! Ófom látni, hogy milyen jól áll most a kukoricza.

— Áldassék érte az irgalmas isten, az bizony jól áll! De még sem úgy mint akkor! Most sem látszanék ki belőle a katona, ha őlon telül aránatéros volna is. De akkor a lovas katona sem látszott ki. Nem érek én olyat soha többé, ha száz esztendeit élek is.

A tiszteletes ur mosolygott, hogy ott vagyunk már az „akkor“-nál, s tudva, hogy Muszka Tóth Jánosnak megboesáthuló gyöngéje arra emlekezni,

NYILTÉR. *)

Fekete, fehér és színes selymek el méterenként 45 krtól 16 frt 65 krig sima és mintázott mintegy 240 különböző fajta és 20-0 különböző színben szállít, megrendelt egyes öltönyökre, vagy végekben is postabér- és vámentesen **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) **selymgyára Zürichben.** Minták postafordulóval küldetnek, Svájcha címzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. 56-1

*) Az e rovatban közlöttéért nem vállal magára felelőséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

5396. tk. 892.

Árverési hirdetés.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék tkkvi osztálya részéről közhirre teszi hogy Vörös Anna mint Sebestény József és Juli kiskorok 1. és 1. gyámja végrehajthatónak Pintér Nándor (Ferdinand) végrehajtást szenvedő felső-rajki lakos elleni 39 forint kártérítési tőke 11 frt 20 kr végrehajtás kérelmi 8 frt 50 kr jelenlegi s még felmerülő költségek iránti végrehajtási ügyében a fentnevezett királyi törvényszék területéhez tartozó a felső rajki 44. számú tekkyben + 53 hrsz. ingatlanok Pintér Nándort illető 423 forintra becsült fele része

1892. évi december hó 2-ik napján d. e. 10 órakor

Felső-Rajk község házánál Remete Géza felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen előadni fog.

Kikiáltási ár a lennebb kitett becsár.

Árverezni kívánók tartoznak a Lezsár 10⁰/₁₀₀-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

Nagy-Kanizsán, a kir. trvszék mint telekkönyvi hatóságánál 1892. évi augusztus hó 26. napján.

222 1-1

GR. HUGONNAY
kir. törvényszéki bíró.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

A BUDAPESTI VILLAMOS VASUT RÉSZÉNYEI

már most is nagy keresletnek örvendenek

Megbízásokat ezen értékpapírra már most elfogadják, ugyszintén mindenféle tőzsdemegbízásokat a legújtanosabb feltételek mellett

Mindenennél értékpapír vételre és elárusításra napi ártólyam mellett

Elővegeket nyújtják értékpapírokra

BRANDL ARNOLD

bank és váltóháza

Budapest, Deák tér. I. em. Wodianer-féle palota.

219

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Gyógyfürdő bérbeadás
HÉVIZ GYÓGYFÜRDŐ

Keszthely mellett.

Budapesttől 4., Bécsből 8., Kanizsától 1 órai vasuti távolságban
hosszabb időre bérbeadandó

Ezen 2° R. foknyi természetes melegségű iszapos hőviz kitűnő gyógyhatásának bizonyult csusz-, köszvény, mirigyos bántalmak, lúhos kórok utáni izzadmányok (Exsudate), csontszu-, és különféle bőrbetegségek ellen.

A bérbeadási feltételek betekintheők Keszthelyen

gróf Festetics Tassilo ur ő Excellentiája

(Közvetítők kizárva.)

jóságigazgatóságánál.

217

A Pallas Nagy Lexikona

AZ ÖSSZES ISMERETEK ENCIKLOPÉDIÁJA

megjelenik mintegy 13000 kéthasábos oldalszöveggel, több mint 2000 szövegillusztrációval, 240 fametszetű képmelléklettel, 64 színnyomatú (chromo-) képpel és 170 térképpel, összesen 16 kötetben, kötetenként 45-50 iv terjedelemben, vagy 240 három-négy ives helenként megjelenő füzetben. Ára kötetenként díszes felbörkötésben 6 frt = 12 korona; füzetenként 30 kr. = 60 fillér.

A **NAGY LEXIKON** versenyez a legjobb francia, angol, német, olasz, amerikai lexikonokkal a világ eseményeinek szellemi és anyagi adatainak feldolgozásában; a magyar föld, magyar nép, magyar állam, magyar történelem, magyar közgazdaság, magyar ipar és kereskedelem, magyar tudomány, művészet, irodalom és egyház ismertetésében pedig páratlanul áll irodalmunkban, úgy, hogy nemcsak a gyakorlati emberek, de a szakkörökre nézve is nélkülözhetlen forrásmunka.

A **NAGY LEXIKONRA** megrendeléseket elfogad, valamint részletes előrajzot és mutatónyfüzetet készséggel küld:

Fischel Fülöp könyvkereskedő
Nagy-Kanizsán.

Ahova a megrendelések intézendők. — Vidéki megrendelőknék postán bérmentve küldik meg.

Kötetenként is kapható részletfizetésre.

COGNAC
Czuba-Durozier & Co.

FRANCOIS COGNAC
Vezérlőnyűkösség

Ruda és Blochmann Budapest.

Csúz és köszvény

csuzos fej- és fogszagutások, ütési és flexamodási, valamint fagydagánatok ellen meglepő gyorsan és biztonságosan hat a

REPARATOR

nevű gyógyszer, melynek övege 50 kr vagy egy frtért minden gyógyszerárban kapható. A Reperatorral a Rökus-korházban 136 esetben tétetett kísérlet, melyeknél 7 esetben javulás, 129 esetben teljes gyógyulás éretett el.

Vérszegénység és sápkór

továbbá gyenge gyermekek erősítésére kitűnő hatása és pompás ízű szor a **Tokaji Chins vasbor**, mely az országos egészségügyi tanács javaslatára belügymin. engedéllyel látottat el. Sok rossz utánaul létezik, miért is köröm vétselnél névaláírásomat követelni Kis üveg 1 frt 60 kr, nagy 3 frt.

ACATIA-SZAPPAN

kedves illatú, kellemes habzása és rendkívüli tartóságánál fogva lett rövid időn kedvelté. 1 drb. 50, 3 drb egy dobozban 1 frt 40 kr.

Acatia arcz-crème

rövid pár heti alkalmazásnál pompás öde, gyermokded arczbőr nyerhető. Az arczbőr mindennemű éktelen-séget, bizony eltávolítja. 1 üveg ára 1 frt.

A „crème de Marguerite“

az arczbőr táplálására, udén tartására szolgál. Előkelő körökben udén kedvelt. Egy üveg ára 2 frt.

Ezek gyógyszerárban kiválóbb specialitások, melyek főváros és országokerte a legjobb hírnévnek örvendenek a postán is küldetnek.

KRIEGNER GYÖRGY

gyógyszertára a „Magyar Koronához“
BUDAPEST, KALVINTÉR.

218

Köhögés

Ugy bármily hűvös betegsége a légsőnek gézenek, tüdőnek, továbbá *légségi nehézség*, szűk mellűség, astma, elnyakódás számár es tojó köhögés, csiklandozás a nyálka hártának — kezdődő gümó kór legjobban es gyorsan távolítatják el az évek óta bevált valódi s orvosi rendeleire készített es az orvosok által ajánlott szt. györgy tea csomagja — 30 kr. es szt. györgy hurut por — dobozza — 20 kr. pontos orvosi használattal utasítással, sikere már néhány nap után látható.

2 csomagnál kevesebb nem küldetik szét. — postai küldésnél — 20 krral több csomagolás s szállító levélet; a megrendelések egyenesen

Szt. György gyógyszer-tár Bécs V.

Wimmergasse 33. intézendők.

201

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve

Sternberg Armin és testvére.
hangszer-ipar
BUDAPEST, VII. kerepesi-ut 36.

Saját készítményü, mindennemü hangszerek es azok kellekei es alkatrészei. Mindennemü hangszerek es zenélő-művek javítása es hangolása szakszerű pontossággal eszközöltetik. 168

Harmonikáról es mechanikail hangszerek-ről külön-külön árjegyzék kérendő.

Csalhatatlan

csak is

Fink Ottó

SAMSON-ja

Az egyedüli szer a haj es szakál növesztésére. Hajhullás ellen, korpá es fejbőr betegség ellen, idegés fejfájás ellen, teljes jótállás. A szabadalomtulajdonos küldi:

Fink Ottó, Bécs, III. Fasngasse 47-ik szám.

Raktározó helyek kerestetűek!

— Jelyzék ingyen.

162 12—5.

Csak akkor valódi ha a sertetlen dugón ez az éteitt felirat van: Gróf Esterházy Géza

Hat aranyérem, diszkereszt, es diszoklevelek.

COGNAC

Gróf Esterházy Géza saját gyártmánya.

Orvosi tekintélyek által ajánlva, felette kellemesen izlik minőség tekintetében bármelyik francia gyártmánnal versenyezhet, ára pedig sokkal olcsóbb.

Különlegesség:

A * * * * * COGNAC

mely mindenütt kapható.

COGNACUNK tiszta borból, idegen anyagok hozzávegyítése nélkül, francia mód szerint készül s ezért

Járványos betegségeknél különösen kolera ellen óvószertül sikerrel használtatik.

A gróf Esterházy-féle Cognac-gyár igazgatósága

Budapest VI. külső-váci-ut 23.

Páris, Lipsee, Bordeaux, Nizza, Berlin, Brüsszel.

Szenkerdi vélemény: — A forralomban levő valódi francia cognacoknál vetekedhetik!

178

Máriaczei Gyomor-cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen es általánosan ismeretes házi es népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgengeség, bizás ismét, fejfájás, savanyú felhőgés, hasmenés, gyomregés, felesleges nyálkiválasztás, sárgaság, undor es hányás, gyomorgörcs, s ikélés.

Hathatos gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a menyenyiben es a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel es italokkal, gillasták, májbajok es hámorhoidáknál.

Említett bajoknál a **Máriaczei gyomor-cseppek** évek óta kitünőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használattal utasítással együtt 40 kr., nagy üveg 4 a 70 kr.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszer-tára Budapest, Király utca 12 sz.

A vevőket es átvételt fizetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatán zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (F. Brdy) es ezen szalagkialakítását!

Kapható Nagy-Kanizsán: Práger Béla, Belus Lajos gyógyszer-tárában.

Bar son Kobut Lajos gyógyszer-tárában. 67.

Alapítottatott 1865.

Alapítottatott 1865.

DIETRICH és GOTTSCHLIG

es. es kir. udvari tea- es rum-kereskedés.

A Dreher A.-féle kivittell palaczkserék főraktára.

Iroda es megrendelő hely:

BUDAPESTEN, IV., régi posta-utca 10 szám.

Kivitteli es átvitteli pinczék Kőbányán.

Küldemények vasuton es postán utánvétell mellett. Kizárólagos közvetlen bevittelnk, finom es legfinomabb minőségű teakból. Közvetlen bevittelnk **Jamaica rum** es első rango **francia cognac**-ból ugysintén a francia es hollandi (Ervin Lukas Bols-féle **likörökben** különösen ajánlhatjuk a már 27 éven át közkezdveltségnekörvmdó elérhetlen tea keveréket, **Mandarin, Császár, Király, Moszkva Victoria** vajamint az udvária **tea-melanget** 1/2 kiló-ként 3 frittól 12 frittig

JAMAICA RUMUNK

18, 35 es 70 centilliteres es 1 1/2 literes üvegekben 40 krittól 6 frittig üvegenkét.

BRASILIAI RUMUNK

saját védjeggyünkkel állított üvegekben 1 1/2 liter 1.25 es 70 centilliteres 4 — 68 kr-ával legkisebb rendelmenyek leggyorsabban es pontosan eszközöltetnek.

Részletes árjegyzékeinket levelező lappal együtt, azonnal ingyen es bérmentve küldjük

Detall tea es rum-raktáraink:

IV., Váci utca 18 a „korona” kávéház atelleiben.

IX., Kigyo-tér, Teleki-téle palota.

VI., Andrássy ut 23. sz. az operaházzal szemben.

Raktár Nagy-Kanizsán: **Blach Lipót-nál.**

220

Ejjeli garazdalkodók. Lervencz János földműves és Nagy Ferencz kőművesegéd kiskanizsai lakosok f. hó 5. ról. 6-ra átmenő éjjel. Tóth Ferencz korcsmáros felzavarták, s által elérték kérték tőle. Midőn a korcsmáros ajtajának felnyitását, s a kívántakat megadta, neki estek ajtajának és a ház kapujának, s azt teljesen összezerülték. Tóth Ferencz ekkor kiment és a garazdalkodókat elkergette, másnap pedig magánlak megsejtése miatt a feljelentést meglette.

— **Nedeczky Jenő** a keszthelyi kerület országgyűlési képviselője f. hó 6-án tartotta beszámolóját az „Amazon” nagy termésben kevés számu közönség előtt. Utánna a vele jött Hoch János tartott beszédet a politikai helyzetről ellenzékis szellemben. A vidékről jött néhány földirtokos ádómaszt, s a képviselő egészségére és elismeréssel szóltak öv. Góvornin Györgyné kitünő konyhája és pinczejéről, mit csakugyan megérdemelt.

— **Esküvő.** Dr. Marton Adolf budapesti gyakorló orvos f. h. 6-án vezette oltárhoz Lechner Samuél topolcai bor nagykereskedő szép leányát. A menyasszony hájos jelenség volt. A templom zsúfoltság megteit intelligens közönséggel.

— **Orvosok dicsérik és ajánlják.** Pein Ch. orvos, Hagyanban-p. Kornenburg, ezt írja: Mind azon esetekben a hol Brandt Richard gyógyszerész svájci labdacseit használtam, a siker minden tekintetben kitünő volt. Ebből látható, mily hasznos azera Brandt Richard gyógyszerész svájci labdacsa (egy doboz 70 kr a patikában) gyomor-máj-epe-aranyeres stb. bajokban De mindig óvakodni kell, ne hogy valami hamisítványt hanem csakis valódi Brandt Richard gyógyszerész-féle svájci labdacot, s fehér keresztet vörös alapon, szeresszünk be. Foraktár: Budapest, Török József patikája, Király u. 12.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK

Bűnügyi tárgyalások

1892. nov. 15-én.

Lopás büntetével vádolt Zserján György st. elleni bűnügyben végt.

Közokirat hamisítás büntetével vádolt Marczin Sándor elleni bűnügyben végt.

Hatóság elleni erőszak büntetével vádolt Tóth Antal József st. elleni bűnügyben végt.

nov. 16-án.

Szándékos emberölés büntetének kísérletével vádolt Markusz Péter elleni bűnügyben végt.

Lopás büntetével vádolt Florianecz Sándor elleni bűnügyben végt.

nov. 18-án.

Többrendbeli lopás bünteté és vétségével vádolt Vodimán István st. elleni bűnügyben végtágytatás.

Zolder Bertalané elleni bűnügyben II-od bír. ít. bír.

Felső bíróságtól leérkeztek.

Zalamegye törvényhatóságának mint felperesnek — öv. Prager Lipótné szül. Reinitz Hermia alperes elleni elmebeteg Prager Hermia után az országos tébolyda részére felmerült 1325 frt apóllai költség s jár. iránti pere a kir. táblától — helybenhagyva részben az I-6 bír. ítélet.

Hoh Péter és neje Szilvás Zsófi felpereseknek — Kovács József és neje Lukács Rózsalia elleni szerződés érvénytelenítése s jár. iránti pere a kir. táblától megváltoztató ítélettel.

Antolancs Balint és neje Boksa Rozának — Paller Péter s neje Jaklin Eva elleni adás-vevési szerződés kiállítás s jár. iránti pere a kir. táblától helybenhagyó ítélettel.

Takács István és Szabics Katalinnak — Szabolcs Mária, Kovács Ferencz elleni örökség s jár. iránti pere — helybenhagyó ítélettel.

Lopás büntetével vádolt öreg Rába István, továbbá orgazdaság büntetével vádolt Könyves József, Egyed Eva ferj. Péter Jánosné, Nemesi (bányai) György és Egyed Mihály elleni bűnügy a kir. táblától — helybenhagyó ítélettel.

Sulyos testi sértés bünteté miatt vádolt Horváth György elleni bűnügy a kir. táblától — helybenhagyó ítélettel.

Lopás büntetével és lopás büntetének kísérletével vádolt Gudlin (Gyebi) Mihály elleni

bűnügy a kir. táblától — helybenhagyva részben a törvszék ítéletét.

Habian Zsófia ferj. Kollárics Imréné st. felpereseknek Marodi Vincze st. alperesek elleni ingatlan tulajdonjoga s jár. iránti pere a kir. táblától megváltoztató ítélettel.

Szabó András felperesnek — Benkő József alperes elleni haszonbérlet közönségnek elismerése elvont haszonvételek iránti rendes per a kir. táblától helybenhagyó ítélettel.

Keresztur-Kollátszeg egyesült községnek — Eil István alperes elleni ingatlan birtoka és helypénz szedési jog megítélése s jár. iránti rendes pere a kir. táblától — részben megváltoztató ítélettel.

Ziegler Lajos felperesnek — Neufeld Adolf alperes elleni 300 frt. tőke s jár. iránti pere a kir. táblától — helybenhagyó ítélettel.

Kupez Antálnak — Kerontos János elleni ingatlan birtoka s jár. iránti pere a kir. Curiatól megváltoztató ítélettel.

Fodor Fabiánné szül. Sziva Etel felperesnek — özvegy Szentgyörgyi Györgyné st. elleni pere a kir. táblától helybenhagyó ítélettel.

Neufeld Adolfnak Sebestian (Sebestyén) Ignáz elleni 2480 frt. s jár. iránti a kir. táblától megváltoztató ítélettel.

Hamis eskü büntetével vádolt Katancz Monika és hamis tanuzás büntetével vádolt Mikecz Ferencz st. elleni bűnügy a Curiatól — helybenhagyó ítélettel.

Lopás büntetési és vétségével vádolt Mezga József elleni bűnügy a kir. táblától — részben megváltoztató ítélettel.

Személyes szabadság megsértésének büntetével vádolt Igecz Mihály s neje elleni bűnügy a kir. táblától helybenhagyó ítélettel.

Többrendbeli lopás miatt vádolt Bisztrovics Ferencz st. elleni bűnügy a kir. táblától részben megváltoztató ítélettel.

Gondatlanságból elkövetett emberölés vétségével vádolt Horváth János elleni bűnügy a kir. táblától — megváltoztató ítélettel.

Erőszakos nemi közömbüléssel vádolt Kele Ferencz elleni bűnügy a Curiatól — megváltoztató ítélettel.

Járásbírószághoz leérkezett ítéletek

Jakabfi Imréné — Holdvilág Péter és neje elleni 150 frtos sommás pere a kir. ítélő táblától helybenhagyva az I. bír. ítélete.

Rákhely Teréz és társainak Ejuri Lajos és neje elleni 200frtos pere a kir. ítélő táblától helybenhagyva az I. bír. ítélete.

Zelinkó Miksának — Nemes János elleni 125 frt és jár. iránti pere a kir. ítélő táblától részben megváltoztatva az I. bír. ítélete.

Szakos Annának — Bunyoga Vendel apaság elismerése és gyermektartás iránti pere a kir. ítélő táblától megváltoztatva az I. bír. ítélete.

Fialovics Lajosnak, Buzás Lajos és t. elleni 145 frt iránti pere a kir. ítélő táblától megváltoztatva az I. bír. ítélete.

Szóllás Lászlónak — Haba József elleni 57 frt sommás pere a kir. ítélő táblától helybenhagyva az I. bír. ítélete.

Dr. Rothschild Samunak — Reiner & Co. elleni 63 frtos sommás pere a kir. ítélő táblától, helybenhagyva az I. bír. ítélete.

CSARNOK

A csodatevő butykos.

Irta: Tóth Béla.

(Végo.)

Eleinte maga is megrémült, mikor észrevette, hogy már nem bír elleni az ital nélkül. És tőképp azon íjted meg, hogy neki voltaképp nem gyönyörűség pálinkát inni, de saákság, keserves szükség, mert különben nincs kedve a dologhoz és reggelenti valóságos nyavalyás, mig nem kapja be tőléstököm gyanánt a rendes felmészelyt. Mindnyájan tudjuk, hogy mi ennek a dolognak a rendes sora.

A munkavezető egy nap megállt a Sándor vaseszterga-padjja mellett.

— Ejj, Kovács ur, szólt a fejét csóválva, igazán sajnálom, hogy ilyen állapotban kell látnom.

Hát méltó az az istenverte pálinka, hogy egy derék kitünő munkás veszendőbe menjen miatta?

Kovács Sándor nem felelt, csak elpirult és lehajította a fejét. Megesküdött magában, hogy soha többé nem iszik egy csöppöt sem. Visszagondolt az ő kedves lalujára, az ő szép és jó Erzikéjére; valami azt sugta neki, hogy ez a fogadás egyszerre közelebb vitte őt mindehhez a mit szeret. De hejh, a szerencsétlen fia már azon az uton volt a honnan visszafordulni nem lehetett többé. Két napig megtartoztatta magát, de aztan nem bír ellenállni s ismét a csodatevő butykoshoz folyamodott.

A butykos igazán csodát tett: egy egészséges, szorgalmas, derék emberből beteg, rőst, mihaszna árnyékot csinált egy év alatt.

Minek mondjam el apróra a szomorú, régi történetet? Hiszen mindig egyforma az. Kovács Sándor, a remek munkás, a falu első legénye, és Bogárdi Erzsikének a jóvendőbelije odakerült a nagy város szeretje közé, a melyt nyomtalanul sodor magával az élet aradatja.

Hogyan végezte a boldogtalan? Nem tudom. De nem teledem el soha, mikor utoljára láttam. Egy téli este a hivatalomban azt sugta nekem a szolgálta, hogy valaki vár rám a folyosón.

— Hát miért nem jön be az a valaki?

— Nem mer, kérem alassan.

Kimentem szobámból s szinte vissza dőbentem, mikor egy szorzborsú rongyos ember sompolygott elem, kezében zsiros kalapjával és rekedt hangon mondta:

— En vagyok a Sándor Kovács... ha még tetszik emlékezni rám otthonról... Nem ettem ma réggel óta... Nincs hova lehajtani a fejemet, pedig szakad az ónos eső... Az Isten áldja meg, segítsen meg egy pár krajczárral!

Első pillantásra megismertem, hogy a pálinka koldusával van dolgom. Duzzadt ábrázata, mind dig könyező, vörös szemé, reszketegsége és agasz véghetetlen nyomorusága mind arra a rettenetes méregre vallott. Adtam a boldogtalanak ami tőlem tellett, bár tudtam, hogy az én fillereim is rögtön a pálinkamerés sőtésére fognak jutni.

...Utána néztem a szerencsétlennek, mikor letápolygott a lépcsőn, ki a téli fekete éjszakába. És visszagondoltam a nyaka, derék Kovács Sándorra, aki buzavirágzin domnyban danoita az ő szép nőitát a virágos akáczfak alatt és Bogárdi Erzsike hallgatta boldog reménységgel.

Szerkesztői üzenetek.

K. Zürich. Hát te egészen elhallgattál? Privat levelet nem írhattam eddig, elfoglaltságom, — betegsémem nem engedte. Talán azért duzogsz? Csak béküj meg, hisz a harag neked ugy sem illik árczodhoz: mosolyogjál és írj jó humeros tárczát, csarnokot. — A karácsonyi számban ott kell lenni nemcsak a te nevednek, — hanem az egyetemi hallgatók és „magyar egyesület” tagjaitól is elvárom az ígért támogatást. Üdvözöllek.

F. K. Nova. Nemcsak alkalmi, egyéb tárgy iradalmi dolgozatokat is közlünk a karácsonyi számban. Tessék csak küldeni.

H. M. Szeged. Bármily hosszú a közlemény, csak tessék beküldeni, — ha kevés lesz a jelzeit nagyság, adnak ki nagyobb terjedelmű lapot. Kegyedtől költeményt és prózát is szívesen látunk. — Hát P. A. ur mit csinál? Talán csak near beteg, hogy még hangját sem hallhatja?

H. Budapest. Verse sajnáljuk — mult számunkból kiszorult; a küldött prózát lapunk szakemberei lapunkban már több féle, sőt mondhatjuk minden módon, — ismertették. — Ismétlésekbe nem bocsájthatunk. Lapot küldjük, — kérünk egyéb dolgozatokat. Oly jó és szép tolu embertől sokat várunk.

A szerkesztésért felelős.

Fischer Fülöp laptulajdonos

Kánitz Béla vezérszerkesztő

szertesét. Ha az árt csak annyira emeljük hogy darabja pl. 1/2 krba kerül, a közép, melynek körében a le több tüzeset támad, ez emelése anyagi érdeket érzékenyen megtámadott-nak azért nem fogja érezni, mert életmódjában kevés gyűfát szükséges de mégis jobban megfogja azt becsülni s a gyermekek haszontalan pusztítása elől megóvando, biztos helyen fogja azt tartani.

Megrágitani pedig vagy magas adó, vagy monopoliom által lehet. Ez utóbbi történet Franczországban. Nekünk miudgy, akármilyen uton; felszámolásomnak sem rugója az államjövendelmnek emelése, hanem a magán- és közgazdasági érdek. Az illetők dolga megítélni, melyik ut célravezetőbb. Engem csupán azon eszme vezér, hogy a most rendkívül olcsó gyutának megdrágulásával aranyban fog logyni a tüzesetek száma és így a megrágitással mind az állam, mind a közérdek csak nyerhet a nélkül, hogy azt a nép számbavehető tehernek fogná érezni.

Barokk jelenségnek látszik ugyan, hogy egy a nép közül ajánl új adóforrást a pénzügyminiszternek, holott bizony edes mindnyájan úgy gondolkozunk, hogy fájjon ezért az ő feje, sőt úgy is, hogy jaj neki, ha újat nyit, vagy rejt bővit, de ha azt a megszámlálhatlan tüzesetet tekintjük, miket évenként az országban a gyermekeknek a most sem mire sem becsült, őrizetlen gyutával való játéka okoz és e károkat felbecsüljük; elejük vevésének más okserű és célravezető módját csakugyan nem találjuk, mint azt, hogy a gyűfát meg kell drágítani annyira hogy azt a közép biztos helyen őrizve megbecsülje.

Mokry Sámuel.

H I R E K.

— **Meghívó.** A zalamegyei áll. tanítótestület n-kanizsai járási köre ez évi őszi közgyűlést 1892. november 17-én — csütörtökön — d. e. 9 órákor tartja meg Nagy-Kanizsán a polg. isk. rajztermében. Targysorozat: 1. Einöki megnyitó; 2. mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 3. Einöki jelentés a kör három évi működéséről. 4. A pénztár vizsgálatára kiküldött bizottság jelentése. 5. Az álló írásról. Előadja Juhász Péter tagtárs ur. 6. Felmeri Lajos: A neveléstudomány kézikönyve. Ismerteti Altmann Mór tagtárs ur. 7. Előterjesztések és névtani indítványok. 8. Tisztulási. Nagy-Kanizsa, 1892. okt. 29-én. Hoffmann Mór járói elnök.

— **Élekekemelő ünnepély** folyt le f. hó 6-án Keszthely város nagy tanácstermében. Ugyanis e napon tüzte fel Lányi Kálmán kir. főmérnök ama ezüstérem keresztet, melyet a király Brunner Antal állami utmester 40 évi szolgálata

alatt szerzett érdemeiért adományozott. A nagy terem megtelt nagyszámú díszes közönséggel, ott voltak a keszthelyi, pacsai, sümegi, tapolcai utmesterek és számos utkaparó. Lányi Kálmán meleg szavakban kiemelte az ezüstkeresztet és nyugalomba vonult férfinak érdemeit, majd feltűzte az érdemkeresztet. Ezután 2 utbiztos, majd egy utkaparó dívdzölte az érdemeket szerzett férfit. Brunner megható szavakban mondott köszönetet Lányi Kálmán urnak, kinek buzgóságának köszönheti a kitüntetést. Az ünnepélyt fenyves ebéd követte. Töszöt mondottak: Lányi K. Dr. Csanády Gusztáv, Dr. Illés Ignác ezredorvos, Révai Miksa, a „Keszthely” szerkesztője, Sparszám-Pál gazd. int. tanár, Cavallái adótanácsnok, stb.

— **Közgyűlés.** Nagy-Kanizsa város rendezett tanácsa város képviselő testülete f. é. november hó 12-én d. u. 3 órákor a város ház nagytérében közgyűlést tartott, melynek látvány-sorozata következő volt. 1. A vár. képviselő választók névjegyzéke összeírására egy választmány kiküldése. 2. A villamvilágítás tárgyában Francz Lajosnál kötött szerződés előterjesztése.

— **Korcsolya egyesület.** Alakuló gyűlést f. hó 6-án tartotta meg a helybeli korcsolya egyesület, — mely alkalommal a volt igazgatóság tagok újból megválasztva lettek. Az eltávozott Breuer Mór helyett: Belus Terka, Löwinger Frida helyett pedig Rosenberg Richárdné lett megválasztva.

— **Szépészeti egyesület.** Lapunk mult számában bővebben szözlöttünk ezen egyesületről, s ekkor megalkulását is a közel jövőben jeleztük. Miként értesülünk sikerült az egyesület pártolói f. hó 27-re fognak alakuló gyűlést egybe hívni, s kívánatos, hogy a nemes célt iránti tekintetből, ezen gyűlésen minél számosabban jelenjenek meg városunk polgárai közül, s hogy az egyesületet anyagilag támogassák is.

— **Éskövök.** Duschak Simon f. hó 6-án vezette oltárhoz Kartschmaroff Olga kisasszonyt. A helybeli izr. imaház zsufólag megtele a menyasszony és családja tisztelői és barátai nagy számmal. Az orgona a násznép — beleptekor — Beethovenról egy gyönyörű szép áriát játszott, melyet az énekkar szabatosan kísért; — az esketés végzetévet Wagner operájából énekeltek egy részletet. Dr. Neumann Ede törábbi szivhez szóló, magas szellemű beszédben adott az ifjú párnak utmutatást a jövő életre. — A nálunk működött Polgár K. szinigazgatónak volt énekesnéje Vidu Etel kisasszonyt a mult héten vezette oltárhoz Pataj Sándor dr. zombor ügyvéd és hirlapíró.

— **Másodtermés.** Karczag testvérek Fülöp majori bérlétegről, kaptunk egy kis csomó másodtermésű árpát. Kalaszok és benne a szem teljesen ki vannak fejlődve; csakhogy a bekövetke-

zett hideg idő folytán már teljesen megérni nem tudott, — s ezért a szemek kissé puhak.

— **National szemle.** Andrássy Gyula honvéd altábornagy és kerületi parancsnok 9-én éjjel Kaposvárról Kanizsára érkezett, hogy a beruklott póttartalékos újonczok kiképzetése felett szemlért tartson. — A póttartalékosok 10-én tartott gyakorlatait végig nézte, s a tapasztalt felett teljes megelégedését fejezte ki.

— **Pályázati hírdelmény.** Az elhalalozás folytán üresedésbe jött Zalamegye, kanizsai járás langvizi körjegyzői állásra pályázat nyitattik. A választás 1892. évi december hó 1-én d. e. 10 órákor Langviz község büjegyzői iródban fog megtartatni. Pályázni öhajók okmányokkal felszerelt folyamodványukat 1892. évi november hó 29-ig Nagy-Kanizsán a fészolgabiroi hivatalhoz benyújthatják.

— **Doktor Oz eszméje.** Zachariás mester, dráma író lévöben, a Mont-Blanc megmászása, kitétele a jég között vagyis összesen öt elbeszélés, helyesebbé mondva őt kis regény és valamennyi Verne Gyula tollából való ajánlatnak több nem is k-e csak azt jegyezzük meg hogy ez az öt elbeszélés néjs gondos fordításban, mely Zempléni P. Gy. szarmazik rendez. módosítás nélkül XI k kötetét képezi a „Verne összesgyűjtött munkái” című nagy vállalatnak, melyet Eisler G. (Budapest, Andrássy ut 43) mult évben indított meg és kitarással folytat ma is Verne minden tiszteleje igaz öröme. És Verne tisztelői, szeretői mindenki, a ki csak munkáját is elolvasta, mert ő minden művében magán mutatja meg ugyan apadhatatlan tudományának, de minden művében egyaránt kedves szellemes lángszék. — A vállalat megérdemli a legmelegebb pártolást mert az egyes. igen díszes kötetek füzve csak 1 frt 20 krba kerülnek és kevés pénzért maradandó becslő könyvtárt szereshet magának mindenki mert Verne munkáit mindenki olvashatja, a ki nek izébe elég fogékonyssággal bír még az élvezetes és valóban jeles olvasmányok iránt.

— **A budapesti járványbizottság.** meleghangú köszönő levelet intézett a gróf Esterházy Géza féle anyalföldi cognacgyár igazgatóságához a szegénysorsu kolerabetegek között való ingyenes kiosztás céljából rendelkezésére bocsátott kitünő cognacért. A hamburgi járványbizottság pedig hivatkozással a gróf Esterházy Géza féle cognacgyár igazgatóságának bebizonyított humanizmusára, következő levélben adott kifejezést hálájának. „A városunkat ért csapás természetesen a szegénysorsuakat sújtja legerősebben Kétszeres jöfötemény volt tehát Uraságtok részéről a szegényeket segélyben részesíteni s nemcsak szivre vall ama nagy 200 palackból álló konyackküldény, melyet inségeseink és betegeink számára hozzánk juttatni kegyesek voltak Fogadják kitünő minőségű és valósággyógyhatásu nagy cognacküldeményükért megle hálánkat és azon kívánásunk kifejezését, hogy szép hazájukat a minket ért csapástól óvja meg a mindenható. Legteljesebb tisztelettel: a városi syndicatus megbizásából Rodoff.

— **Utcai botrány** Focht Jakab fodrászegéd és Gödöllei János ügyvédírnok f. hó 9-én este a Hunyady utcában lévő Weisz féle kávéházban az érkezö vendégeket alaptalanul insultáltak, sőt mikor ezek az illetenség ellen szót emeltek, öket jól meg is verték, s a kávéházból kidobták. A kavés latva, hogy ebből ha azt tovább türi baj származhat, zárórt csinált, s a verekedö vendégeket kizárta. Ezek eltávoztak; azonban az uton találkoztak a gypmester kocsjával, elebe állottak, s utjokból követelték, hogy térjen ki, és midőn a kocsis lelkérté öket, hogy engedjék hajtani, őt a bakról lehúzták, s agyba-fejbe verték, hogy a kocsis ott hagyta kocsját, lovát, — kénytelen volt megfutamodni; mire a rendőség megérkezett a botrány-csinálók jonak latáltak ellilani; azonban a kapitányság közbotrány előidezése és vérekedésért szigoruan fogja öket megbüntetni.

— **Körmöntont tolvajok.** Kocsis Pál János zalaszántói lakos f. hó 5-én éjjel kanizsára érkezett. Midőn a vonatról leszált, egy ismeretlen egyén lehozta, s figyelemzette, hogy a kocsból előtte kilépett ur tárczáját elvesztette, s ő azt megtalálta; sőt a megtalált tárczát is megmutatta Kocsisnak, s őt a városba vezető utra csalta, hogy ott megléteintik a tárcza tartalmát és a benne levő pénzen osztozni fognak. Epen osztozkodás előtt lépett oda hozzájuk egy idegen ur, ki azt állította, hogy ő pénzes tárczáját elvesztette — s tudta, hogy az ötetjük közül egyiknek van. Előbb Kocsis zsebébe, azután tárcsáét kutatta át, s midőn nála az erszenyi megtalálta, felszólította, hogy kövesse őt, s mindketten eltávoztak. Csak jóval később vette észre Kocsis, hogy eszébe 200 frtot tartalmazó pénzes tárczája a kikutatás következtében ellúnt. A notorius gazembereket személy-leírás után a rendőri közlönyben rendőségünk közölte.

valahányszor idegen lát, a ki még nem tudja fölkereskedett, szóván:

— Tudja mit, János, a mig én körültekintek a kukoriczamban, mondja el ennek a fiatal urnak az egész históriát. Fog ez annak örülni, mert ő maga is honvéd volt. (A csász megemelte a kalapját.) De ne nyujtsa ám hosszura, mert a déli harangszóra az asztalnál akarunk ülni. Asten aldj!

Elővettem a szivartárczámot s egyszerre három darabot nyujtottam át neki.

— Gyujtsunk rá! Pipaszó mellett jobban loj a szó.

— Sok is lesz ez, ifjú ur! — jegyzé meg a pásztor. — Ilyen magamforma szepény nép nem lát efféle uri dobány darabot, legfölebb ha sátoros-ünnepen egy szalag, köszönöm alásan.

— No hát hogy volt az akkor?

— Mindjárt elmondom. Azon kell kezdenem, hogy a mi falunkban is van vagy hat hét Toth János s hogy össze ne téveszszök öket, toldának a nevüköz valamit. Engemet Muszka Toth Jánosnak hívnak. Nem bánom, becsülettel tettem rá szert. De legény-koromban, mert akkor is csász voltam én már, Füttyös Toth Jánosnak hívtak mert mikor én a kukoriczást járva a kezem két megörbített ujját a számból leve, egyet tutyenteltem, meghalasztott az a másik hátarban is. Minden rossz ember tudja arról, hogy itt vagyok és vigyázok s nem mert csövet lötni, sem tökök lopni. De hát most már nagyobb tud füttyenteni a gróf masinája, hát még a vasúti masina, mikor Debreczenből Szobó zikra érkezik.

— Hát mért lett Füttyös-ből Muszka?

— Mert muszkát vezeltem, de nem úgy ám, ah gy azok a magyar gróf és báró urak, a kikről eleget hallottam a debreczeni vásáron, mikor minden ember a muszkával riasztgatta egymást. Nagyuraknak könnyű, tehettek akármik, nekik megbocsátják, ellelejtik; de a szegény emberen, ha rossz lát tesz a tűzre, holta napjaig rajta marad a csufság.

— Hát hol vezette a muszkát?

Ebben a nagy kukoriczásban, De még nagyobb volt akkor! Ugy történt, hogy itt a falunk alatt esett meg a retentő ütökzet. Én a kukoricza széléről néztem Jobban bömbölt akkor az ágyu, mint a mult hónapban a grófunk két nagy csepió masinája; a huszarok pedig kivont karddal úgy rácsaptak a fehér lovas muszkákra, hogy azok egyszerre úgy összekavarodtak, mintha isten nyila ütött volna közéjük. Dagadt a tudóm s majd szelvettem a mellemet. Elküldöttem magamat: „Rajta! Vagd! Ne kíméld, nem apád!” Mert egy az, hogy magam is magyar ember vagyok, más meg az, hogy a Paiko flam is huszár volt a Perczel Mór seregében s gondoltam hogy valahol, messze, az is így ront most a muszkának! De hát, uram fia, hamar elromlott az én szemem. Valahányszor, oldalt, úgy ümbölt elő a vad muszka — isten-vezettség el még a magyát is. — akár a kábol a mehrj. Nem gyözött vele a magyar az a sok szep katona úgy szötröbbsant, hogy bizony gyötteleim volt nézni.

(Folyt. köv.)

Szerkesztőség:

Fischel Fülöp könyvkereskedése

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bármentetlen levelek csak ismert közölkésből fogadhatók el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyi takarékpénztár hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Kiadóhivatal:

Városház-épület Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	5 frt	—	kr
Félévre	2	„	50
Negyedévre	1	„	25

Hirdetések jutányosan számítottak

Nyitlár petisora 10 Kr.

Előzetesek, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésbe intézendők

Az új kormány.

Ő Felsége az új kabinet alakításával Wekerle Sándor dr. pénzügyminisztert bízta meg. Midőn ennek híre az országban elterjedett, — általános lett a lelkesedés, az öröm, — mivel az uralkodó ép azt a férfiut tüntette ki bizalmával, — kibén az ország és nemzet összes reményei összpontosultak. Wekerle Sándort nem a születés és pénz arisztokráciája emelte az ország kormányának élére; hanem ismert őszinte, igaz liberális jelleme, — társadalmi és szociológussal szerzett fényes tehetsége, — színtni nem tudó, felmutatott munkakedve, — a nemzet általános szeretete, ragaszkodása; — melyet Ő Felségével is tudtak tanácsosai, — a megmondották, — hogy a jelen bonyodalmas helyzetből a kivétező labirintus utját egyedül Wekerle Sándor képes megtalálni. Feltétlenül bízunk benne, — mert eddigi működésével ezt ki is érdemelte.

Az ő tapintatos, — de szilárd, erős és biztos keze elég garancia arra, hogy a felekezeti ügyek a nemzet óhajához képest fognak megoldást nyerni, s hogy a kötelező polgári házasság javaslata sem fog soká késni, — annyival is inkább nem, — mivel ez az új kabinet legfontosabb program pontját képezi, — melyet a háznak, leendő bemutatása alkalmával nyitlan ki is fognak jelenteni.

Wekerle Sándornak már sikertült is az új kabinetet megalakítani, melynek tagjaival, — miként lapunk mult számában is előre

jeleztük, — a régi kabinet összes miniszterei megmaradtak; egyedül az üresedésben volt Ő Felsége személye körüli miniszternek: Tisza Lajos gr. belügyminiszternek pedig: Hieronymi Károly lett kijelölve. A többi miniszterek megtartották tárczájukat, s így az újonnan megalakult kormány már a jövő hét hétfői országgyűlési és főrendiházi üléseiben be fogja magát mutatni.

Üdvözljük Wekerle Sándort a két új miniszter szerencsés megválasztása miatt, — s meg vagyunk győződve, hogy az új kabinet, — melyet az igaz szabadelvű, liberális eszmék lengenek át, — s mely a nagy reformok keresztül vitelére vállalkozik, nehéz feladatát, dicsőséggel és dicsérrel fogja teljesíteni. Ebben a reményben kívánjuk, hogy működésüket a magyarok Istenének áldása kísérje!

Korszerű neveléstudomány.

(Felméri Lajos „neveléstudomány. kézikönyve“),
írta és zala-vármegye ált. tanító testület nagy-kanizsai járáskörének 1892. nov. hó 17-én tartott közgyűlésén felolvasta: ALTMANN MÓR
polg. iskolai tanár.

A németek magas színvonalon álló paedagógiájával már a kellelénél is nagyobb mértékben megismertetik bennünket; neveléstudományunk teljesen elnémetesedett volna, ha jobbaink a közeli multban ez irányban utját nem állva egyrészt az angol, másrészt a francia nemzet nevelési rendszereiből erettebb eszméket merítvén, a neveléstudomány oly rendszerének létesítésén nem tárodoznának, mely a jelenkor szelleméhez híven alkalmazkodik. Ily rendszer az,

mely Felméri Lajos „neveléstudomány kézikönyve“ című művének alapját képezi. Három irányban fűzi a neveléstudomány szerző a méh serényiségevel kiépített nevelési rendszerét a jelenkor szellemét mozgató eszmékhez.

Az első az, hogy a társadalomtant (sociologia) a nevelés alapjává veszi. Hogy miben keresendő a társadalomtan vonatkozása a neveléstudományra, megkísérlem a következőkben, helylyel közel a műből vett idézetek segítségével röviden vázolni.

Az ember társas lény. Hogy megismerkedjünk vele, kell hogy a társadalomban megfigyeljük. Az embernek már benémett természete, hogy ő állapotban a társadalomtól elszigetelten nem élhet, kell, hogy ő ember társasával egyetemben éljen, kikkel kölcsönös érintkezésben van. Ő megfigyel másokat és mások megfigyelik őt. Az átmenet az Gaallapból, melyben az ember a tudomány tanítása szerint a barlangi medvével együtt él, a család, mely társas alkotmányban a vad önzés masok jólétének érdekében enyhült. A család, mely a történelmi fejlődés folyamában kezdetleges jellegéből kivetkőzött és szent kötelekké fejlett, azon fáradt, hogy a legbensőbb odaadással szeretett és ápolat csemegetit az anyanyelv révén a képzetek világába bevezesse, melynek kialakulásán a történelmi mult év ezreide dolgoztak, szent ügyének tekintik őket a kor szelleme, szokásai, fegyelme és az ősök híte szerint nevelni. Tanítóik örekvése őket a társadalom elveibe és nézeteibe beavatni. Egyéni öntudatuk oly módon a képzetek, elvek és meggyőződések nagy mennyiségét beveszi, melyeket azonban félszeg önzettségben végre eredeti saájáknak tartják, nem gondolva arra, hogy ezek tulajdonképpen a társadalomnak a történelmi multból tokozatosan átvett képzetei, elvei, szóval: hitvallása.

A családból kilépnek az egyesek egyéniségük szerint az életbe. Az egyik kalmár, a másik tudós, a harmadik katona, a negyedik munkás, az ötödik helyelő. Bármily eltérő is e

A „ZALA“ tárcája.

Miért borul?

Miért borul oly sütélen
Lelkemre a bánat?
Oh! miért száll a földre éj
Mért vet a fény árnyat

Mért hervad a róza level,
Ha elnyilt virága!
Mért hajlik oly búsan le a
Szomorú fűz ága?

Mért borítja be az eget
Könnnyekkel telt felhő?
Mért sir a tar: mezők felett
Hűvös ősi szellő?

Mért oly fájó a fülmilo
Panaszos éneke?
Miert van a gerle-bujós
Fütyögésmial tele?

A ki boldog nem érti meg
A fájdalom szavát;
A sóhajítás, a könny csak a
Szenvedést hatja át.

A lel szenved, csak az tudja,
Mennyi örömszáng van!

Egy-egy fájó sóhajásban,
Cseudes könyhullásban.

Várady Ferencz.

A págyi kukoricza-csész.

— História 1849 ból. —

— Irta: Vadnai Károly.

(Folyt. és vége.)

— Képzem!

— Egy piros színőros gyalog zászlóalj, jól össze tartva az én kukoriczásomnak eredt, hogy meneküljön. Elejök rohamtam, hogy eligazítsam őket. A rengeteg vetés közepén széles átjáró ut van, de nem egyenes, mert hol itt, hol ott több tele ágazik s nehöl magam is csak a mesgye különféle füve, bokra után igazodom el rajta. Most légy eszednél János! — gondoltam, — s mutasd meg nekik a legegyszerűsebb utat, melyen át kiutnak. Meg is mutattam: erre bal felé kell mindig tartani ott a kukoriczásom túl sűrű fűzkeről találnak a hol védelmezhetik magukat; ha pedig nem lesz ellenség, bejuthatnak fél óra alatt a faluba. Jó nap az, ad a kifáradt éhes katonának ha magyar, lány kenyeret, jóízű szalonnát, csibét, tejást, a mije van. Csak az én kukoriczásomban ne tegyenek kárt: vitéz uraim! mert arról nekem kell felelni. Nem is tetek, aőt az őrnagyuk egy pár piros bankóval is megajándékozott, a hadnagy urak pedig egymásután nyújtogatták a tábori kulacsokat, hogy igyam

egyet. Amint ittam is nem egyet de négyet is Aztán: „Isten vezérelje az urakat!“

— Hát hisz ez nem muszkavezetés volt, — szóltam közbe.

— Az csak azután következett. Akármilyen melegem volt is egyrészt a naptól, mely keményen süttöt, másrészt az italtól, mely nem volt olyan jámbor mint a víz de a kíváncsiság csak kivitt megint a kukoricza szélére nézni hogy mi történik. Jó fél óra lobolás után egyszerre a közep ut elágazásainál mit látnak szemem? Hát sok fényes sisakot, tömérdek lándzsát s fekete egész seregét. Amint megpillantanak, vágat élm egy polgári öltözötű úr, csak a sapkaja volt katonás, aranyszínőros s olyan tótos magyarsággal, mert akad ám magyar ott is, ahol nem kellene kiált rám:

— Atyafi, mentek erre át honvédek?

— Ment egy néhány, ha az volt, mert én csak messziről a kukoricza közül néztem. Hazudtam, de isten ő felsége ne vegye bünömül, jó indulatból cselekedtem.

— Hamis a lelked! Láttál te erre ágyukat, egész zászlóaljat. Vezess bennünket a legközelebb uton utánuk, mert azokat nekünk ei kell fogunk egy szálig.

— Nem szoktam félni de erre a szóra nagyon megijedtem. Eltogni ezeket a mesgony-taradt, szérszort vitézeket még pedig az én regedel-mekkel — ments meg uram a gonosztól! Eszembe jutott a Palkó fiám: Mit mondana ő az olyan magyar emberre, a ki rá vezetné az el-lenséget!

különléte egyéniségek állása, rangja a társadalomban, egyben mégis találkoznak, és ez a társadalmi öntudat, mely közös nézetekben nyilvánul, amennyiben valamennyien koruk gyermekei, egy és ugyanazon társadalmi intézmények, törvények és események behatása alatt állanak.

Azon megrendíthetetlen tény, hogy a jelenkor inszerv társadalmi öntudat, a közvélemény kora, más irányt szab a nevelési rendszernek. Mindenkinél szellemi élete, tehát a növendéké is fejlődik a társadalmi öntudat hatásos nyomasztása alatt, mely alól nem szabadulhat. A nevelés tehát elengedhetetlen feladata e tényezővel számolni. A növendéket a társadalomtól veszi, vele együtt a társadalomban él, kell tehát, hogy a társadalmi szellemében és a társadalmi nevelje. Célra nem vezető uton indul, ha a társadalomból eredő eszméirányt ellenléte juttatni akarja. Kárba vész minden erőlködése, ki a rohamos ár ellen uszik, nem jut biztos révbe. Itt nem használ az elszigetelés. Rousseau Emile-je vagy a nagy társadalom eszén túljáró filozóf, vagy csak gyámoltalan kütöncz lehet. Emberré csak a nagy társadalom keblén és a társadalomért lehet nevelni.

Ez irányban megindul Felméri műve már a bevezetésben. Itt ugyanis azon kezd, hogy a múlt évszázadban a négy tal közt bölcselkedők sokféleképp vitatták az a legős kérdés, hogy a vadonban magánosan felnevelkedett két ember mit tenne, midőn egymással első ízben találkoznak? Egyesek szerint szeretetteljesen mennének szembe egymással, mások szerint elenségesen mennének egymásra, de van egy harmadik nézet is, mely szerint hallgatva menének el egymás mellett. Felméri az egész kérdést merő képtelenségnek tartja. Vadonban magánosan felnevelkedett — így mond ő — és mégis ember, oly ellenmondás, melyet a történelem és miveltetés érete mind jobban-jobban igazol. Már ezen értekes bevezetés igazolja, hogy Felméri a neveléstudományt a társadalomtól alapjára fekteti.

Sokan köztünk az ember fizikai létéről szólva így formulálják a tételt: a levegő, a táplálék, a megfelelő éghajlati viszonyok stb. képezik az ember fizikai létnek feltételeit, ezek nélkül ember nem élhet. De a jelenkori gondolkodás az inductio alapján mélyebbre hatol és ugyanezen tételt következőleg formulálja: a levegő, a táplálék, szóval a fizikai viszonyok felépítik az ember testét, tehát fentartják is. A fizikai embert felépítették a fizikai viszonyok, a morális embert kialakította a társasélet. A jelenkori embernek nevelője az egyetemes társadalom ősidőktől fogva a jelenkorig. A történelmi szintériől elvonult társadalom folytatja ezen áldásos munkát fokozott mértékben. „Az ember a társadalom nagy világába lép, hol

mindenki a segítője, mert a munka megasztos következtében neki másokért és másoknak az ő jóéért kell működnie”. (Ezren el vannak foglaltva, hogy egyikünknek csak a szokásos reggei szolgálatok.) „És ha külön munka kört nem is alkot magának az egyes: a társadalom ápoló, védő vagy büntető karjai közül nem menekülhet soha sem. Neki embertársával kell élni és hozzájuk alkalmazkodni, vagyha nem alkalmazkodik, a társadalom könyörtelenül eltapossa és fölötte napirendre téz.” A társadalom foglalkozása: küzdes az erkölcsi eszmékért. „Az egyeseknek célja: emberré lenni, azaz az erkölcsi eszmékkel egyszüllybe jutni.” A nevelés célja tehát emberré nevelni az egyént.

Az állatnál az öröklés pótolja a nevelést. A fecske szeveivel együtt betetmészetét is örökli őseitől, ellenben az ember, a gyermek csak bentermett erőiben érzi magát az ősöknek lekötölevez. A fecske őszton révén építi fészket, intézi életrendjét. Ha a természetűdős a közszenet megkötött napszámának nevezi, úgy Felméri az ősztont megkötött tapasztalatnak elkereszele. Az őszton az állatok tudománya, erkölcsen, érzülete, művészete, s így határozott előnyben van az emberrel szemben, mert az erkölcsi hajlandóságok (dispositiók) távolról sem oly befejezettek és kielégítők mint az ősztonok, azért az ember csak izzadtságos munka árán lehet emberré, Isten képmása. Az Isten képe nem oly toldatka az embernek, mint a medvének a tundájára, azt kell lassankint farságos munkával magunkon kiabrázolni. E kiabrázolás a nevelés műve. „A nevelés az ember természetének oly törvénye, mint az állatnál a nem ellenőrizhető és korlátolt őszton.” Az állat társaitól elszigetelten is azzá lehet, mivé köztünk válhatott volna, ellenben a gyermekember gyámoltalan, tehetetlen természete mások gondjaira és a társadalom segélyére utalt. Az ember, ki másokkal társaságban mindenható, embertársaitól elkülönülten tehetetlen bízvást idióta lesz.”

Magyar népevelő létemre magyar népevelőknek társadalmi nevelésről értekezvén, nem tehetem, hogy meg ne említsem, hogy hazánkban a nagy társadalom mozgató eszméje a magyar állameszme, mely az egyöntetű magyar társadalom kialakításának szolgálatában áll, tudva, hogy más köztünk élő nemzetiségek is valjaki országunkat hazájuknak. A magyar népevelő e szerint csak úgy fogja fel helyesen a nevelés ténykedéseit társadalmi értelemben, ha folytatva szem előtt tartja, hogy ez demokratikus jellegű rendszer keretén belül csakis magyar nemzeti lehet, melynek végcélja a hazaszeretetre való nevelés. A magyar népevelő a nemzeti nyelv, a nemzeti szokások és erkölcsök őre, védője, terjesztője, iskolája, melegágya azoknak a vonásoknak, melyek együttesen alkotják a tradíciót, mint a nemzeti érzület nevelőjét. (Mellesleg megjegyzem Felmérről, hogy

főben járó hibát követ el az iskola, ha a helyett, hogy az egy hazában lakó nemzetiségeket a hazafi érzet közös oltárához edesgetné, éppen elriasztja tőle; ha a tanulók az idegenajku ijjunak minduntalan szemére lóbbantják nyelvet, valóság (te horvát, te szidó, te oláh.) nem csuda, ha ily módon az iskola a hazaszeretet ápolása helyett a fajgyűlölet teayeszo helye lehet.) Tartsa szeme előtt a magyar népevelő, hogy kell, hogy a nemzeti nevelés lassankint átjárja a társadalmi test minden üterét, mert a hazá nem csupán politikai darab föld, hanem a magyar szellem és szívnek mintája: a nemzeti nevelés feladata tehát a felszűrődő társadalmat belenevelni ebbe a mintába.

A második irány, melyben Felméri neveléstudományi rendszerének száit korunk fel fogásához fűzi, az öröklés törvénye.

Darwin kutatásai oly tudományrendszernek tették le alapját, mely a jelenkorban darwinizmus név alatt a műveltek minden rétegében ismeretes és mely a pozitív kutatásokat irányítja. A darwinizmus egyik vívmánya az öröklési törvénynek felismerése, melyre nevére a régi kutatásokban sőt a bibliában is támpontokat találunk. A gyermek szüleitől és az őstől nemcsak testi, hanem bizonyos mértékben szellemi arculatot is örököl. Erős testakutak ivadéka erős testakutak, gyenge nemzedékek utóljai gyengék, mélabu szülők gyermekei mélabusak, öröm- és életkedvtől duzzadó atyák és anyák gyermekei örömet és kedvet találnak az életben, értelmes szülők, értelmes gyermekeket nemzenek, elmebeteg, görvélyes, kőszvényes családok gyermekei magukban hordják a nevezett betegségek csirait. Egészséget, erőt, életrevalóságot átörökölnek ivadékaikra; betegség, gyengeség és szellemi korlátoltság fellépnek öröklés útján későbbi nemzedékekben is. „Ha az ember teste nem is tekinthető birtoknak, mely öröklhető, testakutá mégis hitbizományhoz hasonló, és ha az egyes az utókor iránti kötelességeit jól fel fogja, belátja, hogy kötelesség ezen birtokot jó karban sőt jobbított állapotban utódjaira át-szarmaztatni.” (Spencer.) „Az öröklés kiterjed az értelmi és erkölcsi vonásokra. Mindnyájunk élete a multra utal, szellemi és erkölcsi arculatunk vonásai az előbbi nemzedékek éteben gyökereznek. Az egy vidéken lakók egyforma tulajon és égalj alatt élők egy nemzetből, egy törzsből tartoznak, közös jellemvonásai az öröklés útján válnak tipikusokká. Azok a vonások, melyekből lassankint az egyén, a család, a nép, a race vagy a nemzet jelleme öröklés útján megakul, kezdetben az egyesekben tüntek fel és személyes szerzemények voltak, melyek a családokban a fajban megrögződtek.”

Az öröklésnek, meg vannak zavaró elemei is, mint ezt Felméri egy példában megvilágítja

— Egyszerre nagyon megörültem a rengetegnek. Mert nagy utvesztő ám ez, elhúrozhatom benne az egész kozak nációt akár két álló napig s mind azt fogja gondolni, hogy tolyvász előre megy, pedig hat csak kering benne. Az alatt a jó magyar vitézek ungon-berken tulajárhatnak, jól lakva szabadon.

— Menjünk hát nagyságos uram, — mordultam oda a tót-magyarának, szememre húzva a kalapot, hogy csak a felét lássam. — De azt előre megmondhatom, hogy nem hamar lehet ám kiérni ebből a kukoricza-vadonból a legezvesebb uton sem. Azt meg szépen kérem, hogy katoná uraimék ne gázolják le a kukoriczát, mert azért nekem kell felelnem, nekem, Füttös Tóth Janosnak. Ez a becsületes nevem.

— Előre hát! — kiáltotta a komiszáros ur, mert nyilván az lehetett ő kelme.

Megindultunk. Vittem őket jobbra, meg azután balra, s hullt rólam a verejték, de még ő kemérről is. Hallottam a hátom mögött, hogy ugyancsak morogtak. Bizonyosan káromkodtak, de én nem értettem a nyelvéket. Hátra se néztem. De mindig bele nyilatolt az oldalamba, mikor egy szép száll kukoriczaszár ropogását meghallán, mert akkor letapogorták egy-kettőt.

— Hát mikör lesz már ennek vége? — kiáltott rám a komiszáros, hogy röviden mondjam.

— Hiszen nagyságos uram, meg a közepem sem vágyunk. — Amit hogy nem is voltunk.

Menünk morogva tovább. Nekik szem volt kedvük, de még nekem sem, azonban mégis csak nevelve gondoltam magamban, hogy úgy megcsavargatom én most azeket, ahogy a debreczeni

lelelőn a generalis a maga katonáit szokta, meri hát látiam én már azt is egyszer.

Visszavitem már őket egy parszor oda, ahol fél órával ezelőtt voltak: de hát nem vettek észre. Egyszer azonban egy jókora gödör, melynek alján nagy csomó szalma pörnye szürkéllett, a komiszárosnak szöveget üfölt a lejebe.

— Hallod-e, ember! Hisz már mi ezt látuk?

— Mas volt az nagyságos uram!

— A biz ny e volt. A partján megbámultam ezt a nagyra nőtt pászajtot, meg a kukoricza szelén ezt a három szörnyű nagy tőköt. Hallod-e, ember! H, te, akasztófára való, az orrunknál fogva vezetsz minket, akkor itt mindjárt felkötötfünk!

— Mire, nagyságos uram, — fordítottam tréfára a dohogót. — Nincs itt fa sehol. A kukoriczaszár pedig nem bír meg.

— Noha fél óra alatt ki nem vezetsz innen, úgy főbe puffantatlak, mint a hogyegyz gaz-áruól keil.

Megazpeppentem, mert hát fél óra alatt sehol sem lehetett onnan éérni a kukoriczasz szelét.

Szörnyen meleg volt a éhezhettek és szomjazhattak a tiszt uramék, mert egyre jobban békélénkedek. Dühökben elhatároztattak, hogy csakugyan áruló vagyok, a kivel hitetlen é kell látni.

Megállították a katonáikat egy tisztább helyen s elötvittek egy pár közembert és két kápiárt a tisztkehez, szörnyű haragosan. A komiszáros pedig rám mordult!

— Készülj a halálra s közönd nekem, hogy kurtán lerejön nem bánták elveled! A kapitány

ür le akart szaralni egy pikással, de én közbevettem magamat, hogy nyikolni nem szabad hanem itelni keil! Most állik majd felelted a hadi bíróságok. Imadkozál!

Nagot sóhajva néztem föl a kék ég boltozotára, aztán meg végig a zöld kukoriczán, hogy hát nem látom én többet sem a magas eget, sem a termő földet, sem a fiamat, sem a feleségemet a taluban! Imadkozni kezdtem, midőn két tegyveres kozakat adtak mellém. A kozakok szörnyen izzadtak s egy kicsit belhéb vittek a kukoriczába. Talán mert ott valamivel hűsebb volt. Demego-áhitotta is ő keméket valami szép két nagy tők sárgáit a kukoriczak alatt s nétek sóváran meglöktem az egyiket s a tőkre motattam, hogy az csak a jó! Sőt oda nyujtoitam nekik a pá-ztokésemet is. Ezeknek sem kellett több, puskájukat oda támasztották két kukoriczaszárhoz, levagták a sárgább tőköt, ketté szeltek s elkezdtek lakomázolni, én meg a hátok mögé kerültem s hátál menve hátra felé, észre sem vettek, hogy osonok, úgy vagy a tizedik kukoriczaszárnál, midőn már nem látam őket, szépen megfordultam s vesd el magadat Füttös Tóth Janos, elkezdtem vágatni a sűrűben, mint egy nekivádtt paripa Nemsokára hallottam a veszekedési nagy-harmit, ami ütöttek. De hej sok szép száll kukoricza volt már akkor köztünk!

— S megmenekült szerencsésen?

— Meg hát. A jó Isten szeme vigyáz a páztor emberre, természetesen a becsületesre, mert az is sokat lóháskodgat fel hozzá, mikor egyedül üldögel a pázston. Sok bajt értem én már meg, itju ur! s nem lett semmi bajom. Ütött le

ez a felé irányít könnyű lebegésű lépteit... Én, mint láncczáról szabadult oroszán rohanok utánna, megtudni merre s hol lakik?... Hölgyem többször vissza-visszatekintgetett mosolygva. Persze ezen mosolyait magaménak vettem s annál inkább égtem a vágytól, kísérttem mint a hold az utazót s ime egy nagy palotának kapuján bemegy előttem. Én utánna... már három emeleten lebegett végig, midőn rá gondoltam, hogy ennek bizonyosan angyalnak kell lennie, mert közel lakik az éghez.

És uram fia! egyszerre egy kis padlás szobában lettünk. Oh ég! hogy lefőzöttem itt. Az én hölgyem bárszony kacafőről lehullott a kesztyű s oly két cserepes praclit nem látam még életemben, mint az a mélyel kinyitá táskáját, melyből egy nagy esomé zöldseget vett ki s bosszusan az asztalra vágta.

Arczára tekintek — tyűh! szent Kleolás! egészen olyan, mint a megaszált szilva. A fekete csillagpár egyikét kivészi, papíra gyurja... s zsebébe teszi. Ezután a tükör elé megy s egyenkint scófolja ki a habfehér fogakat. Node, ekkor azután már elment minden kedvem hölgyemtől, ki vissza fordulva rám néz...

Juj ne kísérs! Hova lett a Bakony azemöldök? Hova a rózsá piros arc? Hova a cseresznye színű ajk? Eltűntek ezek mind! Bizonyosan a melegség lemarta...

Képzelt barátom! a fűczer szakácsnék legrobotabb minta képét; akkor előttem látod az én bájos hölgyemet — valóságos Szent-Gellért Hegyi boszorkány képében. Ezek látása után veszett rohanással siettem a földszintre.

Ez valóban megtörtént veled Jani barátom? Vagy talán csak engem akarsz felültetni — nemde?

Hát nem hiszed?

Hiszem, hiszem; de hogy tudsz te olyan világtapasztalt ember létedre annyira csalódní?

No várj? holnap reggel előjövök hozzád s ketten fogunk sétálgatni... Talán ismét találkozom ama bájos hölgygyel. Merek fogadni, az első látásra. Te is azt mondod: Ezért én is lennék egy hónapig újság kihordó.

Tévedsz Jani barátom! az én szemeim nem szoktak annyira megesalni, No, no nyugtával dicserd a napot.

Másnap reggel Jani barátommal karöltve sétálgatunk a piacon... Lépten-nyomon kérdezgetem Janitól, hol van a bájos ideáid?... Nem látod valahol?

Jani, daczár aannak, hogy bőbeszédű, most kérdésemre egész hallgatag. Mi bajod van neked?

Ne beszély annyit! nem látod milyen bájos alak kacsintgat onnan a kofák sátorjaitól — csak azt tudnám reám, vagy reád vannak-e irányozva, azok a sokat igerő kacsinigtások.

Reám? alig hiszem, mert a hol te vagy ott engem nem méltatnak kacsintgatásokra. Nem emlékszel, a mult mulatságon is elvesztettem a fogadásunkat, neked addig tizen viszonzották szerelmi vallomásodat, míg nekem öten...

Ejnye barátom! hanem az csakugyan remek műve a hölgyvilágnak. Nézd! mily ábrándos szemeket vet reád. Lásd Janim! ilyenekre vesd szerelmi hálódát — nem homi kiaszott arczu szakácsnékra.

Hm! én megteszem kívánságodat, gyerünk utánna!

S mi eszeveszetten törtünk a kofák sátrai, kosarai között, kik közül némelyik bolondnak is titulázott bennünket. Mintegy — csak előre! volt a lejzáró. Néhány perc múlva nyomába vagyunk a bájos alaknak.

De Janim! mi a tegnapi hölgyedet jötünk keresni.

Ej, hadd! én már felejtettem... Többet ér a jelen, mint a mult — s tovább kísérlük hölgyünk lépteit, ki többször vissza fordul és mosolyog reánk, mind a hajnal ébredése. Janinak mondom: menj oda! mutasd be magadat.

Nem, nem barátom! elkísérlük egész a lakásáig majd ott.

Am legyen meg a kedved!

Jani barátom arcán — e azavainya — egy mosoly vonak végig.

Gyorsabb lépésekkel követjük hölgyünket, ki egy három emeletes ház kapuján besurrán előtünk.

Jani barátom engem karöltve cipel utánna fel egész a padlás lakásig, hol hölgyünk hasonlólag, mind Jani barátom beszélte, lerakja mindjén ékességét...

Oh ég! milyen rut, kiaszott arczu personna lett deli hölgyünköl. Jani barátom látva miként változik a látottakra arsziam — hankal ezt sugja fülembe: Higgy a magad szemeidnek! s örült sebességgel rohanunk a földszintre, hol nem győzőm bámulni a hölgyviig lestészeti tudományát.

Farkass Károly.

A szerkesztésért felelős:
Fischel Fülöp lapfajdoson
Kánitz Béla vezérszerkesztő.

Szerkesztői ianetek.

U. K. Sopron Mindkét tárczát vették. Köszönjük a közöljük. A karácsonyi számban részt óhajt venni?
F. K. Nova. A mint tetatik látni és olvasni
G. B. Zürich. Köszönjük. Jó, jó azért reánk is kell egy kis időt fordítani. Urambátyámat ébressz fel, mert ő bizonynyal elaludt; két hó óta egy betűt sem árkantott.

NYILTÉR.

Egész selyem mintázott Foulardokat méterenként 85 krtól egész 4 ft 65 krig (mintegy 450 különböző aránylatban) megndelt egyes öltövényekre, vagy egész végeken is szállít házhoz szállítva, postábr- és vámentessen **Henneberg G.** (es kir. ádvari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postafordulóval küldetnek. Svájcha címzett levélkre 10 kros bélyeg ragasztandó. 56-6

Hirdetmény.

Nagy-Bakónak község közbirtokosait illető korcsma épület mellék helyiségeivel és beltelek réttel; továbbá az idetartozó 1/4 urbéri telek 4 hold legelővel **1893. évi január hó 1-6 napjától** számítandó három egymást követő évre **Nagy-Bakónakon** a község házánál

folyó év november hó 27-én délelőtt 11 órakor

nyilvános árverésen eladatni fog.

Az árverési feltételek alul irottáal levélbeli megkeresés utján kitudhatók.

Kelt Nagy-Bakónakon, 1892. november hó 17-én.

223

Tótmárton József, pénztárnok.

A Pallas Nagy Lexikona

AZ ÖSSZES ISMERETEK ENCIKLOPÉDIAJA

megjelenik mintegy 13000 kéthasábos oldalzöveggel, több mint 2000 szövegillusztrációval, 240 falmetszetű képmelléklettel, 64 színnyomatu (chromo-) képpel és 170 térképpel, összesen 16 kötetben, kötetenként 45-50 iv terjedelemben; vagy 240 három-négy ives betenként megjelenő-füzetben. **Ára:** kötetenként díszes félbörkötésben 6 ffr. — 12 korona; füzetenként 30 kr. — 60 fillér.

A **NAGY LEXIKON** versenyez a legjobb francia, angol, német, olasz, amerikai lexikonokkal a világ eseményeinek szellemi és anyagi adatainak feldolgozásában; a magyar föld, magyar nép, magyar állam, magyar történelem, magyar kögazdaság, magyar ipar és kereskedelem, magyar tudomány, művészet, irodalom és egyház ismertetésében pedig páratlanul áll-írodalmunkban, úgy, hogy nemesak a gyakorlati emberek, de a szakkörekre nézve is nélkülözhetlen forrásmunka.

A **NAGY LEXIKONRA** megrendeléseket elfogad, valamint részletes előrajzot és mutatónyüzetet készséggel küld:

Fischel Fülöp könyvkereskedő Nagy-Kanizsán.

Ahova a megrend-ések intézendők. — Vidéki megíndelőknék postán bérmentve küldik meg. **Kötetenkjut is kapható részletfizetésre.**

COGNAC
Gzuba-Durozier & Co.
Ruda és Blochmann Budapest.

Gyógyfürdő bérbeadás

HÉVIZ GYÓGYFÜRDŐ

Keszthely mellett.

Budapesttől 4., Bécstől 8., Kanizsától 1 órai vasuti távolságban **hosszabb időre bérbeadandó**

Ezen 29 R. foknyi természetes melegségű iszapos hőviz kitünő gyógyhatásának bizonyult **csusz-, hószegény, mirigyes bintalanak** — tolvos kórok utáni izzadálmányok (Exsudate), **csontszűk** és különféle **Törbetelegségek** ellen.

A bérbeadási feltételek betekintheők Kesztheiyen

gróf Festetics Tassilo ur ő Excellentiája

(Közvetítők kizárva.)

fonzáigazgatóságánál.

Köhögés

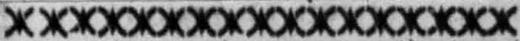
ugy bármily hirtelen betegsége a légesőnek gégeinek, tüdőnek, továbbá *légségi nehézség*, szűk mellűség, astma, elnyákásodás szamar és lojtó köhögés, csikludozás a nyálka hártának — kezdődő gümö kór legjobban és gyorsan távolítatik el az évek óta bevált — valódi s orvosi eendeleire készített és az orvosok által ajánlott: sz. györgy tea csomagja — 50 kr. és sz. györgy hurut por — dobozza — 50 kr. pontos orvosi használati utasítással, sikere már néhány nap után látható.

2 csomagnál kevesebb nem küldetik szét, — pó-tai küldésnél — 20 krral több csomagolás s szállító levélért; a megrendelések egyenesen

Szt. György gyógyszer-tár Bécs F.

Wimmergasse 33. intézendők.

201

Máriaczei Gyomor-cseppek

Haszserűen hatnak gyomor bajokra, nélkülözhetetlen és általános ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegségek tünetei: étvágytalanság, gyomor-nyomás, búzós isehet, teljűtség, savanyú felbűfögés, hasmenés, gyomorfégés, létsleges nyálkaválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorférs, szűkítés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejjájánál, a mennyiben ez a gyomorbeli származati, gyomor-tulterhelésnél etetekkel és italokkal, gútszék, májbajok és hámorrhozási.

Említtet bajokra a **Máriaczei gyomor-cseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy, kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg 4 1/2 kr.

Magyarországi főraktár:
Török József gyógyszer-tára
Budapest, Király-utca 12 sz.

A vedjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolására zöld szalag van ragasztva a keszítő aláírásával (C. Brády) és ezen szalaggal: „Valódiságát bizonyítom”.

A **Máriaczei gyomor-cseppek** valódi indiat kaphatok.

Kapható Nagy-Kanizsán: Práger Béla, Belus Lajos gyógyszer-tárában.
Baron Kohut Lajos, gyógyszer-tárában. 67

A BUDAPESTI VILLAMOS VASUT RÉSZÉNYEI

Már most is nagy keresletnek örvendenek megvásárolhat ezen értékpapira már most elfogadók, ugyszintén mindenkéle tözsdemégbizásokat a legjutányosabb feltételek mellett.

Mindenem értékpapir vétele és elárusítása napi árfolyam melletti Elővegeket nyujtok értékpapirokra.

BRANDL ARNOLD

Bank és váltóháza
1/1. em. Wodianer-féle palota.
Budapest, Deák-utca 1. I. em.

219

Alapított 1865. Alapított 1865.

DIETRICH és GOTTSCHLIG

cs. és kir. udvari tea- és rum-kereskedés.

A Dreher A.-féle kivittell palaezkserek főraktára.

Iroda és megrendelő hely:
BUDAPESTEN, IV., régi posta-utca 10 szám.

Kivitteli és átvitteli pinczek Kőbányán.

Küldemények vasuton és postán utánvétel mellett. Kizárólagos közvetlen bevittelnk, finom és legfinomabb minőségű teakból. Közvetlen bevittelnk **Jamaica rum** és első rangu **francia cognac**-ból ugyszintén a francia és hollandi (Ervin Lukas Bois-féle) **likörökben**. Különösen ajánlhatjuk a már 27 éven át közkedveitgnek 7. endő elérhatlan tea keverékeinket, **Mandarin, Császár, Király, Moszkvai Victoria** valamiat az új **ri-tea-melanget** 1/2, kiló-ként 3-rttől 12 frtig

JAMAICA RUMUNK

18, 35 és 70 centiliteres és 1 1/2, litores üvegekben 40 krttől 6 frtig üvegenként.

BRASILIAI RUMUNK

saját vedjegyünkkel ellátott üvegekben 1 1/2 liter 1.25 és 70 centiliteres 1 — 65 krjával Legkisebb rendelmények leggyorsabban és pontosan eszközöltetnek.

Részletes árjegyzéket levelező lappal együtt, azonnal ingyen és bérmentve küldjük.

Detail tea és rum-raktárunk:

IV., Váci-utca 18. a „korona” kávéház átellenében.
IV., Kigyo-tér, Teleki-féle palota.
VI., Andrássy-ut 23. sz. az operaházzal szemben.

Raktár Nagy-Kanizsán: **Biach Lipót-nál.**

220

Sternberg Armin és testvére-hangszer-ipar

BUDAPEST, VII. kerepesi-ut 36.

Saját készítményü, mindennemü hangszerek és azok kellekei és alkatrészei. Mindennemü hangszerek és zenélő-művek javítása és hangolása szakszertü pontossággal eszközöltetik. 168

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve

Harmónikáról és mechanikai hangszerekről külön-külön árjegyzék kéréndő.

Hat aranyérem, diszkereszt, és diszoklevelek.

COGNAC

Gróf Esterházy Géza saját gyártmánya.

Orvosi tekintélyek által ajánlva, felette kellemesen izlik minőség tekintetében bármelyik francia gyártmánnal versenyezhet, ára pedig sokkal olcsóbb.

Különlegesség:
A * * * * * COGNAC
mely mindenütt kapható.

COGNACUNK tiszta borból, idegen anyagok hozzávegyítése nélkül, francia mód szerint készül ezért járványos betegségeknel különösen kolera ellen óvszerül sikerrel használtatik.

A gróf Esterházy-féle Cognac-gyár igazgatósága
Budapest VI. külső-váci-ut 23.

178

Paris, Lipsee, Bordeaux, Nizza, Berlin, Brüsszel.

Senkierői vélemény: — A forgalomban levő valódi francia cognacokkal vetekedhetik!

Hgy gazdálkodó mértékletes jellem bizonyos oknál fogva a részegeskedés bűnébe esik. Ezen zavaró elem házasodás útján átnehet utódjaira. Meg van a remény az orvosok és anthropologusokban, hogy a tudomány idővel módot fog szolgáltatni, mely szerint az eligazodás az örök-lési combinatiookban lehetséges lesz.

Miben keresendő az örökös törvényének gyakorlati vonatkozása a neveléstudományra, erre nézve hallgassuk meg Felméri a következőkben: „A nevelőnek az örökös vonásokkal szemben igen gyakran a lelkiismeretes orvos szerepe jut, a ki nem éri be betegre jelen állapotának ismeretével, hanem vizsgálódását kiterjeszti a szülőkre és a család régebbi tagjaira is, hogy a multból teljes tájékozódást szerezzen. Az ide vágó megfigyelések eredményét a nevelőnek a tudományos elvek útmutatása szerint kell fel-dolgoznia. Ekként a neveléstudomány alapelei támaszt nyújtanak a nevelőnek a kezdeményezésben, a szerzett adatok megítélésében rásegítik, hogy a gyermek magaviseletében szakadatlanul előforduló eltérésekhez alkalmazkodni tudjon; hogy a tapozatóság és sötétben botorkálás helyett — emberhez illően — a belátás világosságánál járjon; hogy tudja magyarázni a kapcsolatokat az értelem és érzelmi működések között, valamint az összefüggést a szülők és gyermekek természete között és megjelteni azokat a szellemi és erkölcsi tömörítéseket, melyeket a tapasztalat embere legteljesebb megbámul; eszközöket találtnak ki vele, a fejevert adnak kezébe, hogy megakaszson, vagy legalább megengyentsen oly hajlamokat, melyek a védtelenné hagyott gyermeket, vagy ifjut heves kitérésre vihethetnek, s testileg és lelkileg tönkre tehetnek.”

A harmadik irány, melyben Felméri műve korunk felfogásához alkalmazkodik, és melyről már a bevezetésben kellett volna beszámolnom, az, hogy összes tétjeit az evolúció tanában gyökereznek.

Evolúció? Vajjon mit jelent e szó? Ha fordítása — kifejlés. E fogalom mint bölcséleti elv a világrendre, az anyagi és erkölcsi életre alkalmazva egységes világnézetet önként, s mennyiben a mindenséget a fejlődéstörvényből magyarázza. A naprendszert, t. i. a napot és összes bolygóit közös anyagból eredőnek állítja, a föld alakját a jelenkor stadiumában megérhetetlen időben folyamatosan volt fejlődés művének tekinti. A szerves lények világában nem ismer el határozott lejtőkötésget, az embert sem ismeri el határozott lénynek, szóval a mind négyben nem ismer el semmit, a

én mellettem nem egyszer a mennyi — de csak a kukoricát hasogatta meg. Kóporsó, mazsa és szűrőmön a jégzapor is egy mész a szobta) érték volna a rozska oldalai, de fejen fölő tartottam a gubát mint valami szort — csak a két karom farad el bele. Akkor is meg segített a jó Isten.

— S hogyan segítette meg?

— Hat a Bala András gazdának kukoricája mellett van egy kis földcsomó: ott jó kemény a föld s oldalába padmalyt ástak a pástorok, hogy oda meneküljenek ha sűrű zapor zuhog. Oda menekültem én is. Annak nyitását benővi a dudva s nem látszik. Ott vártam ki éhen, szomjan az éjszakát. A meddig le nem ment a nap addig a muszkák folyvast dühös kiabálással kerestek, kutattak, úgy legazólván az isten áldott természet, mintha csak lebunkózták volna. De megis büntette ám őket az igazságos ég, a mért nem sajnálták a másét, mert csakhamar úgy hulltak azok a kolerától, mint ősz végén a legyek. Bántam is én a nyavalyásokat, csak hogy azok a szegény jó magyar vitézek megszabadultak a karmaik közül! Egy álló honpig mindig halált adtam érte az én jó Istenemnek!

Megszoritottam az egyszerű pástor kezét s melegen mondtam:

— Derék ember János gazda, Isten dítse sobáig! Hat a fia előkerülte-e?

— Elő bizony. Itt rejtettem azt is egy darabig a kukoricázásán, hogy el ne vigyék német katának, mint a többi.

— S maga mellé vette az öszi búrjait?

— Hát, de nem jött A ki egyszer husár volt, nem tud az többé paraszt lenni. Most hajdu a megye házáján, s úgy áll a ruha rajta, mint ha rá öntötték volna. De hát akadt nekem ő helyette más segítségem. Abból a zászlójából, mely a kukoricázáson át megmenekült, fölkeresett egy jó legény; megkötöztem szőpen, a többiek nevében is, a mi kislit segítettem rajtok, s aztán

mi készen adott volna. Az evolúció tana szerint a szerves anyag eredetileg egynemű volt, de a funkciók behatása alatt változott a strukturája, mi által az egyneműségről a külön-műség származott. Az animalis lények egyetemes sorozata az azalagoktól a természet diszjeig az emberiség genetikus leszármazás folyama, mely évmilliók sorozatán át folyamatosan van. Semmi sines készen adott, a jelen állapot kizárólag a mult származéka, ugya társadalmi rend és ezzel kapcsolatban az erkölcsök terén is. Az evolúció tana szerint kialakul az erkölcsi érzés az emberben eredetileg a kényszerűség behatása alatt. A véghetetlen távol, beláthatatlan ó-korban keletkezett érzetesira, az évmilliók során keresztül öntudattá és létkiméretté fejlődött. E szerint bizik az evolúció a véghetetlen haladásban és az erkölcsök terén az elérendő tökélyben, mely oly módon fog nyilvánulni, hogy az ember öntudatlanul, minden előzetes elhatározás nélkül, tehát minden belső vívódás nélkül a jót cselekedni fogja.

Az evolúció „az a folytonos erő, mely kor-szaktól korszakhoz fűz, mely alkalmassá tesz mindenkit, hogy azzal a bizonyos tökélyvel kezdje, melyre az utolsó nemzedék eljutott.”

A nevelői működésre nézve intézi Felméri rendszerének kontását Spencer szerint, a mennyiben a nevelés összes ténykedéseit: testi, értelem és erkölcsi nevelésre felosztja.

Megkísértelem azon irányok magyarázatát adni, melyekben Felméri nagytudományi készségével megindult, hogy a neveléstudomány alapjait a jelenkor mozgató eszmékhöz, fűzze. Ezen eszmék gyökereznek nagyjából a darvinizmusban és testet ötenek a társadalomban, az örökös törvényében és az evolúció tanában, melyeknek magyarázatát adni és a neveléstudományra való vonatkozását kifejezni iparkodtam. Nem vizsgálom azt, alkalmas az irány a nevelés tudomány alapjára, azt sem mennyiben sikerült a nagy tudomány szerzőnek a nevelés tudományt ez irányhoz mérni, ezt egy jobb jövő életére bízom. Meggyőződésem azonban az, hogy a kifejtett irány az eszék kutatás irányja, melyre szíves figyelmöket felhívni egy-edül szándékom volt.

Új találmányok és műszaki leírások.

Az érdekelt körökben, főleg az iparvilágban általános és kellemes meglepetést szült a hivatalos szabadalmi katalógus megjelenése, melyet

itt maradt mellettem. Halás szíve van a fúnak, táshe vízbe menne értem. Aztán tud vizgálni az isten áldására. Tessék csak hallgatni! Ott messze, messze, az sípol most is a messzelátóján.

Csak vasárnap jövegtünk össze, hogy elbeszélgesünk. Mert nagy ám ez az urodalom! Magam nem is győzném már szemmel lábbal. De hát a lele terhet ő viszi. Most már néha nagyot is alhatom itt a vityilóban, a természet nem marad vizgázat nélkül. Lássá a ténis úr, mindennek meg van a maga jutalma!

Ra néztem a jó emberre, a ki beszűletes tet téert átesett a halál lélelmén is, s ennyi jutalommal mégis beéri. Meg a bibliával, melyet a debreczeni püspöktől kapott ajándékba.

— Na Muszka Tóth János, monddam neki, a kezébe ötte, igaz büszkeséggel: viselheti a Muszka Tóth János nevet. Historikus név az mondhatom.

— Régi história uram!

— S ha meg nem sérténem, tennék is a markába valamit. Tudja egy kis bor, egy kis pálinka itt kel ám eligázán. Meg egy kis dobány is. Vegyen hát magának ezért az öt forintért.

Rám nézett. Épp akkor ért a nagytiszteletű ur a vityiló bejárásához. Akkor ő rá néztem és megkérdezte:

— Hat szabad-e önnekem ezt elvennem? Hisz nem szolgáltam érte semmit.

— Tudja János, — telejte az öreg pap — mit tart a magyar: — ha adnak vedd el, ha ünnek szabad el.

— Na már enám, — felelte büszkén a csász, — nem üt meg senki. Hanem ha a mesnyki — Atól isten olamazza!

Meg mikor a kocsink befordult már a kukoricázástól szűletlen, akkor is visszatekintettem a vityilója előtt áldogáló császra, kalapomat levéve, köszöntem neki még egyszer. Hiszen abban a zord időben ez az emberiség paraszt volt az egyetlenegy muszka vezető a kit megillet a tisztelet.

(Végn)

Bergl Sándor mérnök kezdeményezése folytán a m. kir. kereskedelemügyi miniszterium adott ki. Baross Gábor volt kereskedelemügyi miniszter hazafias élelátásának és a ressortjába tartozó magyar szabadalmazás ügy iránt való meleg érdeklődésének köszönhető e mű megjelenése, mely egy új haladó lépést jelez a magyar szabadalmazás terén, annyival is inkább, mert már hosszú évek óta ez az első rendszeresen kiadott hivatalos szakkatalógus. Az 54 nyomtatott ivre terjedő mű felőleli az 1891. évben engedélyezett érvényben tartott és érvénytelenné vált összes szabadalmakat és pedig tárgymutatóval és névjegyzékkel ellátva. E mű kiváló szolgálatakat van hivatva tenni az iparosoknak, iparvállalatoknak, ipartestületeknek, iparhatóságoknak és az ezekkel összekötetésben álló összes köröknek, továbbá a jegyvédőknek, akik már rég érezik egy ifjen mű biányát, mint hogy az magában foglalja mindazon adatokat, amelyek esetleges szabadalmi kihágások, egyáltalában szabadalmi peres esetekben mérvadók lehetnek. De sok érdekel birhat a katalógus a nagy közönségre nézve is, mert megismerteti az olvasót az emberi genialitás legtrissébb termékeivel, melyeket még sem a lexikonokban sem más ismeretterakban fel nem lelhet. A hivatalos szabadalmi katalógus terjesztésével a m. kir. kereskedelemügyi miniszter a „Magyar Szabadalmi Közlöny” e. szakiap szerkesztőségét (Bergl Sándor mérnök) és szabadalmi irodáját, VI. Andrássy-ut 30.) bizta meg, mely a katalógust kizárólag a lap előfizetőinek ingyen adja, mint hogy a mű a könyvkereskedésben forgalom kizárásával jelent meg és más uton be sem szerezhető.

Gyorsan megmérve aranyozó öntő anyag előállítására. A gipsz, kréta és enyvből álló öntőanyagoknak, melyek az aranyozók képernek, díszítések és alkatok előállítására használnak, 6-8 órai időre van szükség, míg annyira megszáradul, hogy a formából kivethető legyen. A timsó és ólomcukor bozzatásával eszközölt kísérleteknek nem volt lényeges eredménye. Ellenben a káliumsulfát kaliumbissulfát vagy kaliumcarbonátal, de (leg előnyösebb) való keverése gyors merevülést idéz elő. A merevülés úgy is elérhető, ha a formát gáz vagy vázonnal berakjuk, melyek az említett sók oldatába vannak itatva. Ez utóbbi eljárás talán annyiban lenne előnyösebb mivel ez esetben az öntőanyag leüleletlen a sók aligha hatnak keresztül, ami a rá következő aranyozásra nézve fontossággal bír.

Uj izzógáz világítás. Egy angol izzógáz vegyésznek sikerült izzógáz világosságát a szó tulajdon képeni értelmében alkotni, mely a főtallaló nézete szerint minden más világító rendszert, melyet ezen nével ruháznak fel, valószínűleg le fog szorítani a térről. A tiszta platina világlik koránt sines oly intenzív fénye, mint a magnézium, mész, asbest, vagy cirkonvilágításnak. A feltaláló tehát a kísérleteknek hosszú sorát ejtette meg, hogy a platina világlik a szükséges fényt, vagy jobban mondva a kívánt erőt megadja és végre sikerült is neki a platina sodronnyak cirkonnal való oly sajátos kombinációját feltalálni, mely egy intenzív fényforrás iránt támasztott igényeknek teljesen megtelel. Az izzósodronny, azaz izzófonal egy vagy több tekercsvel előtárv egy üveg harangba helyeztetik és az egy közönséges bunsenlámpára létezik fel, azonban úgy, hogy ez utóbbi ne érjen a harangba. A meggyújtás azáltal történik, hogy a gázcsavart kinyitása után a tonalát egy forró sodronnyal megérintjük. A gáz befejtésére a harang felső részébe egy csövecské van illesztve, melybe azonban a több lámpát egy gázforrásból akarunk megöltetni, egy másodikk és így tovább helyezendő.

H I R E K.

— **Ó Felsége Erzsébet** királynének f. hó 19-en névnapnapja volt, — mely alkalommal a helybeli róm. kath. templomokban hálaadó isteni tiszteletek tartottak.

— **Tautóli gyűlés.** A zalamegyei általános tanfőtetűlet nagy kanizsai járási köre november 17-én tartotta letévi rones közgyűlést Nagy-Kanizsán a pölgán iskola rajztermében, Hoffmann Mór elkövete mellett. A rendes tagok 70-en voltak jelen. Vendégeül résztvettek: dr. Neumann Ede, nagy-kanizsai főrabbi, Póór Antal kegyesrendi tanár és Illászló Imre, galamboki ev. ret. lelkes. A gyűlésnek légnymagaslóbb mozzanatai voltak: a gyönyörűen kidolgozott s nagy teliséssel fogadott elnöki jelentés, továbbá

Altmann Mór járásköri tagnak nagy gondnal és körültekintéssel ismertetése Felméri Lajosnak a neveléstudomány kézikönyve című művéről. A körgyűlés a felolvasót lelkesen megjelönte. Az ülés legvégén mozzanata tisztújítás volt, megelőzőleg választó értekezlet is volt. A választás eredménye ez: elnök: Szalay Sándor, alelnök: Sáringer Károly, főjegyző: Kárpáti Manó, másodjegyző: Farady József, pénztáros: Rózsavölgyi Paula, választmányi tagok: Ábrahám Gyula, Altmann Mór, dr. Bartha Gyula, Boronkai Károly, Bun Samu, Freundné, Hajgató Sándor, Hoffmann Mór, Kerész József, Nemeth Ignác, Récsény György, Svastits Janka, Toth István, Toth Lajos, Trojkoné Biba, Kornélia, Vary József, Walligurszky Antal.

— **Eljegyzés.** Vasárnap f. hó 13-án Grünfeld Mór tóttai vendéglős jegyet váltott Hirschl Miksa nagy-kanizsai lakos kedves leányával Frida kisasszonnyal.

— **Éhes nagyurak.** Még múlt október hó 16-án történt, hogy három uri ember beállított Czimbalek János kávémerésébe, s magukat ügyvédjelöltnek adván ki, — minthogy otthon nem vacsoráltak, kérék a kávést, hogy készítsen számukra valami jó vacsorát, mert — **ők nagyon éhesek.** A kávé bár nem szívesen, — de ily nagy uraknak kedvéért, — elkészítette a jó vacsorát, melyet az ügyvédjelölt urak kitűnő de főleg mohó-étvágyal el is foggyasztották. A fizetés elől azonban mindhárom juris elpárolgott; hátrahagyván 4 frt 63 kr. becsméletes adósságot. Szerdán, vasár f. hó 16-án ismét beállított a jólelkű kávéshoz egy hat tagú compánia, — mostanig azonban már az ügyvédjelölt urak levisz-gázán, — ügyvédek mutatnak be magukat, s egyik-másik peresüggnek megbeszélése közben a kávéstól jó vacsorát kérék. A jó kávé ismét készítettet, az ügyvéd urak — ismét mohón ettek, s azután..... ismét fizetés nélkül elpárolgottak. Erre már azután a csendes verű Czimbalek Jánosnak is felforrott a vére, — s pirulva panaszkodta el a dolgát a rendőrségnek. Persze, hogy szemfüles rendőrségünk azonnal kieszelte, hogy kik itt azok a „**éhes ügyvédjelöltek és fiskálisok**“, s már egyiket Focht József todrasz személyében nyakon is csipte, — s a többi szabó és táncmester fiskális uraknak is nyomában van, s majd megmondja nekik értelmesen, hogy mi az ő mestereségük, nehogy máskor is hasonló tévedésbe jöhessenek.

— **Leány quartett.** Sajátságos játéka a véletlennek; hogy egy családban négy leánygyermek születik mindegyik kiváló, nagyszerű tehetséggel megáldva. Az orosz Roder család volt ilyen szerencsés, a távoli Odessában született Zsófia, Emilia, Lóla és Róza, már gyermekkorukban nagy hajlamot mutattak a zene és a szülők elhatározták, hogy művésznőkké képezetik gyermekeiket. Kitűnő tanárok vezetése mellett a négy leányból művésznő lett, még pedig mindegyik más-más hangszeren úgy, hogy pártját ritkító összeant képeznek. Zsófia a hegedű művésznő, Emilia gordonkaművésznő, Lóla a mély hegedű játsza és Róza zongoraművésznő. A rendkívüli érdekes „Leány-Quartett“ most érkezett meg Franciaországból és Angliából, hol óriási sikert arattak. Jövő hóban megkezdik Magyarországi művész-körutjokát is, s városunk közönsége is fog azon különös élvezetben részesülni hogy őket meghallgathassa, mert december 10-én Nagy-Kanizsán fognak hangversenyezni. Hogy ezen hangversenyre jegyek előre hol lesznek jegyezhetők és válthatók azt a falragaszok fogják tudni adni, — és igyekezni kell a jegyeket minél előbb megváltani, mert mint gondolható, mindenki igyekezni fog ezen ritkán élvezhető hangversenyen jelen lenni.

— **Öngyilkos katonai állatorvos.** Beutel Raimond, a Tolna alomásozó 10. huszárezred állatorvosa f. hó 13-án a reggeli vonattal Székesfehérvárról városunkba érkezett, s itt Pécsre váltott jegyet; azonban kis vártaára a Pécsre szóló jegyet a portásnak ajándékozta és egy új jegyet váltott egész Bécsig. Mégis vonatindulás előtt kocsiára ült behajtatott a városba és beszállt a „Szarvas“ szállodába, hol 1-30 óm. 12 sz. szobába szállósoltak. Már a szállodában oly magáviselést tanusított, mely a szolgaszemélyzetnek teljűnt, de azt lájték, hogy tan. valahol keltetőnél lakhat volt. — és ennek következménye, Beutel a szállodából reggeli 6 óra körül észrevétlenül eltávozott, s rövid félóra múlva már a város egyik létréső, néptelen utcájában az őrárat holttestét találta meg, mely mellett egy kis zsebkecske lokuat. Az

állatorvos a közös laktánya áttellenében ezen kis zsebkecskessel nyakának forrait átvágta, — s folyton vérezve haladott egész a Szakonyi-féle kertig, hol összeroskadott és meghalt. — Az orvosi bonczvizsgálat alkalmával kétséget kizárólag beigazolást nyert az, hogy tettet ürülesi rohamban követte el. Találtak nála 197 frt készpénzt, — a pécsi takarékpénztárnak 867 frt 63 kros takarékkönyvécskéjét, irany órárt és arany lánczot. — Temetése t. hó 14-én volt a koporsót közös hadseregünk és honvédségünk számos tagja kísérte.

— **A nagy kanizsai keresk.** ifjak egyesülete f. evi december hó 8-án felolvasással egybekötött tánczesélyt rendez. Felolvasni dr. Farnék László ügyvéd fog, — kinek személye már előre is elég garancia, hogy a közönség kellemes és élvezetes éiben, fog részülni. Az est iránt nagy az érdeklődés már most is, s bizony tudjuk, hogy a „Casinó“ nagyterme, hol a felolvasás tartatik, zsúfolásig meg fog telni halgatósággal.

— **A „Casinó“** vegalomrendező bizottsága f. hó 26-án társasestélyt rendez, mely esadías, otthonos és kellemes összejövetelre, felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Vilamos világítás.** A vilamos világítás szerződésének tárgyalása f. hó 12-én tartott képviselő testületi ülésben, — a napirendről, a szerződés alaki hibája miatt, levételt. Francz Lajos ugyanis német szövegű szerződést irt alá, mivel ő nem tud magyarul, s a német szöveg mellett hitelesített magyar szövegű szerződés nem volt. A képviselőtestület pedig nem hajandó német szövegű szerződést tárgyalás alá venni. — Mire azonban e sorok napvilágot latnak, a szerződés már el lesz fogadva, — mert f. hó 19-re újabb képviselőtestületi ülés leit egybehiva, — a mely elé a szerződés már a szükséges hiteles fordítás pótlásával volt terjesztetni. — Elfogadás után azonnal Zala-Egerszegrre fog feküldetni, mely a december hóban összehivandó megyegyűlés által is jóváhagyatván, a minister elé terjeszhető legyen. A munkasatok ekként jövő év február — március havában már meg fognak kezdődni.

— **Katonai ünnep.** A nagy-kanizsai kath. főgymnasium kebeleben fonnálló önképző kör (gyakorló iskola) f. hó. 14-én ünnepelte meg Katona József 100 éves születésének évfordulóját. — Az ünnepélyen részt vett a tanári kar és a főgymnasium ifjusága. Az ünnepélyt Kétszery László nyitotta meg „Elnöki megnyitójával.“ Havas Hugó 8. o. tan. beható tanulmányai irt „Emlék beszédet“ tartott. Santa Karoly „Örömdalát“ Fangler Béla 6. o. tan. szavalta. Katoná emlékére odát irt Landler Jenő 8. o. tan. melyet elég hatásosan el is szavalt. A tragikum Bánkban, felolvasta Sándor Zsigmond 8. o. tan. Mitzger Imre 8. o. tan. által irt, „Katonai József működéséről“ szóltó értekezést felolvasta Havas Hugó. Bánkban első félvornásának monológiát szavalta Landler Jenő 8. oszt. tan.

— **A „Keszthelyi Hírlap“** felelős szerkesztőségét dr. Lovassy Sándor a keszthelyi gazdasági tanintézet tanára vette át.

— **Csodabogár.** A „Magyar Hírlap“ fővárosi újság, lapunkban megirt állatorvos öngyilkosságáról, f. hó 15-én megjelent 316. számában a következő **csodabogarat** közli a hírek rövidtáblában: Nagy-kanizsai levelezőnk írja, hogy Beitel Raimond, a Tolna alomásozó 10. huszárezred állatorvosa, ma hajnalban Nagy-Kanizsa egyik utcájában **agyonlötötte magát.** Beitel tegnap érkezett Nagy-Kanizsára, honnan Bécsbe akart tovább utazni. Ejtel ki is ment a pálya udvarra, jegyet váltott, azután hirtelen elhatározással visszament a városba és egy ejelit kávéházba tért mutatni. Innen korán reggel eltávozott és az utcán a **nála levő mütökéssel a nyak összes ereit átvágta.** Harmnegyed hetkor, amikor a rendőr őrárat rabukkant, meg élt, de néhány percz múlva meghalt. Holttestét a katonai kórházba szállították. Nagy-Kanizsán azt hiszik, hogy a szerencsétlen állatorvos örülesi rohamban leit öngyilkossa. Furcsa ember lehetett az az állatorvos, a ki előbb **agyonlötölte magát,** s még azután **képes az ereit átvágni.** Erre csak egy állatorvos lehet képes, de max halandó nem.

TORVENYSZEKI CSARNOK

Büntető tárgyalások

1892. nov. 21-én

Felméri Ignác rokonon elkövetett súlyos testi sértés vétségével vádolt Pahocsa Beesker László

elleni bünygyben végt. Lopás büntetése és hatóság elleni erőszak büntetével vádolt Pahocsa Beesker László elleni bünygyben végt.

Lopás büntetével vádolt Bokronyi Bokor János elleni bünygyben végt.

Herman Ferencz elleni bünygyben III-ad bir. it. hird.

Weisinger János elleni bünygyben III-ad bir. it. hird.

1892. nov. 22-én.

Hamis eskü büntetésevel vádolt Kolomen Vincze elleni bünygyben végt.

Hivatali sikasztás büntetével vádolt Vinger Antal elleni bünygyben végt.

Neumark Jakab elleni bünygyben II-od bir. it. hird.

1892. nov. 23-án.

Gondatlanság által elkövetett súlyos testi sértés vétségével vádolt Török Antal elleni bünygyben végt.

Lopás büntetével vádolt Gróf Viktória elleni bünygyben végt.

Magyar Zsuzsanna st. elleni bünygyben II-od bir. it. hird.

1892. nov. 25-én.

Súlyos testi sértés büntetével ifju Iván István elleni bünygyben végt.

Hatóság elleni erőszak büntetével vádolt Andorján János st. elleni bünygyben végt.

Lopás büntetével vádolt Mihunycs Apollonia elleni bünygyben végt.

Trombitás József elleni bünygyben II-od bir. it. hird.

Járáshírszázhoz leérkezett hírelek.

Egyed Juli férj. Tahin Jánosné felperesnek. — Tahin József és neje elleni 112 frt. 35 kr. sommás pere a kir. ítélőtáblától helybenhagyva az I bir. ítélete.

Kaszás Jánosné szül: Reinfed Rozáliának Lódrí József elleni 162 frt iránti sommás pere a kir. ítélő táblától helybenhagyva az I bíróság ítélete.

Kemsei Jánosnak — Kemsei József elleni 89 frt 72 kr. iránti sommás pere a kir. ítélőtáblától helybenhagyva az I. bíróság ítélete.

Pakó Károlyné szül: Csordás Katinak — Landi István és társai elleni 186 frt 37 kr. iránti sommás pere a kir. ítélőtáblától megváltoztatva az I bir. ítélete.

Mataliss Juliánának — Jankovics József elleni apaság elismetése és gyermektartás iránti som más pere a kir. ítélőtáblától, feloldva az I bir. ítélete.

Bogáti Véndel és nejeének — Kunetz József és neje elleni 87 frt. iránti sommás pere a kir. ítélő táblától, helybenhagyva az I bíróság ítélete.

CSARNOK

Dupla családás.

— Naplójegyzeteimből. —

Jani barátom egyik nap reggel nagy hahótával állit be hozzám: Te barátom! így még sohasem jártam, mint ma.

No, no... talán csak ismét egy bakóvással szaporodott naplójegyzeted? Megjegyzem — Jani barátom arról nevezetes, hogy anyai bakot az intézet növendekéi közül, egyikünk sem lát, mint ő.

Jaj, jaj barátom! mondom így még életemben nem jártam soha! Én elhiszem; de hát halljuk, mi történt veled?

— Nehány negyed órával ezelőtt sétálgattam a piacon, a hol egy gyönyörű teremést láttam. Első látásra, holmi magasrangu hölgynek néztem. Termete oly nyulánk, mint a tempiomunk tornya. Járása, mint lepkeé, oly könnyű. Kacsóin finom, fehér kesztyű. Én hiszem, ha Káin ezt meglátta volna, ismét agyonlötötte volna érte. Abelt. Hát én szegény halandó, mit nem tennék érte?!... Elébe kerültem, csupán azért, hogy személt láthassam. Hűh barátom! akár a sűrű bakony, vagy annak fekete személdokéi s alatta gyönyörű két fekete csillag pár, mely úgy fénylik, mint a legatöbb király tinta. A tuzes pillantásai, melyeket reám vetett — hidd el barátom — testvérek között megért — ha nem is többet — de egy kis paraszt telket bizonyosan.

Sokáig sétálgattunk, míg végre a Hattyu ut

ZALA

Kiadóhivatal:

Városház-épület Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 5 ft - kr
Félévre 2 „ 50 „
Negyedévre 1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számíttatnak

Nyilttér petizsora 10 kr.

Előzetések, valamint a hirdetések vonatkozású Fischel Fülöp könyvkereskedésbe intézendők.

Szerkesztőség:

Fischel Fülöp könyvkereskedése

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bármentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet szövetségét és a letenei takarékpénztár hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

A program.

Az új kormány programjának kifejtése megtörtént; most annak megbirálása következik. A liberálizmus és a reformok igaz barátjai Dr. Wekerle Sándorban az új kormány elnökben nem csalókoztak. — Programmja hű egy olyan államférfiéhoz ki nem csillogó frázisokkal akár sikert elérni, nem hangzatos jelszavakat ajakára venni, hanem proklamálja a reformok szükségességét, azok megvalósítását, és hogy minden tetteinek, minden cselekedeteinek rugója a baza java leend. Ilyen programot pártkülömbösgre való tekintet nélkül csak helyeselni lehet. Ha végig tekintünk állami intézményeink során, halátjuk minden téren a sürgős és hallaszthatatlan reformoknak szükségességét, szinte kétségbeesés foghat el bennünket, hogy vajjon melyiket valósítsuk meg előbb, mert majdnem egyik sem tűrhet halasztást. Ohajtania kell minden jó hazafinak, hogy a törvényhozás részéről végre valahára virradjon fel a munkálkodás napja és álljon elő a helyzet midőn az országgyűlés normális tevékenységét a tárgyilagos bírálat és megvitatás határain belül a reformok törvényerőre emelkedhetése érdekében érvényesíti. Szűnjék meg az igaztatlanság, a pártgyűlölet az ország házában azon tudat következtében, hogy örökös veszekedésekkel az országnak szolgálat semmi irányban sem teljesíthető. Az idő drága és a mit most elmulasztunk megalkotni, leendő majd idő és alkalom azoknak későbbeni megalkotására?

A program, melyet a kormánynak elnöke Dr. Wekerle Sándor hétfőn nov. 21-én a képviselőházban előadott, a magyar udvartartást és a katonai büntetőtörvénykönyv reformálását kivéve, nemzeti politikánk minden ágazatára kiterjedt. A magyar udvartartás berendezésének rendszerezését a miniszterelnök még pénzügyminiszter korában megígérte. A mit pedig ő megígért arra lehetett számitani eddig is és fog majd lehetni a jövőben is.

De nagyon meglehet, hogy tekintettel a sokkal fontosabb kérdésekre, annak megvalósítása halasztást szenved. A mi pedig a katonai büntetőtörvénykönyv reformját illeti, kijelentjük hogy ez egyszerűen hallaszthatatlan és bármilyen okból maradt is ki a kormány tartalomdus előterjesztéséből, megvalósításának szükségessége égető kérdés.

Legtöbb érdeklődést természetesen a belügyi tárca keretében kiállításba helyezett reformok és vallásügyi kérdések megoldása keltette. A közigazgatás reformálása az új kormánynak sarkalatos program pontja.

A reform az államosítás eszméjén fog felépülni. A közigazgatás reformja úgy szólván kenyérkérdés a többi reformokra nézve is, mert a mai korhadtt, a kor szellemétől messze elmaradt gyatra közigazgatás mellett modern intézményeket életbe léptetni nem lehet; ez mindegyiknek előfeltétele, mert különben itt megfeneklik mindegyik. A kormány az üdvös sorren-

det megtartva igéri ezen nagy körültekintést, óriási felelősséget involváló munkálatoknak a legközelebbi időben leendő előterjesztését.

Et nunc venio ad fortissimum! A mi az egyház politikát illeti a kormány kijelentése, hogy kulturharcot nem akar, annak ellensége; de hiva a vallási békének egy a felekezetek és felekezetek között, mint a felekezetek és állam között. Ehhez nem kell kommentár: a ki hazának igaz fia, annak magáéva kell tenni eme kijelentést, bármely hitfelekezethez tartozik is, de megukéva kell tenni az egyházi férfiaknak is felekezeti különbség nélkül. De különösen meg kell fontolni a katolikus papságnak a vallási béke politikájának ezen szövegét; apellálunk hazafiságukra, figyelmeztetjük arra, hogy csak nemzetünk ellenségeinek okoznak örömet ha a nyújtott békejobbot el nem fogadva fanatizmus által fogják magukat vezéreltetni; sem a hazának, sem vallásuknak, sem maguknak nem fognak általa hasznot szerezni.

A kormány a megzavart egyházpolitikai egyensúlyának visszaállítására behozza az általános polgári anyakönyveket, a kötelező polgári házasságot és revízió alá veszi az 1868: 53 törvényezikket. Megóvni az állam szuverenitását és fentartani a felekezeti és vallási békét, ez az egyház politika maximuma.

CLAUDIUS.

A „ZALA“ tárcája.

Ne sirjatok . . .

Ne sirjatok... az a harang
Nem nekem szól, sir, még máma
Ha nekem szól — meg tudjátok,
Búsabb lesz a zokogás!

Csend lesz majd a házunk körül
Jönnek sokan látogatni,
Koporsómat virágokkal
Fogják fedni, körülrakni.

S én nem érzem illatukat,
Ott fekszem majd mozdulatlan;
Ifjú szívem régi lángja
Visszetörve, elherpáltan.

S jönni fog egy lány is oda,
Az a lány kinek érem
Az a lány akitől
Házam származ, egyszer, végre.

Éh ha az a lány eljönne
S koporsómra leborulna,
Táld, táld — én úgy hiszem,
Báttamadok akkor újra!

Pálóner Árpád.

Milyen egylet kell nekünk?

(Megkészt és mégis körüli válasz Lulu barátomnak).

Felelettel tartozom neked. Ezen tartozásom lerovását elhalasztani akartam addig míg az új értékkel fizethetek, de e lapok tisztelt szerkesztője oly gyakran figyelmeztelt adósságomra, mint ha neki tartoznék és váltig bizonyítja, hogy a régi valuta is jó lesz, csak a tárcza ne legyen üres. Ezt ugyan készséggel elbítem neki, de azért mégis folyton és folyton halasztást kértem, mit ő kevésbé készségesen ugyan, de azért mégis megadott, nem lévén még kinevezett kir. törvényszéki végrehajtó. Tartok azonban attól, hogy nem sokára az lesz, tehát hogy jó barát maradjak veled, fizetek neked. Pedig gondold csak el kedves barátom, mily jó dolgom lett volna, ha „Zala“ tárczáját az aranyos időkben tölthetem meg, mert az apró pénz, melylyel jelenleg fizethetek a közelgő aranyos korszakban kétszeres értéket mutatott volna.

Megkanyitni adósságom lerovását, az, hogy ezt közpénz helyett másféle nyújtással fizessék, talán az igazságom úgy, mint tudom. A megirtakat tekintve közünk érvényben lévő valuta, a barátság kifolyóvára, az elhalasztottakat pedig ind az új valuta számlájára, melynek főkönyvi címe: hallgatás — arany.

El nem aranyozhatom, hogy tényleg felvetett egy kisebb körben az eszme, hogy a szellemi téren működők rendeznek időről időre barátságos összejöveteleket. Egy tisztelt barátunk ezen tervezett összejövetelekben látort találással,

és mindig éber lelki szemével már már az „Irói kört“ látta. De máskep történt. Midőn az eszme megpendítettét számottevő egyéniségek voltak körünkben, midőn a körről lett volna szó, már csak az eszmét láttam — ezt is elárulva és elárulva. Őszintén megvallom, hogy a dolog ilyen fordulatát inkább vártam, mintsem bántam. Nem bánom azon egyszerű okból, mert én elég barátságos embernek ismerem magamat, hogy ilyen jelzésű összejöveteleken jogosan részt vehessek, de „Irói kör“ az nem lehet „Otthonom“, legfeljebb egy „irodai kör“. Ebből következtetheted, hogy én az „Irói kör“ megalakulását legkevésbé sem céloztam, nincs nekem ehhez való fegyverem. Soknak megvan a fegyver, de nincs meg a kellő puskapor; akiknek pedig kéznél van a töbött fegyver ezek minden egyéb czél nélkül, legtöbbszire csak lövöldöznek.

És midőn el-el sül a jelenkor egy-egy ilyen fegyvere és látom a levegőbe lött lyuk nagyságát, akarva nem akarva vissza kell gondolnom, a levelemben felemített, jobb sorsra érdemes és nekem felejtethetlen emlékű, évek előtt hosszú szenvedés után bízott „Magyar Irodalom és Művelődési Egyesületre“. Visszaévezem az aranyos évi szép napokra, mikor ezen egyesület fogadta Blahánét, megezüskösörzta a vendég márvénzt lelkesítette a közönséget, midőn anyagi pártfogásában részesítette az itt járt Miklós és Sággy szüntárgyaltat, szakakra menő összegért berleket vásárolván; mely jegyeket azután saját tagjainak mérsékeltbb napi áron adta el.

Hat azok a népszerű felolvasások, melyeken 700-800 ember sáokott meg,

Videki levelezés.

Kedves szerkesztő úr!

Azt hiszem nem fogok érdektelen munkát végezni, ha ismét néhány svájci dolgot ismertetek meg h. lapjának olvasóival, kiket bizonyára érdekelni fognak a külföld különlegességei.

Az idegenek forgalma a Svájcban páratlan arányokat öltött, a mit nemcsak természeti szépségeinek, de jó részt kifejtődött vasuti forgalmának és kiünő szállodáinak köszönheti. Az egy évben megforduló idegenek száma meghaladja a három milliót és a világ minden országából sorakoznak, főleg azonban Német-, Angol-, Franciaországból és Amerikából. Magyarországból nagyon kevesen jönnek ide. Földjeink inkább az osztrák fürdőhelyeket látogatják, mert visszatarthatnak a hosszú utazástól, főleg azonban azért, mert azon téves nézetben vannak, hogy a svájcbani tartózkodás sokkal költségesebb mint az osztrák fürdőhelyeken.

A vasuti forgalom nagyon ki van fejlődve. A fővonalakon rendszerint minden egykét, a mellékvonalakon minden három- négy órában közlekedik mindkét irányban egy-egy vonat. Éjjel a vasuti forgalom teljesen szünetel. A vasuti indóházak a helységek közvetlen szomszédságában vannak, sok helyen mint például Zürichben a város közepében, a mi az utazást nagyon megkönnyíti; csodálatos, hogy Magyarországra éppen ennek ellenkezője áll. A magyar indóházak a helységek előtti rendszerint nagyon távol esnek, már pedig nem valami kellemes, hogy ha az ember egy városból elutazni akar, kocsiával kell kijutni az indóházhoz. Már azért sem, mert az utazást megdrágítja és sok esetben különösen ha az ember nem utazik messze, többbe kerül a kocsit a vaspályához, mint a vasuti menetjegy. Szakferiaink a mint ezt így rendezték be, talán azon szánitásban indultak ki, hogy városaink oly rohamosan fognak fejlődni, hogy nem sokára elérendik az indóházakat; avagy taán mert a vaspályák elvettek jórészt a tervárosok keresetét, azzal akarták őket compensálni, hogy legalább az utasokat szállíthassák. Hogy ezen berendezés mily költségek és kellemetlenségekkel jár az áruüzletre, arról szólni sem akarok.

A szállodák, főleg azok, melyek a közepes tálynak szolgálnak, rendszerint szintén az indóházak közelében vannak. A szállodák, illetőleg a Svájc, mintául szolgálhat az egész világnak. Hossz szálloda nincs, de nem is létezhetnék, mert a szálloda — illetőleg a mint itt szokás mondani — az idegen — ipar által előidezett verseny egy rossz szállodát egyhamar tönkre tenne. — Szálloda tekintetében választhat mindenki a saját érszénye szerint, főleg nagyobb helyeken. Megvan az egyszerű polgári szálloda mellett a fényes palota szálloda, néhány száz szobával és a legrefinanzirzottabb ténylüzéssel be-

rendezve. Ez utóbbiakban minden szobában világyos világítás, telephon, olvasó-terem a világ első különféle és különnyelvű napilapjaival, folyóirataival és utmutatóival, saját zenekar, vasuti menetjegy-iroda és néhány szállodában, melyeket főleg angolok látogatnak templom is van, vasárnaponként angol isteni tisztelettel. Ezek természetesen meglehetősen magas árakat számitanak és sokan közülük csak a nyári idényen át tartanak nyitva.

Az ugynevezett Hotel-Garnikat kivéve a vendég kötelezve van, hogy reggeli és ebédjét a szállodában vegye, mert különben a szoba árát jóval felelmetik. A reggeli tea, vagy kávéból és sütemény, vaj, sajt és mézből áll: ára 75 centimtol — 1 es fél francig. Az ebéd délben 12 es fél órákor van a polgari szállodákban; a finom első rangú szállodákban déiben van a déjeuner és este 6—7 óra között az ebéd.

Az ebéd table d' hote és egy harang kongásával jeleztetik kezdete; a helyeket a lópczér mutajja, melyek a vendég szobájának számával tesznek ellátva. Az ebéd négytől nyolcz fogás aiallól áll és ára 2 es fél francotól öt francig; a közönséges szállodákban jár hozzá 3 deciliter bor, a finomabb szállodákban a la carte kell rendelni palaczkbort, a mi pedig az ebéd árát jóval megdrágítja, olykor körülbelül megkétszerisíti. Meg van engedve azért, hogy mindenki a part a la carte étkezzen, de ettől lehetőleg tartózkodni kell, mert akkor is ha csak két fogásai melegegzik, jóval drágábbba kerül mint a table d' hote.

A konyha általában francia módszer szerint vezeltetik és élvezhető, jó ételtek, sokféle halbust, mindenféle variációban, minden lehetséges és lehetetlen név alatt, de kevés téstát szolgáljat. Főt téstát egész évben nem lát az ember és az itt élő magyar alig várja az időt, hogy haza melessen egy kis túros, mákos vagy dios macsikra. (No én a nyáron majd befordulok.) Gylyás van sok helyen, de csak a neve az. A fekete kávé komisz, nagyon gyengén készítik, minnek folytan cognacot tesznek belé; vizet a kávé után inni nem szokásos és ha az ember kér hozzá, bizony nagy szemmel nézik. Egy fekete kávéval 2-3 óráig ülni szintén nem szokásos, ezt szépen megköszönné a korcsmáros; alig itta ki a vendég a kávéját már is ott terem a pinczér vagy pinczérnő és kérdi, hogy még mivel szolgálhat.

A pinczerek rendszerint beszélnek németül, franciaul és angolul. A német és francziányelvű az országban sajátítják el és hogy az angol nyelvet megtanuják, két-bárom évre Angolországba mennek. Pinczerek csak az előkelőbb szállodákban vannak; közönséges helyiségekben és sörsarnokokban nőszemélyzet van. Gyors szolgálatra nevezte sem ezek, sem amazok nem vehetik lel a versenyt a mi pinczereinkkel, az

igaz, hogy nem is hajhászszák annyira a borralvót mint a mieink.

Günsberger Benő.

H I R E K.

— A polgári egyeslet vizalom-rendező bizottsága által f. hó 19-en rendezett felolvasás, ének és zenével egybekötött táncestély kitűnően sikerült. A polgári egyeslet kis terme zsúfolá-ig megtelt városunk lezintelligensebb közönségével. Az est Sümegi Kálmán felolvasásával kezdődött, — a mely felolvasás ép oly kitűnő és jó volt, — mint a mily szerény és feltűnési vágy nélküli a felolvasó. Szünni nem akart taps és éljenzés hangzott fel a felolvasás befejeztével, — a mely arra kényzeritette Sümegi Kálmánt, hogy alább közölt humoros levelet is felolvasa, mely után ismét kitört a nagy tetszés a nagy taps. — Utánna Boronkay Francziska k. a. lépett a podiumra ismert kedvességével több magyar dalt énekel el, melyek szintén tetszésben részesültek. A zongorán éneket Ollop Ernő kísérte, oly művésziességgel, miként azt tőle hallani már megszoktuk. — Ezután egy trio következett, melynek szereplői Bischitzky Miksa, Ifj. Wajda József és Uher Ödön. Nagyon jól tiszta hangon játszották le a két előadott darabot, s érte a közönségtől méltán megérdemelt tapsokat kaptak jutalmul. Végül Stocker Antal dr. játszott zongorára magyar dalokat, igaz magyar érzéssel, s oly gyákorlott kézzel, hogy az ember azt vélte, hogy nem is a zongora, — hanem valamely gyönyörű, mélabú-furulya hangok. A halgatószag tzenikus tapsokban tört ki a játék befejeztével, a bizony Stocker urnak még egyszer zongorához kellett ülni, hogy a közönséget kielégíthesse; pedig így sem elégitett ki bennünket, mert mi szivesen elhalgattunk volna reggeliz. — Ezután tanczra kapott a szép fiatalok, — s folyt a vig zene és tánc egész kora reggeli órákig.

A Sümegi Kálmán által felolvasott levél a következő:

Nagy-Kanizsa 1892. november 11.

Tisztelt uram!

Ferjem tegnap este nagy örömmel üdvözlölte itthon, hogy Ön mind életrevaló indítványával állt elő a polgári egyesletben, — arról lévén tanácskozás: hogyan lehetne az egyesletben a mostaninál pezsgőbb életet teremteni?

Hogy terjem az indítványt életrevalónak találta, azon egy cseppet sem csodálkoztam, mert ismerem erkölcesit. De Önről uram, ki eddig szolid férj hízeben állt, kiről magam is a legjobb véleményem voltam, Önől még csak feltenni sem mertem volna azt, hogy olyan indítványgyal előállhasson

Ita ferjemnek libeték (pedig lajdalom, most

vigalmak, melyeken városunk egész társadalmá nemcsak részt vett, hanem jól is mulatott.

Midőn városunkba jött egy-egy hírneves író vagy művész, illő módon fogadtuk és vendégünknek tekintettük. Szóval ezen egyesület volt az, mely megteit mindent, mit ma nem lesz meg egy egyesület sem, nem tartozván ez hatáskörébe.

Sokat gúnyolták ezen egyesletet, midőn elhagyva tájaira nagy része által nemcsak hivatalának, de még csak kötelezettségeinek senki felhelt meg. Ezen gúny nekem fájt és midőn az egyesletnek végörája elérkezett úgy éreztem, mintha kedves gyermekemtől, — kinek én adtam az életet, de mások hibájából tönkre ment — kellene megválnom. Fájdalmamat egyedül a kellemes emlékek enyhíték és hangosabban dohogott szívem, midőn a Budapestben rendezett szinkinálitáson Nagy-Kanizsa közönsége szinpartolása jelét egyedül azon sokat gúnyolt egyeslet által felheltének felajánlott ezüstbáber koszoruban láttam.

Igen, még ma is sajnálom ezen egyeslet bukását, de nem én azért, hogy elvesztettem 1—2 jól javadalmazott hivatalomat, hisz maradt azért nekem torkig elegendő, hanem sajnálom azért, mert, szükségét illette, hiányt látom majd mindennap. A szótársulatokhoz nem kellene ködönnök, a szótársulatokhoz nem kellene vadászni tartani egy olyan férfira, ki elegendő bátorsággal bír egy érkező vendéget vendégnek egy csokrot átnyújtani. Jászai Mari kellemesebb emlékekkel távozott volna, mint egyedül a „kereskedő újak" egyeslete által nyújtott koszorúval.

A városunkba érkező tudományos és irodalmi férfiak környezetét nem egyedül a szállodai pinczerek képeznek. Ha egy irodalmi vagy művész-estély rendezéséről van szó, az illető író vagy művész egy erkölcsi testület közveitését vehetné igénybe, nem pedig len lelkellen sáfároket.

Ezert sajnálom én kedves barátom, hogy nincsen irodalom és művészet pártoló egyesületünk, de ezért se baj. Mi kanizsaink mégis az arany korszak előtt állunk. Lesz villamos világításunk előbb mint a fővárosnak, söröződenk és malátgyárunk, nagyszabású gőzmalomunk és a közönség nem Szélezárból hanem egyenesen Csapiról szállítjuk. Telefonunk az van már. Igaz ugyan, hogy nem valami jól funkcionál, de azért a hazietükön széthúzódó sodronyok nagy városi jellegünket emelik az eg felé s ezzel a telefon egyesletre teljesen megfelel cseljének.

Mindezekből láthatod, hogy haladunk és ha valamikor eljősz városunkba (de valami gyorsan ne gyere) örülni fog a szíved mi mindent alkotunk önerőnkkel. Ha találkozol elektro-technikusokkal gazdag árpa kereskedők, gépészek és építészekkel vagy teletelemfont kereső bányászokkal bátran küldheted őket ide: Kanizsára, otthonra fognak iten találni.

De ha egy szótársulat igazgatója, első rendű zongoristája vagy művészete nem tudja megkedvelni, akkor lenne elmenni Kanizsára városunk reputációjá érdekében kerlek: használd lel egész ökösszólásokat, hogy ne jójjon, mert jelenleg igen elvagyunk foglaltva építkezésekkel.

Lehet, hogy annyira bele jövünk az építkezésbe, hogy újból felajánljuk a szinpartoló egye-

sületet is. Igen alkalmas építészünk lennének rá és pedig dr. Szűcs Miklós és Sümegi Kálmán; én szivesen beállnék tégahordónak. Mint a Polgári egyeslet legutóbbi estélyen tartott felolvasásában Sümegi elárulta, neki egy egész csomag terve van.

Egyik szerint alakítunk egy „Szépitő egyesletet", mely diszes fasorokat és sétányokat fog létesíteni, és holgyeknek amennyiben az egyeslet ügyeit felkarakójuk szépitő szerrel ingyen szolgálni. A „Szépitő egyeslet" a városházat nemzeti színre fogja kifestetni, hogy ünnepléses alkalmakkor a város lakossága, ne vegye észre, hogy hiányzik a nemzeti lobogó. És miután így külsőleg már meglesz a városnak nemzeti jellege, szintén Sümegi Kálmán receptje szerint megalkotjuk a „Városi egyesletet", hol a politika kizárásával minden városi ügy érdekében megvitatni fog és itt fog eldőlni az állandó színház sorsa is. A szellemes felolvasó saját maga által bevalított optimizmusa folytán már azt vétem hallani: „Végül pedig látom városunkban azon kört honnet először fog a kormányozható leghajó felszállani, de eanyire még sem tréfált meg bennünket a nagy tervező.

Ezekből láthatod, hogy milyen egyet kell nekünk, de hogy milyen lesz, arról még nem szólhatok, majd, — annak idején erről is tudósít barátod.

R-d L-s.

Csak néhány napig látható!

Az „ARANY SZARVAS” szálloda nagy termében

Szombat f. hó 26-tól minden napon át

Világ-óra kiállítás.

Ezen óra magassága 3¹/₂ méter, hossza 3 méter. Mutatja a másodperceket, perceket, negyedeket, órákat, napokat, heteket, hónapokat, éveket a legpontosabb tekintettel a szökőévekre egész a 9999 ik évig; ezenkívül mutatja a nap és hold pályáit, a föld forgását egy gömb körül; továbbá az egységes időn kívül (a főapon) 16 fővárosnak különböző idejét; mozgásba hoz 58 alakot és pedig; **Krisztus és a 12 apostoli, imádkozó szerzetesek meeneke a templomba, a harangozó Imára csenget, előjön egy kukorékoló kakas, egy kakuk és egy éjjeli ór, a ki óránként körül látható egy kedves karácsonyi kép is — Krisztus születése és egy trombitás egy trombita szólóval jelzi az új év kezdetét.**
Mindezek almes gépezet segítségével egy 16 óra alatt megjelelhetők; ajánlatos azonban mindig óráites előtt 10 perccel jönni, mert akkor az óragépezet magától működik és igen sok érdekeset nyújt látványul.
Az érdekes mestermű mutatványai láthatók: délelőtt 10 és 11, délután 3, 4, 5 és 6 órákor. Belépti díj: I. hely 40 kr. II. hely 30 kr. III. hely 20 kr. Gyermekek és katonák ormestertől lefelé minden helyen fele árt fizetnek.

Csak néhány napig látható!

Csak néhány napig látható!

Csak néhány napig látható!

Csak

az illető a ki bevásárlásnál a „Horgony” gyárjegyre ügyel biztos lehet, hogy nem kapott értéktelen utazást.

A Pain-Expeller

„Horgonnyal” legjobb eredményt alkalmasható csúsz, hátfájdalmak, fejfájás, köszvény, csípőfájdalmak, tagzaggatás és mozgátlanság ellen; gyakran már egy bedörzsölés elegendő a fájdalom enyhülésére Minden ügy a gyárjeggyel a

„Horgonnyal”

el van látva és ez után könnyen felismerhető. Minthogy ezen kitűnő háziszor majdnem minden gyógyszerboltban 10 kros, 70 kros és 1 fnt 20 kros csomagokban kapható, mindenki által beszerezhető. Csakis a Richter-féle **Horgony-Pain Expeller**

valódi.

Csalhatatlan

csak is

Fink Ottó

SAMSON-ja

Az egyedüli szer a haj és szakál növesztésére, Hajhullás ellen, korpa és fejbőr betegségek ellen, ideges fejfájás ellen, teljes jótállás. A szabadalomtulajdonos küldi:

Fink Ottó, Bécs, III. Fasongasse 47-ik szám.

Raktározó helyek kerestetnek!

— Jegyzők ingyen. —

162 12—

Orlési eredetű!

EDDIG UTOLÉRHETETLEN!

TORD TRIPE

A pusztító kárt kiirt patkányt, egeret és vakondot anélkül, hogy más házi állatok kárt okozna. Ezen szer sem Arzenikumot, sem Strychainin sem Phosphort vagy más hányást ingerlő szert nem tartalmaz és összes háziállatainknak teljesen ártatlan.

Egy csomag ára 50 kr. Feltaláló: A. COUSSEAU

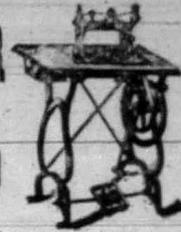
Traverse Gazelle Marsellé-ben.

Egyedüli raktár Nagy-Kanizsán.

ROSENFELD ADOLF és FIA kereskedésében.

Több mint 20 millió új szerkezetű

SINGER

varrógép

van használatban; bárki is egyiké birtokába jöhet:

egy forintért!

SCHERZ LUJZA, utóda

butor és varrógép gyári raktárában:

Nagy-Kanizsán.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Köhögés

egy bármily hirtelen betegsége a légszónék, gégecsőnek, tüdőnek, továbbá légzési nehézség, szűk mellűség, astma, elnyakódás számár és lojto köhögés, csiklandozás a nyakka hátyának kezdődő gümó kór legjobban és gyorsan távolítatik el az évek óta bevált — valódi orvosi rendelésre készített és az orvosok által ajánlott: szt. györgy tea csomagja — 50 kr. és szt. györgy hurut por — dobozza — 50 kr. pontos orvosi használati utasítással, sikere már néhány nap után látható.

2 csomagnál kevesebb nem küldetik szét, — postai küldésnél — 20 krral több csomagolás s szállító levéllet; a megrendelések egyenesen

Szt. György gyógyszerár Bécs V.

Wimmergasse 33. intézendők.

201

BUDAPESTI VILLAMOS VASUT RÉSZVÉNYEI

már most is nagy keresletnek örvendenek

Megbízásokat ezen értékpapírra, már most el fogadok, ugyszintén mindenféle

tőzsdemegbízásokat a legjutányosabb feltételek mellett

Mindenemű értékpapír vétele és elárulása napi ártóyan mellett

Előlegeket nyújtok értékpapírokra

BRANDL ARNOLD

bank és váltóháza

Budapest, Deák tér 1. 1. em. Wodianer-féle palota.

219

Minden kiállításán legmagasabb kitüntetésekert nyert

225

GRÖF

ESTERHÁZY COGNAC

mely tiszta borból készül s ezért a közönség legkedveltebb itala,

Központi-iroda: Budapest, külső váczi-ut 23.

mindenütt kapható.

Richter féle túrelmi játékok: Gyöttrészlem.
Keresztjáték, Kúrcjáték, Fejtörő, Pythagoras stb. sokkal mulatságosabbak most, mint az előtt, mert az új fűzők a kettőjátékokra is tartalmazznak feladatokat. Csakis a „Horgony” gyárjeggyel valódiak. Egy darab ára 35 kr.

Ezer-meg-ezer szülő díszelőleg elismerte a híres Richter féle

Horgony-Kőépítőszekevények

nagy-nevelési értékét, jobb és értékesebb játék nem létezik, sem gyermekek, sem felnőttek számára. Legjobb, és tekintetbe véve a tartósságot,

a legolcsóbb karácsonyi ajándék

kis és nagy gyermeknek. — Részletesebbet erről, valamint a túrelmi játékokról a pompás építményekkel ellátott új árjegyzékben találni, melyet minden szülőnek ajánlhatjuk, hogy kellő időben érdemes játékot választhassanak gyermekeiknek. Ezen könyvecskét alólírt cegtről ingyen és bérmentesen kapható. Mindazon kőépítőszekevények, melyek esomagozásán a „Horgony” gyárjeggyel hiányzik, közönséges és kiegészítésre hasznavehetetlen utánzatok; emélfogva mindig kifejezetten csak

Richter féle Horgony-Kőépítőszekevényei

körendők és csak azok fogadandók el, mert eddig felülmúlhatatlanok a melyek 35 krtól egészen 5 frtig sőt ezen felül is minden finomabbjátékszerkezetekben készleten tartatnak.

Richter F. Ad. és társa

Elő- oszt. magy. csász. és kir. szabolcsi kőépítőszekevénygyár
Bécs, I. Nibelungengasse 1.

Alapítottatott 1865.

Alapította 1865.

DIETRICH és GOTTSCHLIG

cs. és kir. udvari tea- és rum-kereskedés.

A Dreher A.-féle kivittell palaezkserek főraktára.

Iroda és megrendelő hely:

BUDAPESTEN, IV., régi posta-utczán 10 szám.

Kivitteli és átvitteli pinczek Kőbányán.

Küldemények vasuton és postán utánvételt mellett. Kizárólagos közvetlen bevittelnk, finom és legfinomabb minőségű rumokból. Közvetlen bevittelnk Jamaica rum és első rangú francia cognac-ból ugyasintén a francia és hollandi (Ervin Lukas Bols-féle) likörökben. Különösen ajánlhatjuk a már 27 éven át közkeveltségnek örvendő elérhetlen tea-keverékeinket: Mandarín, Császár, Király, Moszkvai Victoria valamint az udvari tea-melauget 1/2 kiló-ként 3 frttól 12 frtig.

JAMAICA RUMUNK

18, 35 és 70 centiliteres és 1 literes üvegekben 40 krtól 6 frtig üvegenként.

BRASILIAI RUMUNK

saját védjeggyünkkel ellátott üvegekben 1 liter 1.25 és 70 centiliteres á — 68 krjával. Legkisebb rendelmények leggyorsabban és pontosan eszközöltetnek.

Részletes árjegyzékeinket levelező-lappal együtt, azonnal ingyen és bérmentve küldjük.

Detail tea és rum-raktáraink:

IV., Váci-utczán 18. a „korona” kávéház atellenében.

IV., Kilyó-tér, Teleki-féle palota.

VI., Andrássy ut 23. sz. az operaházzal szemben.

220

Raktár Nagy Kanizsán: Biach Lipót-nál.

Máriazell Gyomorcsépek

szárazságon hatnak gyomor bajknál, nélkülözhetetlen és állólanosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegségek tünete: étvágytalanság, gyomorgyengeség, szűz lehelet, fejfájás, savanyú felbőgés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, szűkítés.

Hathatos gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a menyhílyben és a gyomorbetegségben, gyömbértürelmesnél étellekkel és italokkal gúszták, májbajok és hámorhoicá-nál.

Emeltett bajknál a Máriazell gyomorcsépek évek óta kúttúknak bizonyultak; a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg á 70 kr.

Magyarországi főraktár:

Török József gyógyszerára

Budapest, Király utca 12 sz.

A vesélyes és alábírat tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly csépeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (T. Brade) ezen szavakkal: „Valódiakat bizonyítom”.

A Máriazell gyomorcsépek valódiakat kaphatok

Kapható Nagy-Kanizsán: Práger Béla, Belus Lajos gyógyszerárában.

Barcsón Kobut Lajos gyógyszerárában. 212

Sarg féle egészségügyi hatóságilag megvizsgált

(a fogak szépsége)

elismert nélkülözhetetlen

fogtisztító szer.

Illata edítő a igen szépséges utazásnál

A bel és külföldön legkedvezőbb eredményel használtatik.

Alkalmos esomagozás, olcsósága és használatnál tisztasága következtében az udvar, főnemesség és az egyszerű polgári háznál egyaránt alkalmazható.

Kapható minden gyógyszeráránál, ill. latszeráránál stb.

Ára:

35

kr.

KALODONT

KALODONT

KALODONT

KALODONT

KALODONT

KALODONT

KALODONT

KALODONT

Óvatosan ködjünk a hasonló esomagozás, értéktelen. Utánzatoktól! Legjobb védőszer fertőzés ellen. A legteljesebb körökben való elismerés minden db. mellett alkalmazható.

224

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve

Sternberg Armin és testvére.
hangszer-ipar
BUDAPEST, VII. kerepesi-ut 36.

Saját készítményű, mindennemű hangszerek és azok kellékei és alkatrészei. Mindennemű hangszerek és zenélőművek javítása és hangolása szakszerű pontossággal eszközöltetik.

Harmónikáról és mechanikai hangszerekről külön-külön árjegyzék körendő.

Csúz és köszvény

csúz, fej- és fogszagatasok, utósi és szamodási, valamint fagydaganatok ellen meglepő gyorsan és biztosan hat a

REPARATOR

nevé gyógyszer, melynek üvege 50 kr vagy egy frtért minden gyógyszerárban kapható. A Reparatorra a Rokus-korházban 136 esetben tételt kísérlet, melyeknél 7 esetben javulás, 129 esetben teljes gyógyulás értezt el.

Verszegényseg és sápkör

továbbá gyenge gyermekek erősítésére kitűnő hatású és pompás ízű szer a Tokaji China vasbor, mely az ország egészségügyi tanács-javaslataira helygynin, engedélylyel látattott el. Sok rossz utána étetik, miért is köröm vételnél névalairasomat követelni Kis üveg 1 frt, 60 kr, nagy 3 frt.

ACATIA-SZAPPAN

kedves illatú, kellemes habzása és rendkívüli tartósságánál fogva lett rövid időn kedvelté. 1 drb 50, 3 drb egy dobozban 1 frt 40 kr.

Acatia arcz-crème

rövid pár heti alkalmazásnál pompás üde, gyermekded arczbor nyerhető. Az arczbor mindennemű éktelen ségét bizonn eltávolítja. 1 üveg ára 1 frt.

A „crème de Marguerite”

arczbor, csaplatás, illen tartására, szűz, 160-180 körökben igen kedvelt. 1 üveg ára 2 frt.

Érdekes gyűjtemény a kiválóbb specialitások, melyek főváros és országoktól a legjobb hírvérek őrvevünk a postán is küldetnek.

KREIGNER GYÖRGY

gyógyszerára a „Magyar Koronához”
BUDAPEST, KALVINTÉR.

218

— **Sarg „Kaladont“** ja, mely most már Német-, Francia-, Olaszországban, Belgiumban stb. a legnagyobb eredménnyel használják, a jelenkor legjobb, legelőszőbb és legcélszerűbb fogtisztító szerének bizonyul. E szer épp úgy a legelőkelőbb világforgalmi cikké vált, mint a Sarg F. A. fia és tsa által 1858-ban leltalált ma már mindenütt ismert Glycerin-szappanok. Lényegesen hozzájárul ehhez azon körülmény, hogy a „Kaladont“ a készítő cégének tökéletes tisztán állítatják elő s itt alkateszei ártalmatlanok s így a sokféleképp megkísérelt, egészen értéktelen utánzatok ott, hol Sarg „Kaladont“ ja palotákban s polgári házakban helyt foglal, be nem fogadtatnak. Ma sem eléggé ismeretes még mily fontos, különösen járvány idején, a fogak ápolása és épségben tartása; mert a veszélyes bacillák a szájüregekben felszaporodnak s ha az nem tartatik tisztán, az ételmaradékok stb. által előidézett mérges anyagokkal a gyomorba jutnak. Okvellenül szükséges tehát a száj antiszeptikus kezelése ott is, hol a fogak egészségesek; s a fogak rendes tisztítása reggel és főképp este s a száj kiöblítése étkezés után az üdítő czélserű és olcsó „Kaladont“ tal leghíztosabban véd meg a fertőzés veszélye ellen.

— **Csak 70 krajczár** az ára egy doboznak a patikában, mely Brandt Richard gyógyszerész valódi svájci labdacsaiból 50 szemet tartalmaz. Még mindennapi használatra is elég egy doboz egész hónapra át s így áronként az egész költségünk alig kerül pár krajczárba. Ebből látható, hogy a keserűízűek, gyomorcsépek, só pasztillák, ricinusolaj s mind az a sokféle néven nevezett hashajtó-szer sokkal többbe kerül, mint a Brandt Richard gyógyszerész valódi svájci labdacsa, a mellett hogy ezeket mint sok ezer elismervény bizonyítja kellemes, biztos s ártalmatlan hatásokra néve semmi más szer nem mulja fölül a gyomor-, máj-, epe s aranyeres bajokban. Mindig vigyázni kell, hogy a valódi, Brandt Richard gyógyszerész által készített, svájci labdacsokat kapjuk, mert a csalódásig hasonlóan csomagolt úgynevezett svájci labdacso is vannak forgalomban. Főraktár: **Török József gyógyszerész** Budapesten, Király-u. 12.

— **Furcsa háború.** A világtörténelemből tudjuk hogy volt 30 éves, 7 éves stb. háború; olvastuk és hallottuk, hogy némely háborúban a támadó, a másikban a védekező fél lett győztes, de arra még alig volt eset, hogy a támadó önmagát verte volna le, anélkül, hogy a megtámadottnak csak védekezni kellett volna. Elkéseredvén az Esterházi féle angyalföldi cognacgyár országszerte elért nagy sikerein akadt egy második Den Quisot — igaz ugyan, hogy leeresztett sisakrostélylyal, de a sorok közt olvasni tudók mégis csak felismerték a hamist — a ki nagy haraggal nekiment az említett gyárnak mint dicső elődje a szélmalomnak — hanem aztán csak egy hanyat is esett. Minthogy pedig úgy értesülünk, hogy azóta a közönség még jobban fogyasztja az Esterházi cognacot s a közönség elvégre mégis csak legjobban tudja mit vesz, idezzük a támadónak azt a híres mondást: még egy ily győzelem és veszve vagyok.

— **Egy kipróbált házászer.** Minden gondos háziasszony megtudja becsülni egy házi-szer értékét mely mint a rég óta ismeretes Horgony-Pain-Expeller meghülésök ellen gyorsan és biztosan hat. A Horgony-Pain-Expeller ennél fogva majdnem minden háztartásban található, különösen ha járványos betegségek, mint a kolera stb. pusztít. — Az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése a hasikülátnál is jónak bizonyult. Ezen bedörzsölések a csúszos bántalmaknál legjobb fájdalom-enyhítő hatásúak. Mi ennél fogva mindazoknak, kik még nem ismerik ezen rég jónak bizonyult házászert, a valódi horgony-Pain-Expellert, annál inkább is ajánlatos a mennyiben (40 kros, 70 kros és 1 frt 20 kros üvegekben kapható) nagyon olcsó a valódiáig jelűl a csomagolás a Horgony-védjeggyel el van látva.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK

Büntetői tárgyalások

1892. nov. 28. án.

Lopás büntetével vádolt Hájdu Remus st. elleni büntetőben végt. — Lopás büntetével vádolt Andor György ellenbüntetőben végt. — Hirsch János (Jónás) elleni büntetőben III ad bir. it. hird. — Grabovecz (kohl) József st. elleni büntetőben II od bir. it. hird. — Sántek János st. elleni büntetőben II od bir. it. hird. —

nov. 19-én. Halált okozott súlyos testi sértés büntetével vádolt Kelemen József elleni büntetőben végt. — Lopás büntetével vádolt Drákovics Anna elleni büntetőben végt. — Párviadal vettségével vádolt Nyári Kálmán és Bronnier Armand elleni büntetőben végt. — Dvanajtosák v. Ribics igazabban Ribarics. Márton elleni büntetőben III ad bir. it. hird. November 30 án. Sikkasztás büntetével vádolt Sternberg Móritz elleni büntetőben végt. — Hivatali sikkasztás büntetével vádolt Hídegh József elleni büntetőben végt. — Szalay István (Kádár) elleni büntetőben II od bir. it. hird. — Szakonyi Lajos elleni büntetőben II od bir. it. hird. — December 2 án. Lopás büntetével vádolt Jankovits Cziprian elleni büntetőben végt. — Súlyos testi sértés büntetével vádolt Szabó János elleni büntetőben végt.

CSARNOK

Mindennapi történet.

Dél felé járt már az idő, mikor Irma kiosont hóhéher ágya hattyutollas párnái közül. Éjtekete szemeiből kiörölte az éjjeli bágyadságot, és aztán égszínkék csipkeponyolába bújta taha hab terméket, rózsás kis lábat pedig beleszorította az arasznyi selyemcipőjébe, s mikor mindezekkel elkészült, akkor oda ment az ablakhoz megnézni, hogy tegnap este től ma délig mekkorát sött a hó? No, mert az ily csüt-téli időben, mikor az ember egész nap nem lát mást, mint egy-két döcögő bércocost vagy az utcásaroknál fagyoskodó gyümölcsárus asszonyt, a mint az izzó szénrel telt búgrélt melengeti dermett kezeit, — ez igen szép multság. Előtte való nap még alig van nyoma a hónap, másnap már majdnem eléri a földszintes házak ablakait. A szél odavéri.

Hanem mikor aztán a szép Irma hallotta, hogy mikép füttyöl a szél, — meg-megrezgette olykor az ablakokat, s látta, mint csapadkja szerzetét a házak föléjáról lesepert hófómegeket, s mint hajtogatja egész a földig az utmellei fiatal fakat, akkor önkéntlenül ellebbent ajakáról a szó, „huh! mily dermesztő hideg lehet odakint. Nem, dehogyan megyek ki oly borzasztó időben.“

Tehát ő elakart valahová menni? Gondolják önök, és találgatják: valjon hová? — Sétálni? Ugyan ki menne ily borzasztó időben. Valamit vásárolni? Hisz' arra való a komorna. Vagy talán látogatába? Irma sohasem szokott látogatába járni, mert ő csak egy egyszerű színésznő, ki egy jószívű bankár kegyességéből éidegeli az aranycsész szép napokat, s aztán színésznő nem is jár látogatába, különösen egy egyszerű kardaloknő, mint ő, ki pár évvel ezelőtt valamelyik zsaibarus utcai boltból került — ki tudja hogyan — a színházhoz.

A vén Százhalminak itt tünt fel a ragyogó szép fiatal leány, s lejáránla réki pártfogását. A leány elfogadta, — s lett az ő szeretője, s lettek neki ellenségei a színháznál, a szolgától kezdve a directorig. A színészek haragudtak reá, mert szerelmes kacsingatásaitak észrevenni nem kegyeskedett, a színésznők, mert irigyetek sorsát, s a director, mert kiallhatatlan volt. Hanem a többi, a gavallérvilág, az imádta. S mind ezzel ő mit sem törődött, mert szép, s vevel mindene...

De hát hová akart ő menni?... Ahhoz a gazdag bankárhoz, a ki fölemelte őt a porból, s a ki selyem párnás hintóban és brüszeli csipkeben járatta őt egy két fagyos csókert, vagy egy még hidegebb ölelésért. — Így tartott ez egy hosszú évig, mely idő alatt közük más változás nem történt, mint hogy a bankár mindjobban belebolondult a szép leányba. Eddig boldognak érezte magát, hogy szeretőit; most azonban követelőve volt, és azt akarta, hogy viszont szerettesek. A leány észre vette ezt a különös változást, s imádóit karjai között jóízűeket nevetett a vén bolond esztelen kívánságain. Hanem arra nem volt elkészülve, hogy az ő vén bankára a szokott estőnk helyett egyszer föntlen legyen nála látogatást! Mikor Százhalmi-belepett a boudorba, Irmaeska-ját egy szőke gündörfürtü uracsokkal a legjorrbó ölekezések közt találta. A bankár nem azeri volt üzletember, hogy az ilyen látásra elvezette volna hidegverőségét. Irma neki szeretője volt — s nem egyéb. Ilyet pedig szokat is találhat. Udvariasan meghajta magát tehát, és b-

csánatot kerf, hogy a boldog pásztor óráit egész akaralan kívül megzavarta, s aztán fömületást kívánva a két hüledező szerelmesnek, hazament. Otthon aztán iróasztalához ülve megírta a leánynak, hogyha neki jobban tetszik az a gündör förtü holdvilágképü uracs, hát legyen vele boldog — ő reá többé ne számitson. Annak a holdvilágképü uracsnak pedig, — ki akkor már a harmadik örökéget verte el, — volt esze többé feléje sem menni a szép Irmaeskanak.

A leány tehát Százhalmihoz akart menni, hogy őt hízegéseivel megkérlelje. Egypár könnyesepp azokból a szép szemekből, egypár hízegő édes szó, elmondva azóktól a rubin ajkaktól, megint csak meggyitják azt a vén bolond-ot. Tudja ő nagyon jól. Azonban ezen lépésétől visszartotta őt a rossz idő, és Százhalminak nem sokkal később kézhez vett levele. Azt mondta rá „vén bolond, és nem ment el. Ő nem fog senkinek sem könyörögni. Ha valamit akar, jöjjön el ő. És Százhalmi nem ment el. Szegény leány...”

A szép Irma-nak jól ment dolga. Volt elegendő pénze, és imádója egy sereggel. A színpadot elhagyta, mert magára nézve csak nyögnek tartotta. Szép napok voltak ezek. Folytonos kéj, öröm. Nem gondolt a bankárra és a jövőre; ő csak a jelennek élt, és boldognak érezte magát. „Olyan kegyes az én jóakaró az én is akad — gondolta magában — csak akarnom kell.“ S a szép lány csalatkozott. A sok imádó közt ugyan is nem talált egyetlen egyet sem, a ki szívetét egyuttal ersényét is lejáránlotta volna, s az általa várt Maecenas pedig semmikép sem akart mutatkozni. Azok előtt már nem birt az uszag ingerével. Pedig égető szükségé lett volna, egy olyan vén pénzeszakra, miyen ezelőtt Százhalmi volt.

Mikor pénze teljesen elfogyott, hogy örült köla tekezéseit folytathassa adós-ágotak csinált, és a még Százhalmitól kapott ékszerait adogatta e. Egy szép napon azonban arra ébredt fel, hogy türelmetlen hitelezők eladattak butorait és minden értékes holmiját, és azt mondtak ez a „miénk“ a kisasszony pedig mehet arra, a merre jónak látja.

Ez a csapás megtörte egy kissé az elkenyezetet, büszke nő, s megcselekedette vele azt, a mire sohasem hitte volna magát képesnek, — elment a bankárhoz — könyörögni. A sors azonban itt is ellene fordult. A bankár külföldön volt, s a mint értesére esett, csak hetek multán várják visszatérlet.

Ez a körülmény aztán egy új fordulatot adott életének. Elment vissza, oda a honnét egykor fölemelkedett, oda a hol az élet csupa tény; csupa mámor, s a melyből ő még most józanodott ki; elment a színészekhez. Ott, — úgy vélte — jobban észre veszik az embert; ott lehet ragyogni, tündökölni. Majd valamelyik vén bankár vagy magánas beléje bolondult s a letűnt szép napok ismét fel fognak virradni. Hisz még szép, és fiatal Ragyogó szép ámok voltak ezek, de a sors nem engedte, hogy teljesüljenek.

Színésznő lett. Az elmúlt szép napok kezdtek visszatérni. Nem olyanok voltak ugyan mint a régiek, de kezdetnek elég jó volt. S ekkor jött egy iszonyú egy borzasztó csapás. Himlőt kapott. Az előbbi ragyogó, igéző szép arcz úgy eltorzult, hogy szanalom volt rátekiueni. Egy hónapig tartó kínos betegség után Irma felépült, s egészsége kezdett visszatérni. Mikor először belenezett a tükörbe és látta azóktól az átkozott apró lyukóktól elektelenített arczat, — egy rémes eszme fogamzott meg agyában; az, az öngyilkosság eszméje. S a mit ahatarozott, azt mégis tette. Föbe lölte magát. Az a „vén bolond“ temette el.

Zakut Zsigmond

A szerkesztésért felelős:

Fischer Fülöp lapfőljadonos
Kántiz Béla vezérszerkesztő.

Nyiltér.*)

Leszállított áru selymeket németországi...
Henneberg G.
Mintak postafordulóval küldetnek Svajzba ámszött le-
yelokre 10 fr. obolyog ragasztado. 998-9

* Az e fölvetában közölt-kört nem vállal magára fe-
lelőseget.

az egyszer van okom hinni neki!) On az egylet választmányi ülésén határozatilag akarta kimondani azt, hogy az egylet felesleges tagjai kötelesek ezután minden héten legelőbb egyszer az egylet garcon tagjaival együtt mulatni a polgári egyletben.

Az indítványt — férjem előadása szerint igen élénk letesséssel fogadták, különösen a hazas emberek. — Ebben sem kételkedem.

Sőt azt is el kell hinnem, hogy az egylet titkára, aki pedig — mint férjemtől hallok — rendkívül pedáns — választmányi jegyzőkönyvek korrektségére — még azt sem várta be, hogy az elnök kimondja a határozatot, nagy betűkkel ígatta a jegyzőkönyvből: *Elhatározatolt, hogy minden héten legelőbb egyszer mulatunk!*

Szerencse, hogy a tanácskozásban részt vett városunk egyik legszolidabb polgára s annak higgadt felszólalása következtében az ő indítványa nem vált határozottá.

Szerencse mondom, mert ha ezt az indítványt határozattá emelik, én olyan agiacidót kezdtem volna, Urám, önök ellen, mely a polgári egylet szilárd alapjait is meggingatta volna.

Mert Urám, én elhiszem, hogy ön teljes jóakarattal, csupán az egylet érdekében tette meg azt az indítványt; elhiszem, hogy nem vezéreltek mellékeltek, (amit például férjemmel szemben már köve hiszek); azt sem tételezem fel önörről, hogy azokat a helyi mulatságokat úgy tervezte, hogy azoknak az óra alatt — ha csak hetenkint egyszer is — a férj urak élvezzék az „arany szabadságot” — épen ezért nem is a kanizsai erkölcsök jó hírreve érdekében karhóztam én azt — hanem azért, mert ön akkor, midőn azt az indítványt megette, igen udvariatlanul megleledkezett — rólunk asszonyokról és lednyokról.

Ezt nem vártam én öntől!

Nekem (és azt hiszem, e tekintetben barátomim teljesen osztják véleményemet) egy csepp kifogásom sincsen az ellen, hogy „az egylet felvirágoztatása érdekében” minél gyakrabban legyenek mulatságok az egyletben.

Ezt az indítványt aláírjuk, azonban azzal a módosítással, hogy azokon ne csak önök férfiak legyenek jelen, hanem mi is.

(Akkor legalább biztosak leszünk abban, hogy férjeinket nem fogják elrontani a garconok, akik — remélem — elég udvariasak lesznek kizárólag velünk foglalkozni.)

Tessék tehát az egyletben ilyen mulatságokra rendezni! Akkor szent lesz köztünk a béke!

De különben harcok-háborút fogok önök ellen kezdeni.

Maradok teljes őszinteséggel.

igaz jóakarójuk

Egy kanizsai asszony.

Megj. közgyűlés. Zalavármegye törvényhatósági bizottsága 1892. évi november hó 30-án délelőtti 10 órakor Zala-Egerszegen az új gyűlésteremben rendkívüli közgyűlést tartand, melynek kizáró tárgya a vármegyei választott bizottsági tagok sorában a I. év végén történt kilépés, a tagsági képesség elvesztése és halálozás folytán megüresülő, illetőleg megüresített tagsági helyeknek az 1892. XVI. évi cikk értelmében választás útján leendő betöltése iránti intézkedések képzik. Ezen rendkívüli közgyűlésre van szerencsém I. vármegyei bizottsági tag urat tisztelettel meghívni. Zala-Egerszeg, 1892. november hó 22-én. Svasztits Benó sk., Zalavármegye főispánja.

Meghívó. Tiszteltetés. Férnek László ügyvéd ur egyletünk tiszteletbeli tagja, felkérünk folytán 1892. december 3-án esti 9 óra körül a Casino dísztermében felolvasást tart. A felolvasást tánc köveit. A felolvasás kezdetekor a teremajtók bezártnak, kérünk tehát pontos megjelenést. A nagy-kanizsai kereskedő ifjak önképző-egyletének vigalmi bizottsága.

Az „Első nagy-kanizsai magyar színházának” vizalomrendező bizottsága 1892. évi december hó 4-én Pinter Sándor urnak „Petőfihez” címzett vendéglője díszesen berendezett nagytermében a szegény és árva gyermekek felvirágoztatása és nevelésének alapja javára Torma Antal jeles zenekartának közreműködésével a színház- és tréfás dalokat egybekötött jótékony célú zárkú táncszínházat rendez. Belépő díj személyenként 50 kr., családjegy (3 személyre) 1 ft 20 kr. Felülvezető-köszönettel fogadtatnak a hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdete este 8 órakor.

Meghívó. A Maria Dorothea egyesület e hó 27-én, vasárnap d. e. 11 órakor az általi polg. iskolai tanítóképzőintézet nagytermében Andrássy-ut-65. választmányi ülést tart, melyre a tagokat és ügybarátokat tisztelettel meghívja. Főbb tárgyak: Titkári jelentés az áprilisi választmányi ülést óta történetéről. Előterjesztés a vidéki körök szervezkedéséről. Határozat egy újabb alapítvány miatt. Előleges határozat az „Otthon kibővítése” tárgyában Szavazásra minden választmányi tag, valamint a vidéki körök elnökei s megbízottjai jogosultak. A tanácsban minden rendes tag részt vehet. Vendégeket szívesen látunk, Budapestben, 1892. november hó 15-én. Radnai Jenőné, titkár, gróf Csáky Albiné elnök.

A fővárosi vizadobeli 48-as kiállítás tudaja a hazafias közönség ama részével, kik a gyűjtemény lentartásának előmozdításához akarnak járulni, hogy a kiállítás által kiadott különféle arczkepek — Kossuth, Petőfi, Vajda stb. eladási árából befolyó pénz az 1848-49. szabadság harcunk múzeumának fenntartására lesz fordítva. S így a kiállítás kiállítását Budapestre képet, vagy ahhoz való rámat rendel — az illető egyúttal, e nagyzerű erekiye múzeum állandósítását is előmozdítja.

Turiz. 22. Viu dei Mille Október 15. 1892.

Kedves gróf Kreith! Az érintett és el nem intézett levelek halmaza összekerevedtek asztalomon, tartok tőle, hogy e miatt válaszom Október 3-án becses levelekre késő érkezik, de az, hogy a 48-49 szabadság harc országos múzeumnak ép azért mert „országos” helye csakis a fővárosban lehet, előttem annyira világos dolog, miként, remélem, hogy az én véleményemre nem volt szükség, miszerint a kérdés így értelmében döntessék el. Sok mindent centralizálnak a fővárosban, a mit centralizálni nem kellene, de hogy „országos múzeum” valahová a vidékre utastassék, azt én képtelen eszmének tartom. Ohajtanám, hogy szabadság harcunk minden nevezetese eseménye emlékké legyen a történet színhelyén megörökítve, megannyi oltárral a hazafias religiójának, de a muzeumba való tárgyakat egy helyen kellene összegyűjtve tartani mert az eldarabolás csökkentené történelmi becsület s a közérzetre hatáskukat; s mert egy helyre tartom összegyűjtendőnek, az hogy azon hely csak is a fővárosban lehet, előttem annyira természetesnek látszik miként megvallom csodálkozom, hogy az csak vitatás a is jöhetett. Engedjék gróf ur megújítanom köszönetemet becses látogatásáért, mely mindig kedves emlékeim közé fog tartozni, s nagyrabecsütésemet a taradhatlan buzgaloméért, s eléggé nem méltányolható áldozatkészségeért, melyet ön a 48-49-iki korszak történelmét felvilágosító adatok kifürkészésére s össze gyűjtésére, és a tényezőkre való vissza emlékezés ebrentartására szentelni meg nem szűnik; oly hazafiai igyekezet ez mely ama nagy nemzeti erőfeszítés iránti érdeklődés élesztésével hatályosan közre lehet hat arra, hogy a multnak kegyeltes emlékezeté csiraja legyen a jövőnek. Fogadják Gróf ur tisztelettel kijelentése mellett őszintén barátságos üdvözlőmet. Kossuth Lajos

Calligaszati világra. Ritka és nevezetes mechanikai remekmű látható szombat vagyis f. hó 16-tól fogva a „Szarvas” szalodában: A híres csillagászati világra, melyet Noll Agost bierlingeni (würtembergi) órásmester készített öt évi szakadatlan munkával. Ez a mű részletesség és pontosság dolgában fölhalmlja magát a strassburgi világhírű órat; tudományos értéke mellett pedig épp paratlan sok mozgó alakjával és zenéjével, mely a nézőt minduntalan meglepi. Az óra poharszékhez hasonló; 3-4 m. magas díta székében van elhelyezve. Üveg tábla mögött látható benne az egész óramű, hol 17 hely idejelt mutatja: a másodperceket, perceket, óránegyedekeket, órákat, napokat, heteket, hónapokat, és esztendőket egész a 9999 évig. Jelzi az óra, az ünnepeket is, a változókkal egyetemben bár hohásem kell igazítani, a perceket egy ányal bír, az órákat a halat, a kit azonban rögtön lefőz harit a béke géniusza. Az első órányedkor egy gyermek alakja jelenik meg, a másodikra egy ifjú ember, a harmadikra négy, a negyedikre agasztány, Mikor az óra 9-12 óráig álló Krisztus szobor alájárta emeli kezét a 12 apostol pedig meghajlik az Úr előtt, kivéve az egy Judást. Imádság idején ajtókat szerzetesek vonulnak egy kis templom felé. Örgönaszó hallatják. Ejjel a hátkor körül minden órában. Egy kakas szárnyat emelgetve kukorékol nap-lejőtte előtt. Karácsony estején éjtökör zenező

val jelennek meg a bethlemi csordapásztorok. Az új évet Herold üdvözlő trombitaharsogással. A négy évszak kezdetét szimbolikus alakok jelentik. Az óramű egyszersmind mutatja a föld forgását, a nap látszólagos mozgását és a hold változását. A remek óra 50,000 német márkát ér. Ugy van különben elrendezve, hogy az alakokat bármikor meg lehet jelentetni s a néző egy negyed óra alatt megláthatja az óra egész működését.

A nagy-kanizsai iparos ifjaknak f. hó 20-án az „Arany Szarvas” vendéglő nagytermében rendezett táncvigalma nagyon szép közönség részvételével, — várakozáson felül jól sikerült. Az első négyest 56 pár táncolta. A mulatság egész kivilágos-kivirradtig tartott.

Uj orvos telepedett meg városunkban Stölzer Henrik dr. városunk szülőtte, elvégezvén orvosi tanulmányait, — nálunk telepedett le, — s rendelő terme a volt oroszányi-fele vendéglő első emeletén leend. A mint halljuk az ifjú orvosnak szép képzettsége van, mert a gyermekbetegségek gyógykezelését Wiederhoffer, — a börgygyasztató Kaposy és a nőbetegségeket Braun — becsi tanároknak hallgatta. — Ajáljuk városunk közönségének különös figyelmébe.

A villamos világítás szerződése a f. hó 19-én tartott képviselő tesületi gyűlésen elfogadva lett s mivel Z.-Egerszegen a deczemb. havi mélyet közgyűlés jövő hó 12-én fog megtartani, — ezen szerződés is ekkor már tárgyalás alá kerülend. Hiszük, hogy városunkból a megye bizottsági tagok tömegesen fognak az alkalommal a gyűlésen megjelenni, hogy szükség esetén városunk érdekeit kellő súlyal képviselni tudják; de hiszük azt is, hogy nem akad városunk lakósi között oly megye bizottsági tag, — a ki még Zala-Egerszegen is városunk érdeke ellen — alaptalanul — szót fog emelni; — s nem lesz, ki a szerződés megkötését ellenézni, vagy azt halasztgatni akarja.

A magyarországi kegyes tanítórend 1892-93. évre összeállított névtárát vettük, — a melyből kiünik, hogy a rendnek jelenleg van 359 tagja, — ezek közül a rend befűyeivel foglalkozó 10, — hádonők 25, — a tanügy terén működik 216, — a többi különféle és a rend tagjait nevelő intézetekben van alkalmazva, — 1 pedig a rend kebelében kívül működik, s ez a nagy-kanizsai kerület ország. képviselője ngysg. Hévizy János.

Közegészségügyi ülést tart f. hó 28-án Z.-Egerszegen a megyei közegészségügyi bizottság, melyre a vármegye összes megyei orvosi meghiva lettek.

Birtok bérbeadás. Özv. Inkey Kálmáné rigyázi — mintegy 1800 holdat tevő birtokát 10 évre bérbe vette Samek Adolf adai (Bácska) lakos.

Tanfűgyel látogatás. Dr. Ruzsicska Kálmán megyénk közbecsülésben álló tanfűgyelgője f. hó 23-án Sümegre érkezett, hol meglátogatta a IV-ik fiu és a III-ik leányosztályt és a felső leány-iskola mindkét osztályát. Itt meghallgatta a tanítók tanítását, a gyermekek feleleteit s az eddig készült dolgozatokat s a tapasztaltak felett a legnagyobb meglepedését kifejezve, Csab-Randekra távozott.

Halálozás. Király Lajos keszthelyi ügyvéd f. h. 22-én élete 74. évében elhalálozott. A megholdogult az ügyvédi kar egyik igen tiszteletbeli tagja volt. A temetési szertartást a galamboki reform. plébános végezte. Az ügyvédi-kar egy igen csinos koszorút helyezett a ravatalra a temetőben nagyszámú közönség volt jelen.

A keszthelyi szépművészeti bizottság f. hó 20-án tartott közgyűlést, melyen az elnök jelentés tudomásul vétetett és a választmányának buzgó működéséért jónyvi köszönet szavaztatott. Ezután több indítvány tetteit a város szépművészeti vonakozólag.

Vizbefut. Bognár László eszteregnyei lakosnak Mari leánya ki gyermekkorától eskorban szenvedvén, f. hó 18-án a ház beltekén levő kertbe ment, hol baja reá jött, összecselt és a kertben előygo patak egy mélyebb helyén a vízbe záltant, mire észrevették és a vízbe ki húzták, már ha'ott volt.

Tűz. F. hó 21-én esti 7 órakor Légradon tűz ütött ki. Eléggett egy szuppal fedett ház tetőzete, 5 mért tengeri, kevés burgonya, borsó és egyéb aprólékos tárgyak; biztosítva nem volt. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.